crime scene 62

John Buchan MANTIA VERDE Vol. 1 62

John Buchan

MANTIA VERDE

Volumul 1

Continuarea romanului ***39 de trepte***

Continuarea romanului ***39 de trepte***

John Buchan
Mantia verde – vol. 1

JOHN BUCHAN – 1916
CRIME SCENE PUBLISHING 2012 pentru prezenta ediție

CRIME SCENE PUBLISHING – imprint al grupurilor FLACĂRA și TRITONIC

Editor – coordonator: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BUCHAN, JOHN
Mantia verde / John Buchan; București: Crime Scene Publishing, 2012
ISBN 978-606-8320-89-2

Coperta: ALEXANDRA BARDAN
Redactor: ALEXANDRU ARION
Tehnoredactor: LAURA TIBĂR
Comanda nr. 14/ septembrie 2012
Bun de tipar: septembrie 2012
Tipar FED PRINT
Tipărit în România

John Buchan

Mantia verde

Vol. 1
Traducere din limba engleză:
Raluca Ștefan

~ 62 ~

John Buchan, primul baron de Tweedmuir, scoțian prin naștere, scriitor, istoric și om politic unionist, s-a născut la 26 august 1875, la Perth, în Scoția. La 17 ani, student fiind la Universitatea din Glasgow, scrie poezii și devine autor publicat. După ce obține o bursă la Oxford, publică în continuare eseuri și poezii. Intră în diplomație ca secretar personal al lui Alfred Milner, înalt Comisar pentru Africa de Sud. Nu profesează ca avocat, dar devine partener în editarea jurnalului *The Spectator.* Primul său roman, care descrie aventurile din Africa de Sud, apare în 1910 cu titlul *Prester John.* Apropiindu-se Primul Război Mondial, Buchan va începe să lucreze la *Biroul de propagandă de război* și va fi corespondent în Franța pentru *The Times*. În 1915 apare ***39 de trepte*** (*Thirty-Nine Steps*). Întors în viața civilă este ales membru al Parlamentului britanic, dar consacră cel mai mult timp al său carierei de scriitor. În 1935 este numit al XV-lea Guvernator General al Conferației Canadiene. Va ocupa acest post până la moartea sa prematură și neașteptată, în urma unui atac cerebral, în 11 februarie 1940. Pentru activitatea sa deosebită în promovarea culturii în special a celei canadiene, îi sunt organizate funeralii naționale și corpul său este adus în Marea Britanie pentru a fi înmormântat în Scoția natală.

Generalul maior **Sir Richard Hannay**, KGB, OBE, DSO, Legiunea de Onoare, este un agent secret imaginat de John Buchan. În autobiografia sa, *Memory Hold-the-Door,* scriitorul lasă să se înțeleagă faptul că Hannay a fost imaginat, cel puțin parțial, după viața lui Edmund Ironside, din Edinburgh, un spion participant la Al Doilea Război Bur. Hannay apare ca personaj principal în *The Thirty-Nine Steps* (1915), *Greenmantle* (1916), *Mr. Standfast* (1919), *The Three Hostages* (1924), *The Island of Sheep* (1936) și ca personaj secundar în *The Courts of the Morning* (1929) și *Sick Heart River* (1940).

Primul volum al seriei, ***39 de trepte,*** a apărut în Crime Scene cu numărul 50.

Pentru
Caroline Grosvenor

De-a lungul anului trecut, printre episoade de viață activă, m-am amuzat scriind această istorisire. Am mâzgălit-o prin tot felul de cotloane și momente bizare – pe când eram în Anglia, dar și în afara ei, în timpul unor drumuri lungi sau în jumătăți de oră furate între sarcini importante. Istoria poartă cu ea, mă tem, amprenta acestei faceri țigănești. Mi-a plăcut însă la nebunie să o scriu și am să fiu teribil de fericit dacă are să-ți placă la fel de tare – ție și altora – să o citiți.

Să nu creadă nimeni că lucrurile descrise aici sunt improbabile. Războiul a reușit să elimine acest cuvânt din vocabular, iar melodrama a devenit o realitate monotonă. Lucruri inimaginabile înainte se întâmplă acum zilnic, pe mare sau pe uscat. Riscăm în mod uzual cu șanse de una la o mie și, de regulă, ratăm. Coincidența, ca un Briareus[1] renăscut, își întinde sute de tentacule de-a lungul întregului pământ. Și într-o zi, când toată povestea va fi scrisă – o istorie tristă, cu documente ample – bietul romancier își va abandona penița și o va citi pe domnișoara Austen, într-o sihăstrie.

Dacă te gândești puțin, ai să-ți amintești ușor personajele descrise aici. Pe Sandy îl ştii bine; de acest mare spirit s-a auzit ultima oară la Basra, unde ocupă fosta funcţie a lui Harry Bullivant. Richard Hannay se află unde își dorea de mult, adică la comanda batalionului său în cea mai urâtă bucată a frontului de Vest. Domnul John S. Blenkiron, plin de onoruri și complet vindecat de indigestie, a revenit în State, după ce s-a străduit în zadar să-l ia pe Peter cu el. Așa că Peter și-a îndeplinit cel mai ambițios vis; și-a ras barba și s-a înrolat în Flying Corps[2].

CAPITOLUL UNU
O propunere de misiune

Tocmai îmi terminasem micul dejun și îmi umpleam pipa, când am primit telegrama lui Bullivant. Mă aflam la Furling, conacul din Hampshire, unde venisem să mă refac după Loos[3], iar Sandy, care se afla în aceeași situație ca mine, vâna încă niște marmeladă. I-am fluturat în față fițuica cu dungă albastră și el fluieră îndelung.

— Ia te uită, Dick, ai primit comanda batalionului! Sau poate e un ordin de încartiruire de la statul major. Ai să devii unul dintre acei comandanți aroganți, care urlă întruna la bieții ofițeri din regiment, adevărații soldații ai luptei ăsteia! Și când mă gândesc cum îi mai înjurai altădată pe aroganți!

Am rămas o vreme pe gânduri: numele „Bullivant" mă purta în timp, cu optsprezece luni în urmă, în acea vară fierbinte dinaintea războiului. Nu-l mai văzusem de atunci, dar citisem despre el în ziare. De mai bine de un an, eram complet acaparat de batalionul meu, cu singura preocupare de a transforma niște amatori în soldați de ispravă. Și îmi ieșea chestia asta destul de bine – nu a existat om mai mândru ca Richard Hannay când s-a aflat în fruntea batalionului de Lennox Highlanders, peste parapeții tranșeelor, în acea glorioasă și sângeroasă zi de 25 septembrie. Bătălia de la Loos nu a fost deloc vreo floare la ureche, mai ales că avusesem deja parte de câteva ciocniri violente. Însă chiar și cele mai rele momente ale campaniei de război au fost un ceai dansant pe lângă spectacolul de groază prin care am trecut alături de Bullivant, înainte de începerea războiului. (Istorisirea maiorului Hannay despre acest subiect a fost deja publicată sub denumirea „Cele 39 de trepte").

Numele său pe telegramă îmi schimba complet perspectiva asupra vieții. Speram să primesc comanda batalionului și să apuc în această postură grandiosul final al fraților nemți. Numai că acest mesaj îmi devia gândurile pe un cu totul alt drum. Poate că existau și alte acțiuni într-un război, în afara confruntărilor directe. De

ce naiba ar vrea *Foreign Office*-ul să vadă un obscur maior din Noua Armată și asta cât mai rapid cu putință?

— Plec în oraș cu trenul, i-am spus lui Sandy. Voi reveni la timp pentru cină.

— Treci pe la croitorul meu, mă sfătui el. Are un gust aparte pentru tresele roșii. Poți să-i spui că vii din partea mea.

Îmi trecu prin minte o idee năstrușnică:

— Deja te simți mai bine. Dacă îți trimit o telegramă, ai vrea să-ți strângi rucsacul și apoi pe al meu și să vii după mine?

— Bineînțeles! Voi accepta negreșit un post în cadrul batalionului tău, în caz că ai să primești unul în dar. Iar dacă, totuși, se întâmplă să revii diseară, fii băiat bun și ia cu tine un butoi de stridii de la *Sweeting.*

Am călătorit la Londra într-o ploaie măruntă și rece, normală pentru noiembrie, care s-a transformat spre Wimbledon într-un soare apos. Nu am suportat niciodată Londra în timpul războiului. Întreg orașul părea să-și fi pierdut orientarea și se umpluse de insigne și uniforme, care nu se potriveau deloc cu imaginea mea despre acest loc. Parcă simțeai mai crunt războiul aici, pe străzile Londrei, decât pe câmpul de luptă sau mai degrabă confuzia conflictului și lipsa lui de sens. Reușeam să-mi păstrez firea, dar pot să spun fără dubii că, din luna august 1914, nu am petrecut o zi în acest oraș în care să nu revin acasă deprimat până în măduva oaselor.

Am luat un taxi și am mers direct la sediul *Foreign Office.* Sir Walter nu m-a lăsat să îl aștept prea mult. Am intrat în biroul său, condus de secretar, și am descoperit, șocat, că nu mai era nici urmă de omul pe care îl cunoscusem cu optsprezece luni înainte.

Silueta sa robustă părea că-și pierduse din consistență, iar umerii lați erau de-acum gârboviți. Din obraji îi dispăruse cu totul culoarea, mai avea doar câteva petice roșiatice, ca un om care-și petrece prea puțin timp în aer liber. Părul îi era mult mai sur și extrem de rar în jurul tâmplelor, iar sub ochi domneau cearcăne adânci de oboseală. Privirea era, însă, aceeași, ageră, amabilă, subtilă, la fel și fermitatea maxilarelor.

— Nu vreau să fim deranjați pentru nici un pretext în următoarea oră, îi spuse secretarului.

După plecarea tânărului, se apropie de ușă și răsuci cheia în yală.

— Ei, maior Hannay, începu el, aruncându-se într-un scaun lângă șemineu. Cum îți place soldățeala?

— Îmi place, i-am spus, deși nu e tocmai genul de război pe care l-aș fi ales eu. E o afacere incomodă și sângeroasă. Însă ne-am lămurit deja cam ce pot nemții și doar prin tenacitate putem câștiga acest război. Sper că voi reveni pe front într-o săptămână, maximum două.

— Crezi că vei primi comanda batalionului?

Părea să-mi cunoască foarte bine intențiile.

— Cred că sunt șanse mari în sensul ăsta. Nu m-am implicat în povestea asta pentru onoare sau glorie, însă, îmi dau toată silința, chiar îmi doresc din tot sufletul să se termine cât mai repede. Nu-mi doresc decât să scap întreg.

Începu să râdă:

— Ești nedrept cu tine însuți. Ce ai de spus despre incidentul din postul de observație de la Arborele Singuratic? Nu prea ai scăpat întreg de acolo.

Am simțit că mă înroșesc.

— A fost o mizerie, i-am spus, și nu-mi dau seama cine a putut să vă povestească așa ceva. Mi-a displăcut teribil chestiunea, dar trebuia s-o fac, ca să-mi feresc subalternii de gloria eternă. Erau o mână de nebuni, în căutare de gloanțe. Dacă l-aș fi trimis pe unul dintre ei, s-ar fi rugat la Dumneezeu pentru ceva necazuri.

Sir Walter încă rânjea.

— Nu pun la îndoială simțul tău de precauție. L-ai demonstrat din plin, altfel prietenii din Piatra Neagră ți-ar fi venit de hac la ultima noastră întâlnire veselă. Nu-ți pun la îndoială, de asemenea, nici curajul. Ceea ce mă preocupă, însă, este dacă acest curaj e cel mai bine pus în valoare în tranșee.

— Există nemulțumiri la adresa mea în cadrul Ministerului de Război? am întrebat imediat.

— Dimpotrivă, sunt chiar extrem de mulțumiți. Au propus, chiar, să ți se ofere comanda batalionului din care faci parte. În aceste condiții, dacă scapi de gloanțe, ai mari șanse să ajungi general de brigadă. E un război minunat pentru tineret și inteligență. Dar… înțeleg că ai intrat în povestea asta pentru țară, Hannay, corect?

— Evident, domnule, i-am spus. La sănătate sigur nu-mi face bine.

Îmi privi piciorul, în care doctorii scormoniseră recent după urme de șrapnel, și zâmbi misterios.

— Te simți mai bine? mă întrebă.

— Sunt tare și iute ca un bici. Fac minimi cu racheta de tenis și mănânc și dorm ca un copil.

Se ridică și se opri cu spatele la focul din șemineu, cu privirea pierdută pe fereastră, undeva în parcul iernatic de afară.

— E un joc fantastic, iar tu ești extrem de talentat să-l joci, fără-ndoială. Dar mai există și alți jucători, mai ales că, în ziua de azi, milităria preferă ordinarul, nu excepțiile rasei umane. Seamănă cu o mașinărie imensă, cu mecanisme standard, perfect reglate. Tu ai intrat în luptă nu pentru că nu aveai ce face, ci pentru că vrei să ajuți Anglia. Ce-ai zice dacă ai putea să o ajuți mai bine decât la comanda unui batalion sau a unei brigăzi sau, dacă se ajunge până acolo, a unei divizii? Ce-ai zice dacă ar exista o misiune pe care numai dumneata o poți îndeplini? Și nu vorbesc despre cine știe ce corvoadă plictisitoare într-un birou, ci despre o misiune pe lângă care bătălia de la Loos va părea floare la ureche. Nu îți e teamă de pericol, așa-i? Pentru că în această misiune nu vei lupta cu o armată în jurul tău, ci doar de unul singur. Îți place să te confrunți cu dificultăți? Ei bine, am să-ți încredințez o sarcină care îți va pune la încercare toate aptitudinile. Ce părere ai?

Inima începuse să-mi bată într-un ritm îngrijorător. Sir Walter nu era genul de om care să exagereze.

— Sunt soldat, i-am spus, și execut ordine.

— Așa e, numai că ceea ce vreau să-ți propun nu intră în atribuțiile unui soldat. Tocmai de aceea, am să înțeleg perfect un eventual refuz. Pentru că orice om cu mintea întreagă nu poate decât să refuze o astfel de misiune. Nu am să te presez cu nimic. Dacă tu consideri că e mai bine, nici n-am să lansez această propunere, ci am să-ți permit să pleci în secunda următoare, cu cele mai bune urări pentru comanda batalionului tău. Nu e deloc intenția mea să derutez un soldat brav cu decizii imposibile.

Ultima frază m-a usturat rău de tot și mi-a stârnit orgoliul.

— Sunt în stare să înfrunt și rafale de tun! Vreau să aud propunerea.

Sir Walter se apropie de un fișet, îl descuie cu o cheie purtată pe lanț și scoase din sertar o coală de hârtie. Părea o foaie normală, ruptă dintr-un carnet.

— Din câte știu, spuse, călătoriile nu te-au purtat încă în Orient.

— Nu, i-am răspuns, cu excepția unei partide de vânătoare în Africa de Est.

— Ai urmărit cumva, din întâmplare, campania care se desfășoară în prezent acolo?

— Citesc ziarele zilnic de când am ajuns la spital. Și am câțiva prieteni în spectacolul din Mesopotamia, plus că sunt foarte interesat de ce se întâmplă la Gallipoli[4] și la Salonic[5]. Cred că Egiptul e în siguranță, momentan.

— Dacă ești dispus să îmi acorzi zece minute, cred că voi putea completa informațiile aflate din ziare.

Sir Walter se lăsă pe spate într-un fotoliu și începu să vorbească cu privirea în tavan. Am ascultat cea mai grozavă, cea mai detaliată și cea mai clară expunere din toată acea perioadă a războiului. Mi-a explicat cum, de ce și când Turcia a deraiat de la cursul stabilit. Am aflat despre plângerile turcilor la adresa noastră în urma capturării cuirasatelor, despre pagubele provocate de apariția lui *Goeben*[6], despre Enver și prețiosul său Comitet[7] și despre cât de ușor i-au aburit pe bieții turci. După ce a vorbit o vreme, mi-a adresat câteva întrebări.

— Ești un tip inteligent și ai să mă întrebi cum de a fost posibil ca un aventurier polonez, adică Enver, și o adunătură de jidani și de țigani să reușească să preia controlul asupra unei nații atât de mândre. Un om obișnuit ar răspunde că în spatele lor se află organizarea germană, banii germani și armele germane. Și ai să întrebi din nou cum e, totuși, posibil, de vreme ce Turcia este, mai întâi de toate, o putere religioasă și, cu toate astea, Islamul a avut un cuvânt foarte slab în această chestiune. Sheikh-ul-Islam[8] este complet neglijat și, deși Kaiser-ul proclamă Războiul Sfânt, se autointitulează Hadji Mohammed Guilliamo și spune că familia Hohenzollern este urmașă a Profetului, nu pare să se bucure de prea mare succes. Omul obișnuit va spune din nou că Islamul a trecut deja pe planul doi în Turcia și că tunurile Krupp sunt noii zei acum. Cu toate astea, nu știu. Nu prea-mi vine să cred că Islamul a trecut pe planul doi.

— Să privim lucrurile altfel, continuă el. Dacă doar Enver și Germania târăsc Turcia într-un război european de care nici unui turc nu-i pasă, ne putem aștepta să găsim armata supusă și ascultătoare, la Constantinopol.

Dar în provincii, unde Islamul este puternic, acolo vor fi probleme. Și mulți dintre noi ne bazam pe asta, dar am fost dezamăgiți. Armata siriană este la fel de fanatică precum hoardele lui Mahdi[9]. Mișcarea Senussi[10] este, de asemenea, implicată, la fel și musulmanii persani, care amenință să creeze și mai multe necazuri. Bate un vânt uscat în Orient de o bună bucată de vreme, iar pajiștile secate nu așteaptă decât o scânteie. Vântul ăsta bate spre granița indiană. Spune-mi, dincotro crezi că bate acest vânt?

Sir Walter își coborâse tonul vocii și vorbea foarte clar, încet. Auzeam stropii de ploaie scurgându-se pe streșini și, ceva mai departe, mulțimea de taxiuri din Whitehall.

— Ai vreo explicație, Hannay? mă întrebă din nou.

— Cred că Islamul are o influență mult mai mare decât credeam noi, i-am spus. Probabil că religia e singurul liant posibil care să unească un imperiu atât de răvășit.

— Ai dreptate. Trebuie să ai dreptate! Am luat în derâdere Războiul Sfânt, Jihad-ul prevestit de bătrânul Von der Goltz[11]. Acum cred, însă, că nebunul acela bătrân cu ochelari imenși a avut dreptate. Se pregătește un Jihad. Întrebarea e: cum?

— Habar n-am, i-am spus; dar pun pariu că nu va fi organizat de niște hăndrălăi germani în *pickelhaube*[12]. Mă gândesc că nu poți fabrica, totuși, Războaie Sfinte numai din tunuri Krupp, câțiva ofițeri și un crucișător cu boilerele explodate.

— De acord. Nu sunt nebuni, oricât ne-am dori noi să credem asta. Să presupunem, însă, că au descoperit un obiect sacru nemaipomenit – ceva sfânt, o carte sau o Evanghelie, sau poate chiar un nou profet răsărit din deșert, ceva care să îmbrace întregul mecanism murdar al războiului german cu strălucirea atacurilor fulgerătoare de odinioară, care mototoleau Imperiul Bizantin și clătinau zidurile la Viena. Islamul este o religie războinică, iar hogele se află încă în amvon, cu Coranul într-o mână și cu o sabie amenințătoare în cealaltă. Să presupunem că au deschis un nou Chivot al Legământului, care îi va înnebuni chiar și pe cei mai sălbatici țărani musulmani cu vise despre Paradis. Ce ne facem atunci, prietene?

— În cazul ăsta, se va dezlănțui infernul în acele locuri, cât de curând.

— Infern care se poate răspândi. Să nu uităm, dincolo de Persia se află India.

— Să rămânem deocamdată la stadiul presupunerilor. Dar ce știm cu exactitate? am întrebat.

— Foarte puțin, cu excepția unui singur lucru indiscutabil. Am primit rapoarte de la agenți de pretutindeni – de la vânzători ambulanți din Rusia de Sud, de la negustori de cai afgani, vânzători musulmani, pelerini pe drumul spre Mecca, șeici din Africa de Nord, marinari de pe coastele Mării Negre, mongoli îmbrăcați în piei de oi, fachiri indieni, comercianți greci din zona Golfului, dar și de la consuli respectabili, care utilizează cifrul. Toți îmi spun aceeași informație: Orientul așteaptă o revelație. Li s-a promis una. O stea călăuzitoare – un om, o profeție, o amuletă – care să vină din Vest. Iar nemții știu asta și va fi asul lor din mânecă, pregătit pentru a ului lumea întreagă.

— Iar misiunea despre care îmi vorbeați este de a afla în ce constă asul din mânecă?

El aprobă cu o mișcare gravă a capului.

— Asta e misiunea complet nebună și imposibilă.

— Spuneți-mi un lucru, Sir Walter. Știu că în Anglia se obișnuiește ca unui om, care posedă anumită calități și aptitudini, să i se încredințeze o sarcină complet opusă acestora. Știu absolut tot ce se poate despre Damaraland[13] și, în loc să fiu trimis în corpul de ofițeri ai Generalului Botha, cum am cerut, de altfel, am fost ținut în noroaiele din Hampshire, până la finalul campaniei din Africa germană de sud-vest. Cunosc un tip care ar putea trece drept arab, dar credeți că l-au trimis în Orientul Mijlociu? Nici vorbă, l-au lăsat în batalionul meu – ceea ce mi-a prins foarte bine, fiindcă mi-a salvat viața la Loos. Știu că așa merg lucrurile de obicei, dar nu se cam exagerează deja? Cred că există mii de oameni care au petrecut ani de zile în Orientul Mijlociu și care cunosc orice dialect local. Ei sunt perfecți pentru misiunea asta. Eu n-am văzut în viața mea un turc, cu excepția unui tip care lupta în arena la Kimberley. Cred că ați făcut cea mai proastă alegere în ceea ce mă privește.

— Ai fost inginer de mine, Hannay, spuse Sir Walter. Dacă ai nevoie de un om care să prospecteze ținuturile din Barotseland în căutare de aur, ai alege o persoană care

cunoaște foarte bine zona, oamenii locului și limba. Însă cea mai importantă calitate pe care ar trebui s-o aibă este un nas potrivit pentru aur și cunoștințe despre meseria asta. Exact asta fac eu acum. Cred că tu ai „nasul” potrivit ca să descoperi ce ascund inamicii noștri. Și mai știu că ești un curajos, stăpân pe situație și plin de resurse. De aceea ți-am spus toată povestea. În plus…

Întinse pe un perete harta mare a Europei.

— Nu pot să-ți spun acum în ce punct vei ajunge pe urmele secretului, dar pot să-ți limitez, măcar, aria căutărilor. Nu vei descoperi nimic la est de Bosfor – nu acum, cel puțin. Se află încă în Europa. Poate fi la Constantinopol, în Tracia sau ceva mai spre Occident, însă se deplasează spre Orientul Mijlociu. Dacă reușești să ajungi la timp, îi poți tăia calea la Constantinopol. Cam atât pot să-ți spun. Secretul este bine cunoscut în Germania, dar numai de cine trebuie. Deocamdată, căutările trebuie să se desfășoare în Europa.

— Să clarificăm un lucru, i-am spus. Nu îmi puteți da nici un fel de detalii, nici un fel de instrucțiuni și nu mă puteți ajuta, în caz că lucrurile iau o întorsătură urâtă.

Aprobă din cap:

— Vei fi dincolo de limitele civilizației, prietene.

— Dar cu mână liberă, atunci, libertate deplină a deciziilor.

— Absolut! Ai la dispoziție orice sumă de bani și ești liber să-ți alegi ajutoarele și însoțitorii. Ești liber să-ți creezi propriile strategii și să mergi oriunde crezi de cuviință. Nu îți putem oferi nici o direcție în acest sens.

— Mai am o întrebare. Mi-ați spus că este important. Cât de important?

— E vorba de viață și de moarte, îmi spuse grav. Nici mai mult, nici mai puțin. Odată ce știm în ce constă amenințarea, o putem contracara. Dar cât timp orbecăim pe întuneric, lucrurile iau amploare și s-ar putea să acționăm prea târziu. Războiul trebuie câștigat sau pierdut în Europa. Corect, numai că, în caz că Orientul se aprinde, toate eforturile noastre vor fi deturnate din Europa și marea lovitură va eșua. Miza este victoria sau înfrângerea, Hannay, e simplu.

M-am ridicat și m-am apropiat de fereastră. Trăiam un moment extrem de dificil. Eram mulțumit cu soldățeala mea; mai mult, eram fericit să mă aflu în compania camarazilor mei. Iar acum mi se cerea să plec

în spatele liniilor inamice, într-o misiune pentru care mă simțeam complet nepregătit – o căutare cu multe zile și nopți singuratice, cu nervi tociți și epuizați, cu primejdii mortale care pândesc la tot pasul. Privind la vremea tristă de afară, m-am cutremurat. Era o sarcină mult prea sinistră, prea cruntă pentru sufletul omului. Dar Sir Walter o considera o chestiune de viață și de moarte, iar eu îl asigurasem de loialitatea mea pentru țară. Nu putea să-mi transmită nici un fel de ordine, dar nu mă aflam deja sub ordine, mult mai înalte decât ale Brigadierului meu? Mă consideram incompetent, însă oameni mai pregătiți ca mine credeau contrariul sau, cel puțin, mă considerau suficient de capabil încât să am o șansă rezonabilă de a reuși. Știam în sufletul meu că refuzul misiunii ar fi însemnat să nu-mi mai găsesc niciodată pacea în lumea asta. Deși Sir Walter însuși o considera nebunie curată, pe care nici el nu ar fi acceptat-o.

Cum se iau, oare, deciziile mărețe? Pot să jur că m-am întors cu fața la el pentru a-i refuza propunerea. Dar gura mea a rostit „da” și nu a mai fost cale de întoarcere. Vocea-mi părea spartă, îndepărtată.

Sir Walter îmi strânse mâna, cu un licăr pierdut în priviri.

— E posibil ca, în acest moment, să te trimit la moarte, Hannay. Oh, Doamne, ce tiran cumplit poate fi datoria! Dacă se va întâmpla să fie așa, au să mă bântuie regretele, dar să nu-ți pară rău. Și fii fără teamă. Ai ales calea cea mai aspră, dar ea te va purta pe culmile gloriei.

Îmi înmână apoi bucata de hârtie, ce conținea doar trei cuvinte: „Kasredin”, „cancer” *și* „*v. I*”.

— E singurul indiciu de care dispunem, îmi spuse. Nu îl pot explica, dar pot să-ți spun cum l-am obținut. Avem agenți care lucrează în Persia și în Mesopotamia de ani de zile, în mare parte, ofițeri tineri din armata indiană. Își riscă viața zilnic și se întâmplă ca unul din ei să dispară din când în când și numai canalele din Bagdad ar avea, poate, ceva de spus despre asta. Se pricep, însă, să descopere o mulțime de lucruri, deși prețul plătit e adesea prea mare. Ei ne-au spus despre steaua care se ridică în Occident, fără alte detalii, însă. Doar unul dintre ei a reușit ceva mai mult – era cel mai bun. Lucra între Mosul și frontiera persană pe post de cărăuș pe măgar. A ajuns până în sud, între colinele Bakhtiari. Aici a descoperit ceva, numai că dușmanii săi știau lucrul ăsta și l-au vânat.

Cu trei luni în urmă, chiar înainte de Kut, a ajuns împleticindu-se în tabăra lui Delamain, cu zece gloanțe în corp și o tăietură de cuțit pe frunte. A reușit să-și rostească numele și că „se așteaptă Ceva din Occident”, atât. A murit zece minute mai târziu. Asupra lui au găsit și această hârtie și, de vreme ce a rostit cuvântul „Kasredin” cu ultima suflare, ne-am gândit că ar avea legătură cu descoperirile lui. Dumneata va trebui să-i afli semnificația.

Am împăturit hârtia și am așezat-o cu grijă în portofel.

— Ce om de ispravă! Cum se numea? am întrebat.

Sir Walter a rămas câteva clipe tăcut, privind pe fereastră.

— Numele său, rosti în cele din urmă, era Harry Bullivant. Fiul meu. Dumnezeu să-i odihnească sufletul lui brav!

CAPITOLUL DOI
Adunarea membrilor misiunii

I-am scris lui Sandy o telegramă, rugându-l să vină la Londra cu trenul de două și un sfert și să ne întâlnim la apartamentul meu.

— Mi-am ales partenerul de misiune, am spus.

— Pe băiatul lui Billy Arbuthnot? Îl știu pe tatăl lui, am fost colegi la Harrow[14]. Îl știu și pe puști – Harry obișnuia să-l aducă la pescuit – înalt, cu o figură prelungă și osoasă și cu niște ochi căprui, duioși ca de fată. Îi cunosc destul de bine și cariera. S-a vorbit mult despre el în acest birou. A străbătut Yemenul călare, ceea ce nici un alb n-a reușit înaintea lui. Arabii l-au lăsat să treacă, fiindcă îl credeau nebun de legat și surghiunit îndeajuns de Allah ca să-și mai bată și ei capul. E frate de sânge cu toți nelegiuiții albanezi. Ba s-a implicat chiar și în politica turcă, de unde și-a căpătat o reputație notorie. Un englez i se plângea odată bătrânului Mahmoud Shevkat[15] despre raritatea adevăraților bărbați de stat din Europa Occidentală, iar Mahmoud s-a răstit la el surprins: „Dar nu-l aveți deja pe onorabilul Arbuthnot?". Zici că sunteți camarazi în același batalion. Chiar mă întrebam ce soartă a avut, fiindcă am încercat să-l găsim aici, dar nu a lăsat nici o adresă. Ludovick Arbuthnot – da, îl cunosc bine. S-a ascuns cu dibăcie în rândurile groase ale Armatei Noi? Ei bine, îl scoatem noi de acolo repejor!

— Știam că a avut ceva aventuri în Orient, dar nici vorbă de asemenea grozăvii. Sandy nu e genul de om care să se laude singur.

— Așa este, admise Sir Walter. Ba aș spune chiar că a adoptat discreția orientală. Mai am o propunere de camarad pentru tine, dacă ești de acord.

Își privi ceasul.

— Poți ajunge la *Savoy Grill Room* cu un taxi în cinci minute. Intră dinspre Strand, ia-o la stânga și vei vedea în alcovul de pe partea dreaptă o masă, cu un tip solid de origine americană așezat la ea. Îl cunosc bine cei de-acolo, așa că îi păstrează mereu masa numai pentru el. Vreau să te așezi și să-i spui că vii din partea mea.

Numele său este John Scantlebury Blenkiron, în prezent cetățean al orașului Boston, Massachusetts, deși s-a născut și a crescut în Indiana. Pune plicul acesta în buzunar, dar nu citi ce scrie înăuntru decât după ce ai discutat cu el. Vreau să ai o părere personală despre domnul Blenkiron.

Am ieșit din *Foreign Office* la fel de năucit ca orice diplomat care a trecut vreodată de acele porți. Eram deprimat și disperat. În primul rând, eram paralizat de frică. Nu m-am considerat niciodată mai viteaz decât un om obișnuit, numai că există curaj și curaj, iar al meu nu era, cu siguranță, genul impasibil. Aruncă-mă în tranșee și voi fi în stare să suport rafalele de gloanțe la fel de bine ca alții, fără nici o ezitare. Numai că, în acele momente, imaginația mea o luase razna. Nu eram în stare să mă dezbar de imaginile groaznice care-mi bântuiau mintea.

Cam în două săptămâni, estimam eu, am să fiu oale și ulcele. Mort. Împușcat ca spion – un final al dracului de neplăcut! Deocamdată eram în siguranță, în căutarea unui taxi în mijlocul pieței Whitehall, dar pe frunte îmi apăreau încontinuu picuri de sudoare. Mă simțeam exact ca în aventura trăită înainte de război. Numai că acum era mult mai grav, era premeditat, calculat cu sânge rece și nu-mi surâdea nici măcar un licăr de speranță. Priveam siluetele în kaki trecând pe trotuar și îi invidiam pentru perspectivele pline de siguranță care-i așteptau. Chiar dacă săptămâna ce urma s-ar fi aflat la redutele Hohenzollern, în tranșeele Hairpin din Quarry sau în cotitura aia groaznică de lângă Hooge. Mă întrebam de ce n-am fost mai fericit în dimineața aceea, înainte de momentul blestemat în care am primit telegrama. Dintr-odată, toate nimicurile și bazaconiile vieții englezești îmi păreau teribil de dragi și de îndepărtate. Eram tare furios pe Bullivant, până mi-am amintit cât de corect fusese, totuși. Mi-am ales singur soarta.

În timpul aventurii mele pe urmele Pietrei Negre ceea ce m-a motivat permanent a fost nevoia de a dezlega acest mister. Acum, însă, nu vedeam nici un mister, nu înțelegeam problema. Mintea mea nu avea nici un fel de informație cu care să lucreze, cu excepția a trei cuvinte aiurite, mâzgălite pe o foaie de hârtie, și un mister de care Sir Walter era foarte convins că se va întâmpla, dar nu-i putea da nume. Semăna foarte tare cu povestea Sfintei Tereza care, la vârsta de zece ani, pleacă în lume alături

de fratele ei mai mic pentru a-i converti pe mauri. Stăteam ghemuit în taxi cu bărbia în piept, regretând că nu mi-am pierdut piciorul la Loos, pentru a sta confortabil în așternuturi tot restul războiului.

L-am identificat imediat pe tipul de la *Grill Room.* Mânca solemn, cu un șervet îndesat sub bărbie. Era un tip solid cu o figură plină, smeadă, rasă proaspăt. L-am ignorant pe chelnerul dornic să mă cunoască și am tras un scaun lângă american, la masa lui îngustă. El ridică spre mine o pereche de ochi mari și placizi, ca ai unui taur în timpul rumegatului.

— Domnul Blenkiron? am întrebat.

— Ah, îmi cunoașteți numele, domnule, răspunse el. Domnul John Scantlebury Blenkiron. V-aș ura o dimineață plăcută, dacă ar fi ceva plăcut în nenorocita asta de vreme englezească.

— Vin din partea lui Sir Walter Bullivant, am continuat, pe un ton scăzut.

— Și? spuse el. Sir Walter îmi este prieten bun. Încântat să te cunosc, domnule… Ah, presupun că sunteți colonel…

— Hannay, maior Hannay.

Și mă întrebam în același timp cu ce mi-ar putea fi vreodată de folos acest yankeu apatic.

— Permiteți-mi să vă ofer dejunul, domnule maior. Chelner, meniul, te rog! Regret că nu mă pot alătura în acest festin de evaluare a managementului acestui hotel. Motivul este, domnule, acela că sufăr de indigestie – indigestie duodenală. Se manifestă la două ore după fiecare masă și am dureri groaznice în capul pieptului. Așa că sunt nevoit să respect o dietă. Alimentația mea constă în pește, domnule, în lapte fiert și puțină pâine prăjită. E o schimbare tristă față de zilele în care mă delectam cu un prânz adevărat la *Sherry,* savurând stridii și costițe.

Oftă din adâncul staturii sale corpolente.

Am comandat o omletă și un cotlet și l-am privit din nou. Ochii aceia mari păreau că se uită fix la mine, dar fără să mă vadă. Erau la fel de lipsiți de expresie ca ai unui copil pierdut pe gânduri; chiar și așa, aveam sentimentul neplăcut că vede ceva mai mult ca mine.

— Ai fost pe front, domnule maior? În bătălia de la Loos? Ei bine, am auzit că a fost o adevărată grozăvie. Noi, în America, respectăm foarte mult calitățile militare

ale soldatului britanic, însă ne scapă tacticile asumate de generali. În opinia noastră, comandanții voștri posedă mai mult spirit agresiv decât știință. E adevărat? Tatăl meu a luptat la Chattanooga, însă acești ochi nu au văzut nimic mai palpitant decât o campanie pentru alegeri prezidențiale. Ascultă, crezi că ar fi posibil să particip și eu la o scenă de carnagiu real?

Tonul lui serios mă făcu să râd.

— Foarte mulți americani sunt implicați în circul ăsta, i-am spus. Legiunea franceză e plină de americani tineri, la fel și Corpul militar britanic de logistică. Jumătate din șoferii peste care dai în Franța sunt din State.

Oftă:

— M-am gândit și eu la o astfel de aventură beligerantă, cam cu un an în urmă. Însă mi-am dat seama că bunul Dumnezeu nu l-a înzestrat pe John S. Blenkiron cu o statură marțială potrivită câmpului de luptă. Și mi-am mai amintit că noi, americanii, suntem neutri – de bună voie neutri – și că nu mi s-ar potrivi să-mi bag nasul în conflictele monarhiilor epuizate ale Europei. Așa că m-am oprit acasă. A fost o pierdere mare pentru mine, domnule maior, mai ales că am zăcut bolnav în timpul întregii afaceri din Filipine, și nu am avut niciodată ocazia să văd cu ochii mei pasiunea dezlănțuită a oamenilor pe câmpul de bătaie. Și tânjesc după această experiență, fiind un observator împătimit al umanității.

— Cu ce v-ați ocupat, în cazul ăsta? am întrebat.

Tipul acesta molcom începuse să-mi stârnească interesul.

— Ei bine, continua el, am așteptat. Domnul m-a binecuvântat cu ceva bani de cheltuială, așa că nu a fost nevoie să scarmăn în țărână ca o pisică turbată, în căutare de contracte de război. Speram, însă, că am să pătrund cumva în acest joc și am reușit. Fiind cetățean al unui stat neutru, m-am bucurat de o postură privilegiată. O vreme, chiar, am avut parte de evenimente palpitante, după care m-am gândit că ar fi bine să părăsesc țara lui Dumnezeu și să-mi încerc norocul în Europa. Am părăsit arena sângeroasă și, așa cum spune poetul vostru, am descoperit că pacea are propriile sale victorii, nu mai puțin faimoase decât ale războiului. Și cred că asta înseamnă că și un neutru se poate bucura de o felie din plăcintă, la fel ca și un beligerant.

— E cea mai eficientă neutralitate de care am auzit vreodată, i-am spus.

— Cea corectă, mi-a declarat solemn. Spuneți-mi, domnule maior, pentru ce vă luptați, voi și ai voștri? Ca să vă salvați propria piele, Imperiul și pacea în Europa. Ei bine, chestiile astea nu înseamnă nimic pentru noi. Nu suntem europeni și, din câte știu, nu prea există tranșee nemțești prin Long Island. Voi ați desenat arena în Europa și, dacă ne-am băga nasul pe aici, am încălca regulile jocului. Nu ați fi prea încântați de implicarea noastră și mi se pare corect. Delicatețea ne împiedică să intervenim și exact la asta se referea prietenul meu, președintele Wilson, când a declarat că America este prea mândră ca să intre în război. Așa că rămânem neutri. Dar niște neutri binevoitori. După cum înțeleg eu evenimentele, se pare că un sconcs împuțit a fost lăsat să umble liber prin lume, iar duhoarea lui are să facă viața tare neplăcută. Nu noi am ațâțat împuțiciunea, dar trebuie să contribuim cumva la dezinfectarea planetei. Mă înțelegi? Nu putem intra în luptă dar, Dumnezeu mi-e martor!, unii dintre noi sunt dispuși să verse ceva sânge ca să înlăture mizeria asta. Oficial, nu facem altceva decât să oferim câteva note, ca un boiler din care fâsâie abur. Însă ca indivizi suntem implicați până la gât în tot rahatul ăsta. Așa că, în spiritul lui Jefferson Davis și al lui Woodrow Wilson, voi fi un neutralist neutru până când Kaiser-ului îi va părea rău că nu i-a declarat război Americii de la bun început.

Mă simțeam din ce în ce mai bine. Tipul ăsta era o adevărată comoară, iar pasiunea lui mă umplea de energie.

— Cred că și voi, britanicii, ați dat dovadă de cam același gen de neutralitate, când amiralul vostru a împiedicat flota germană să se amestece în Campania lui Dewey din Golful Manila în ’98[16].

Domnul Blenkiron sorbi și ultimele picături de lapte fiert și își aprinse o țigară neagră subțire de foi.

M-am aplecat spre el:

— Ai vorbit cu Sir Walter? am întrebat.

— Am vorbit cu el și mi-ar fi dat de înțeles că se încropește o afacere interesantă în curând, pe care dumneata ai s-o conduci. Omul ăsta nu a vândut niciodată gogoși; dacă povestea e serioasă și girată de el, poți să contezi pe mine.

— Știi și că este extraordinar de periculoasă?

— Mi-am închipuit. Dar nu merită să încep acum să număr riscurile. Cred într-o Providență înțeleaptă și benefică, dar trebuie să ai încredere în Dumnezeu, să-i acorzi o șansă. Ce e viața, până la urmă? Pentru mine, doar o dietă strictă și dureri frecvente în stomac. Așa că nu risc să pierd prea mult, mai ales pentru o cauză atât de nobilă. În plus, despre ce riscuri vorbim? Pe la ora unu dimineața, când suferi de insomnie, pare că te confrunți cu muntele Everest, dar dacă prinzi ceva curaj și rațiune și vii în întâmpinarea lui, ai să descoperi o movilă ușor de trecut. Ursul grizzly pare extrem de furios când îți cumperi bilet la grădina zoologică, după care descoperi că e doar un urs obișnuit, când îl ochești prin ținta puștii. Nu am de gând să mă gândesc la riscuri decât dacă mă înfund prea tare în ele și nu mai am cale de scăpare.

Am mâzgălit adresa de acasă pe o bucată de hârtie și i-am înmânat-o bravului filosof.

— Te aștept la cină, diseară la opt, i-am spus.

— Mulțumesc, domnule maior. Puțin pește, te rog, doar fiert, alături de ceva lapte cald. Și să mă scuzi dacă îți voi acapara sofaua după masă și dacă voi petrece restul serii la orizontală. Indicațiile doctorului.

Am luat un taxi și am plecat la club. Pe drum, am deschis plicul oferit de Sir Walter. Conținea mai multe note, dosarul domnului Blenkiron. Înfăptuise adevărate minuni pentru Aliați în State. Adulmecase și împiedicase complotul Dumba și jucase un rol esențial în recuperarea servietei doctorului Albert. Spionii lui Von Papen încercaseră să-i facă felul, după ce le stricase planurile de aruncare în aer a uneia dintre cele mai mari fabrici de armament. Sir Walter notase la final: „Cel mai bun om pe care l-am avut vreodată. Mai bun chiar decât Scudder. E în stare să străbată iadul, doar cu o cutie de tablete de bismut și un pachet de cărți de joc."

M-am dus în fumoarul din spatele sălii, am împrumutat un atlas din bibliotecă, am ațâțat puțin focul în șemineu și m-am așezat pentru a medita o vreme. Domnul Blenkiron îmi dăduse impulsul de care aveam nevoie. Mintea începea să lucreze de acum, evaluând întregul tablou. Evident, nu mă așteptam să descopăr ceva uluitor în urma cugetărilor mele. Era nevoie de ceva mai mult decât câteva gânduri și analize într-un fotoliu pentru a rezolva acest mister. Încropeam, însă, încet, o strategie. Și, spre ușurarea mea, am reușit să las deoparte

momentan riscurile inerente. Blenkiron mă făcuse de rușine în privința asta. Și doar n-am să fiu mai prejos decât un sedentar suferind de indigestie.

M-am întors la apartament pe la cinci. Valetul meu, Paddock, plecase la război cu mult timp în urmă, așa că mă mutasem într-una dintre clădirile noi din Park Lane, unde aveam asigurate masa și serviciile de întreținere. Păstram apartamentul funcțional, pentru a avea un cămin în timpul permisiilor. Alternativa hotelului mă dezgusta profund.

Sandy devora de zor biscuiți, cu determinarea gravă a unui om în convalescent.

— Ei, Dick, care e treaba? Te fac căprar sau general?

— Nici una, nici alta, îi spun. Tu și cu mine vom dispărea din rândurile armatei Maiestății sale. Transferați pentru operațiuni speciale.

— Pe toți sfinții din Ceruri! spuse Sandy. Ce încerci să-mi spui? Pentru Dumnezeu, curmă-mi suferința! Trebuie să facem plecăciuni pe la porțile neutrilor suspicioși în căutare de muniție sau să cărăm vreun jurnalist speriat în locuri prin care bântuie nemți?

— Detaliile pot să mai aștepte. Ce pot să-ți spun acum este că am primit o sarcină la fel de sigură și simplă ca și cum te-ai plimba prin liniile germane în baston.

— Ei, hai, asta nu e chiar așa de complicat, spuse Sandy și reveni binedispus la brioșe.

Trebuie să aloc câteva momente unei prezentări adecvate a lui Sandy în fața cititorilor, fiindcă acesta nu poate intra în această aventură pe ușa din dos. Dacă veți consulta Catalogul titlurilor nobiliare *Peerage*[17], veți descoperi că Edward Cospatrick, cel de-al cincisprezecelea baron Clanroyden, a avut în 1882 un al doilea fiu, Ludovick Gustavus Arbuthnot, cunoscut și ca Onorabilul. Acest fiu a primit educație la Colegiul Eton și la New College, Oxford, după care a devenit căpitan într-un regiment din Tweeddale și a servit câțiva ani ca atașat onorific în cadrul mai multor ambasade. Catalogul *Peerage* se va opri în acest punct, dar nu înseamnă că biografia tânărului se încheie aici. Pentru restul detaliilor, e musai să consultăm registrele diferitelor autorități. Vedem, câteodată, pe străzile Londrei oameni uscățivi și rumeni de la capătul pământului, cu haine pline de pliuri, pășind cu mersul lin, specific ținuturilor mărginașe, strecurându-se prin cluburi ca și cum n-ar mai ști sigur

dacă aparțin sau nu de ele. De la ei poți afla vești despre Sandy. Sau, mai bine, poți să auzi despre el din porturi de pescuit uitate de lume, unde munții Albaniei se scufundă în Marea Adriatică. Mai mult, dacă dai vreodată peste un grup de pelerini la Mecca, sunt șanse mari să întâlnești vreo zece prieteni de-ai lui Sandy printre participanți. În colibele de ciobani din Caucaz, vei descoperi bucăți din hainele lui vechi, fiindcă are un talent aparte să-și împrăștie hainele pe unde merge. În caravanseraiuri din Bokhara și Samarkand este renumit și există vânători în munții Pamir care mai vorbesc și acum despre el seara, în jurul focului. Dacă vei vizita vreodată Petrograd, Roma sau Cairo, să nu-i ceri lui recomandări; altfel, te va trimite în locații teribil de bizare. Dacă soarta te va purta, însă, prin Llasa, Yarkand sau Seistan, ți-ar putea desena harta exactă și câteva adrese ale unor prieteni buni.

Noi, britanicii, ne numim insulari, dar adevărul e că suntem singura rasă de pe acest pământ care poate produce oameni în stare să intre pe sub pielea oamenilor cu adevărat izolați. Poate că scoțienii sunt mai talentați decât englezii, dar noi toți suntem de o mie de ori mai buni la asta decât oricine altcineva. Sandy era un scoțian călător, cu mintea și sufletul unui geniu. În trecut, ar fi condus, probabil, o cruciadă și ar fi descoperit noi drumuri către Indii. Astăzi, hoinărea mai mult pe colinele fanteziei sale, până când războiul l-a luat pe sus și l-a azvârlit în mijlocul batalionului meu.

Am scos din portofel bucata de hârtie primită de la Sir Walter. Nu era originalul – bineînțeles, el a dorit să îl păstreze pentru sine – ci o copie extrem de exactă. Mă gândeam că Harry Bullivant nu scrisese acele cuvinte pentru uzul personal. Oamenii care aleg această carieră posedă, de regulă, o memorie excelentă. Probabil că scrisese acele cuvinte pentru ca, în cazul în care era ucis și i s-ar fi găsit cadavrul, prietenii săi să găsească acest indiciu. În orice caz, eram convins că aceste cuvinte trebuie să aibă o semnificație pentru cineva din tabăra noastră și, în același timp, să nu însemne nimic pentru un eventual turc sau neamț care le-ar fi descoperit.

Primul cuvânt, *„Kasredin”,* nu-mi spunea nimic. Așa că l-am întrebat pe Sandy.

— Vrei să spui „Nasr-ed-din”, spuse el, fonfăind încă niște firimituri.

— Asta ce înseamnă? am întrebat imediat.

— Este Generalul despre care se presupune că se află la conducerea armatei în Mesopotamia, împotriva noastră. Mi-l aduc aminte de acum câțiva ani, din Aleppo. Vorbea franceză extrem de prost și obișnuia să bea cea mai dulce șampanie de pe pământ!

M-am uitat din nou pe hârtie. Litera „K” era foarte clară.

— „Kasredin” nu înseamnă mare lucru. În limba arabă, se traduce prin Casa Credinței și spoate denumi orice, de la Sofia la o vilă din suburbii. Care e următoarea întrebare, Dick? Te-ai înscris la vreun concurs cu premii din ziarul săptămânal?

— „*Cancer*”, i-am citit cu voce tare.

— Este denumirea latină pentru crab. De asemenea, este numele unei boli dureroase, dar și unul dintre semnele zodiacale.

— *„v. I”,* am continuat.

— Aici m-ai prins. Seamănă cu numărul unui automobil. Cred că cei din poliție te pot ajuta. Mi se pare un concurs destul de dificil. Care e premiul?

I-am înmânat hârtia.

— Cine a scris cuvintele? Par a fi notate în grabă.

— Harry Bullivant, i-am spus.

Figura lui Sandy deveni gravă.

— Bietul Harry! Am avut același profesor. Cel mai bun băiat din lume! l-am văzut numele pe lista răniților înainte de Kut… Harry nu făcea nimic fără un scop precis. Care e povestea cu hârtia asta?

— Așteaptă până după cină, l-am rugat. Vreau să fac o baie și să mă schimb. Avem un oaspete din America la masă, care va lua parte la această afacere.

Domnul Blenkiron sosi foarte punctual, într-o haină de blană în care părea mai degrabă un prinț slav. Văzându-l în picioare, puteam să-l apreciez mai bine. Avea o figură plină, deși nu era foarte solid, și încheieturi puternice, care se iveau de sub manșeta cămășii. Mă bucura lucrul ăsta, deoarece era posibil să existe multe ocazii în care să fie nevoie de niște mâini puternice.

Sandy și cu mine am mâncat mult și cu poftă. Americanul, în schimb, s-a mulțumit să ciugulească din peștele fiert și să soarbă arar din lapte. După ce ospătarul a curățat masa, omul s-a ținut de cuvânt și s-a întins pe sofa. I-am oferit un trabuc bun, dar el preferă o marcă

proprie. Sandy se întinse cât era de lung într-un fotoliu și își aprinse pipa.

— Și acum, povestea, Dick, mă îndemnă el.

Am început și eu așa cum și Sir Walter începuse cu mine, explicându-le despre marea enigma din Orientul Apropiat. Am prezentat lucrurile într-o manieră foarte interesantă, fiindcă mă gândisem mult la subiect și misterul afacerii mă captivase deja.

Sandy era extrem de interesat de chestiune:

— E o strategie posibilă. Mă așteptam la așa ceva, deși nu-mi pot imagina deloc ce atu au nemții ascuns în mânecă. Poate fi orice. Cu treizeci de ani în urmă, o profeție scornită a provocat un conflict de proporții în Yemen. Poate fi un drapel, cum a fost în cazul lui Ali Wad Helu, sau o bijuterie, precum colierul lui Solomon în Abisinia. Nu poți să știi niciodată ce va stârni un Jihad! Înclin să cred, însă, că de data asta va fi un om.

— Care sunt resursele sale, în acest caz? am întrebat.

— E dificil de spus. Dacă s-ar baza doar pe sălbaticii din triburi, precum beduinii, ar fi căpătat deja o reputație de sfânt, de înfăptuitor de miracole. Sau poate fi un tip care a propovăduit religia, precum cel care a fondat mișcarea Senussi. Cred, mai degrabă, că are niște calități foarte deosebite, dacă e în stare să captiveze întreaga lume musulmană. Nici turcii, nici persanii nu ar urma orbește noul joc teologic. De aceea, e musai să fie de același sânge. Mahdiștii sau imamii sunt personalități neînsemnate, dar au prestigiu local. Pentru a captiva întregul Islam – și înțeleg că de chestia asta ne temem – acest om trebuie să aparțină tribului Quraysh, tribul profetului însuși.

— Dar cum poate un impostor să pretindă asta și să dovedească? Bănuiesc că e un impostor, nu?

— Ar trebui să combine mai multe titluri. În primul rând, trebuie să i se stabilească descendența și, dacă vă amintiți, sunt multe familii care pretind că provin din tribul Quraysh. Apoi, va trebui el însuși să fie un fel de sfânt. Și cred că va trebui să arate și un semn, deși nu-mi dau seama în ce ar putea consta asta.

— Cunoști foarte bine Orientul, Sandy. Crezi că o astfel de strategie ar putea funcționa cu adevărat? am întrebat.

— Ar putea funcționa perfect, spuse Sandy cu o figură gravă.

— Ei bine, terenul pare să fie pregătit. În plus, toți agenții noștri susțin această teorie. Toate evidențele par să ducă în același loc. Însă nu avem nici o dovadă concretă și nici un indiciu, decât această bucată de hârtie.

Și le-am povestit cum am ajuns în posesia ei.

Sandy o studie încruntat.

— Mă depășește. Dar poate fi la fel de bine cheia întregii afaceri. Un indiciu poate fi mut la Londra, dar poate urla în gura mare la Bagdad.

— Exact asta voiam să subliniez și eu. Sir Walter crede că aceste cuvinte sunt la fel de importante ca și tunurile armatei. Nu îmi poate da ordine, dar îmi poate facilita plecarea, pentru a dezlega acest mister. Odată ce avem informația asta, el are mijloacele de a anihila pericolul. Trebuie să ne mișcăm, însă, urgent, altfel bomba asta poate exploda în orice moment. Am acceptat misiunea. Sunteți de acord să mă ajutați?

Sandy studia plafonul.

— Ar trebui să vă mai spun că misiunea asta e la fel de sigură ca un joc cu pietricele la răscrucea din Loos, ca în ziua în care am ajuns noi acolo. Dacă eșuăm, nu ne poate ajuta nimeni, suntem pe cont propriu.

— Bineînțeles, bineînțeles, spuse Sandy cu o voce pierdută.

Domnul Blenkiron își terminase siesta de după masă și se ridicase în capul oaselor, trăgând măsuța aproape de el. Scoase din buzunar un pachet de cărți de joc și începu să joace un joc numit Dublu Napoleon. Părea să nu acorde nici un fel de atenție conversației.

Dintr-odată, am avut senzația că întreaga afacere era o nebunie totală. Iată-ne pe noi, trei prostănaci, adunați într-un apartament din Londra, construind strategii pentru o misiune chiar în inima teritoriilor dușmane, fără nici cea mai vagă idee despre ce trebuie să facem și cum. Unul dintre noi privea în neștire plafonul, fluierând încet printre dinți, iar altul juca cărți. Toată parodia momentului mă izbi atât de tare în moalele capului, încât am izbucnit în râs. Sandy mă privi uimit.

— Și tu ai starea asta? Și eu la fel. E o idioțenie, dar, până la urmă, tot războiul e o idioțenie cumplită și se pare că cel mai mare idiot dintre toți e chiar capabil să câștige. Vom merge pe traiectoria asta dementă, oriunde putem descoperi ceva. Ei bine, sunt la dispoziția ta. Dar nu-ți ascund că sunt speriat până-n măduva oaselor. Mă

obișnuisem destul de bine cu treaba asta cu tranșeele și eram chiar mulțumit. Și acum mă zgudui tu complet din temelii și simt că îmi tremură și mațele.

— Nu prea cred că tu știi ce înseamnă frica, i-am spus.

— Te înșeli, Dick, răspunse el solemn. Orice om întreg la cap știe ce înseamnă frica. Știu că am făcut o mulțime de grozăvii, dar niciodată nu m-am băgat în ceva periculos fără să-mi doresc să se fi sfârșit deja. Odată pornit jocul, încep să mă relaxez și chiar îmi pare rău când se termină. La început, însă, mă simt paralizat de frică.

— Deci înțeleg că participi?

— Normal. Doar nu credeai că am să te las de unul singur?

— Și dumneata, domnule? l-am întrebat pe Blenkiron.

Jocul său părea să se apropie de final. Tocmai completa opt teancuri de cărți cu un rânjet satisfăcut. Când i-am adresat întrebarea, își ridică privirea adormită și dădu din cap.

— Bineînțeles, spuse el. Doar nu credeți că nu urmăream cu cea mai mare atenție conversația deosebit de interesantă. Nu am pierdut nici o silabă, vă asigur. Dar cred că un joc de cărți îți poate stimula digestia după masă și induce o stare prielnică reflecției. John S. Blenkiron este tot timpul alături de dumneavoastră.

Amestecă iar cărțile și le împărți pentru un nou joc.

Nu mă așteptam să mă refuze, dar această acceptare rapidă și benevolă a ofertei mele era extrem de încurajatoare. Nu eram în stare să fac față singur misiunii.

— Ei bine, am stabilit primul pas. Acum trebuie să ne alegem căile și mijloacele. Noi trei avem sarcina de a descoperi secretul Germaniei și, pentru asta, trebuie să mergem la cei care-l cunosc. Într-un fel sau altul, vom ajunge la Constantinopol și, pentru a acoperi o parte cât mai mare din teritoriu, vom merge pe căi distincte. Sandy, puștiule, tu va trebui să intri în Turcia. Ești singurul dintre noi care îi cunoaște bine pe acei oameni fermecători. Prin Europa nu poți intra foarte ușor, așa că va trebui să încerci prin Asia. Ce spui de coasta Asiei Mici?

— Se poate, spuse el. Dar lasă această decizie pe seama mea, găsesc eu cea mai bună cale. Presupun că *Foreign Office* mă ajută să ajung la locul de plecare?

— Reține ce am spus, nu are sens să te aventurezi prea departe în est. Secretul, în ceea ce ne privește, se află încă la vest de Constantinopol.

— Am înțeles. Am să intru prin Bosfor pe drumul cel mai scurt.

— Cât pentru dumneata, domnule Blenkiron, aș sugera o călătorie directă. Ești cetățean american și poți călători direct prin Germania. Dar mă întreb oare cât de mult îți mai asigură recentele acțiuni din New York statutul de neutralitate?

— M-am gândit deja la asta, domnule. M-am gândit și la psihologia specifică marii națiuni germane. După cum îi văd eu, nemții sunt vicleni ca niște mâțe și, dacă intri în jocul felinelor, te vor întrece în șiretenie de fiecare dată. Ei bine, Sir, nu sunt deloc niște mocofani în jocul de-a investigația. Dacă mi-aș cumpăra, să spunem, o pereche de mustăți false, mi-aș vopsi părul și m-aș îmbrăca în rochie ca un baptist, călătorind în Germania cu gânduri de pace, probabil că mi-ar lua urma ca un uliu și m-ar împușca într-o săptămână sau aș sfârși în carceră ca spion, în pușcăria Moabite. Însă tipii ăștia nu au viziune. Poți să-i joci la cacialma. Cu aprobarea dumitale, am să vizitez *Fatherland*[18] drept John S. Blenkiron, cunoscut drept sulă în coasta celor mai isteți băieți ai lor de pe celălalt mal. Dar va fi un John S. diferit. Care tocmai a experimentat o schimbare a stării de spirit, ajungând să aprecieze mare suflet nobil și pur al Germaniei, fiind nevoit să se pocăiască pentru greșelile trecutului, ca un tâlhar în fața popii, pe ultimul drum. Un John S. Victimă, mai nou, a perfidiei și ticăloșiei guvernului britanic. Voi avea un scandal monstruos cu *Foreign Office* asupra pașaportului meu și am să-i înjur de mama focului în tot orașul. Voi fi urmărit de umbrele voastre până la îmbarcare și am să-mi exprim foarte colorat părerea despre Legiunile britanice și în Scandinavia. La acel moment, prietenii noștri teutoni vor fi cuprinși deja de îndoieli la adresa evaluării lui John S., întrebându-se dacă nu au comis oareșce erori. Când voi ajunge în Germania, mă vor aștepta cu brațele deschise, iar purtarea mea îi va surprinde plăcut și îi va încuraja. Le voi oferi informații secrete extrem de valoroase despre strategiile britanicilor și voi prezenta leul britanic drept cea mai josnică javră întâlnită vreodată. Vă puteți baza pe mine că am să fac o impresie foarte bună. După acest episod, am să mă

îndrept spre est, pentru a studia destrămarea Imperiului Britanic și prin acele părți. Apropos, unde va avea loc întâlnirea?

— Suntem în 17 noiembrie. Dacă nu reușim să descoperim ceea ce căutăm în două luni, putem anula afacerea. Pe 17 ianuarie ne reunim la Constantinopol. Cine ajunge primul, îi așteaptă pe ceilalți doi. Dacă, la acea dată, nu vom fi toți trei prezenți, se va considera că cel care lipsește a intrat în bucluc și va fi abandonat. Dacă reușim să ajungem toți trei, vom veni din direcții diferite și ca personaje diferite, așa că va trebui să identificăm un loc de întâlnire pentru tot soiul de lume. Sandy, tu cunoști cel mai bine orașul. Unde crezi că ar trebui să ne vedem?

— M-am gândit deja la asta, spuse el, și se așeză la masa de scris și desenă un mic plan pe hârtie. Străduța asta duce de la Kurdish Bazaar în Galata, până la feribotul din Ratchik. La jumătatea drumului, pe partea stângă, se află o cafenea, care aparține unui grec pe nume Kuprasso. În spatele cafenelei este o grădină, înconjurată de ziduri înalte care au aparținut, odată, vechiului teatru bizantin. La capătul grădinii este o cocioabă care se cheamă Grădina lui Suleiman cel Roșu. În vremurile astea e folosită drept sală de dansuri, iad al jocurilor de noroc și Dumnezeu mai știe ce. Nu e nici pe departe un loc vizitat de oameni respectabili, dar toate capetele pământului se adună aici și nimeni nu te întreabă nimic. E cel mai potrivit loc la care mă pot gândi pentru întâlnirea noastră.

Ceainicul fierbea tăcut lângă foc, noaptea era aspră și părea momentul prielnic pentru un punci de whisky. Am preparat băutura pentru Sandy și pentru mine, iar pentru Blenkiron am fiert niște lapte.

— Cum rămâne cu limba? am continuat eu. Tu te descurci, Sandy?

— Vorbesc destul de bine germană; și pot trece oriunde drept turc. Germana îmi va folosi la trasul cu urechea, iar turca la treburile zilnice.

— Iar dumneata? l-am întrebat pe Blenkiron.

— Din păcate, eu am rămas pe dinafară de Rusalii, la coborârea Sfântului Duh, răspunse el. Îmi pare rău să spun că nu am nici un talent la limbi străine. Însă rolul pe care mi l-am ales nu necesită calitatea de a fi poliglot. Nu uitați că sunt doar John S. Blenkiron, un cetățean al măreței Republici Americane.

— Dar nu ne-ai spus traiectoria ta, Dick, remarcă Sandy.

— Voi merge la Bosfor prin Germania și, fără a beneficia de statutul de neutralitate, nu va fi o călătorie comodă.

Sandy avea o privire gravă.

— Pare o încercare extremă. Cum te descurci cu germana?

— Destul de bine; destul de bine pentru a trece drept nativ. Însă, oficial, nu am să pricep o iotă din ce se vorbește. Am să pretind că sunt Bur din coloniile din partea de vest din Cape, Africa de sud: una dintre vechile grupări Maritz[19] care, după ceva necazuri și conflicte, a reușit să treacă de Angola și să ajungă în Europa. Voi vorbi olandeză și nimic altceva. Și, pe toți sfinții, voi fi foarte acid la adresa britanicilor. Dialectul sud-african e plin de înjurături extrem de colorate. Voi cunoaște tot felul de amănunte despre Africa și mă voi arăta extrem de dornic de o cotonogeală cu un *verdommt rooinek*[20]. Cu puțin noroc, poate mă vor trimite în Uganda sau în Egipt și am să aleg o rută prin Constantinopol. Dacă voi avea de-a face, la un moment dat, cu nativi mohamedani, am să-i determin să-mi arate care e asul din mânecă. Cel puțin, ăsta e planul meu.

Ne-am umplut paharele – două cu punci și unul cu lapte – și am băut în cinstea următoarei noastre reuniuni fericite. După care Sandy începu să râdă iar eu i-am urmat exemplul. Senzația de nebunie fără speranță mă copleșise din nou. Cele mai bune planuri pe care le puteam crea păreau niște găleți cu apă menite să astâmpere setea deșertului Sahara sau o biată bătrână, care încerca să oprească valurile Atlanticului cu o mătură. Mă gândeam cu simpatie la micuța Sfântă Tereza.

CAPITOLUL TREI
Peter Pienaar

Plecările noastre erau discrete, mai puțin cea a americanului. Sandy a petrecut două săptămâni în stilul său caracteristic subteran: când la Muzeul Britanic, când prin țară în căutarea unor vechi camarazi de călătorii, când la Biroul de Război, când la *Foreign Office,* dar, în cea mai mare parte, în apartamentul meu, cufundat într-un fotoliu și căzut pe gânduri. În cele din urmă, a plecat pe 1 decembrie în rol de Mesager al Regelui la Cairo[21]. Odată ajuns acolo, știam că Mesagerul va dispărea și va fi înlocuit cu un bandit straniu de prin părțile locului. Nu am comis obrăznicia de a-l întreba ce planuri are. Spre deosebire de mine, un amator, el era un profesionist adevărat.

Blenkiron, în schimb, era altă mâncare de pește. Sir Walter m-a avertizat să fiu atent la haosul ce avea să urmeze, iar expresia șireată din ochii săi mi-a dat o oarecare perspectivă a ceea ce urma să se întâmple.

Primul lucru făcut de omul meu a fost să scrie o scrisoare gazetelor, semnată cu numele său. În Camera Comunelor se derula de ceva vreme o dezbatere asupra politicii externe, iar *speech*-ul unui idiot s-a transformat în nodul în papură de care avea nevoie americanul. A declarat în scrisoare că fusese dedicat trup și suflet britanicilor încă de la începutul conflictului, dar era nevoit, din păcate, să-și schimbe punctul de vedere. Considera că blocada impusă Germaniei încălca toate legile lui Dumnezeu și ale umanității și că Marea Britanie devenise cel mai nociv exponent al Prusianismului.

Scrisoarea a provocat ceva zarvă, iar gazeta care a publicat-o a avut de furcă cu comisia de cenzori. Era doar începutul campaniei domnului Blenkiron. Ulterior, s-a înhăitat cu o adunătură de saltimbanci care-și spuneau Liga Democraților împotriva Agresiunii, niște domni respectabili care considerau că Germania era o țară minunată, câtă vreme nu i se răneau sentimentele. A ținut un discurs memorabil la una dintre reuniunile Ligii, dar întâlnirea a fost destrămată de mulțimea indignată. Eu nu

am participat, dar un tip care a fost acolo mi-a spus că nu a auzit în viața lui niște bazaconii mai bine închegate. John S. declarase că Germania avea tot dreptul să ceară liberul acces pe mare și că America o va susține în acest demers, iar Forțele navale Britanice erau o amenințare mai mare decât armata Kaiser-ului, la adresa păcii în lume. A recunoscut că, deunăzi, avea alte păreri, dar el era în același timp un om onest, pregătit să admită adevărul și să suporte consecințele. Discursul s-a încheiat brusc când a primit un pumn de verze de Bruxelles între ochi, moment în care americanul a înjurat într-un mod complet nepacifist, conform amicului meu spectator.

A continuat cu alte câteva scrisori către presă, susținând că nu mai există libertate de exprimare în Anglia, afirmație susținută de o mulțime de alte târâtoare. Câțiva americani au vrut să-l ungă cu smoală și să-l umple de pene, iar la Savoy a fost cotonogit și dat afară. S-a propus deportarea lui urgentă, iar situația a fost discutată chiar și în Parlament, unde subsecretarul de stat pentru politică externă i-a asigurat pe demnitari că are situația sub control. Începusem să cred că Blenkiron mersese deja prea departe cu toată înscenarea asta, așa că am mers în vizită la Sir Walter, care mi-a cerut să mă relaxez.

— Motto-ul prietenului nostru este „Meticulozitate", îmi spuse el, și te asigur că știe foarte bine ce face. I s-a cerut deja în mod oficial să părăsească țara și va pleca din Newcastle luni. Va fi în permanență supravegheat oriunde merge și sperăm să provoace în continuare scandaluri. E un tip foarte capabil în sensul ăsta.

Ultima oară l-am văzut pe John S. într-o sâmbătă după-amiază, când ne-am întâlnit în strada St James și mi-a întins mâna. Mi-a spus că uniforma mea era o formă de poluare și chiar a ținut un discurs despre asta unei mulțimi de gură-cască, dornici să-l asculte. Aceștia l-au fluierat în cele din urmă și a fost nevoit să se suie într-un taxi. În timp ce pleca, am avut timp de o secundă impresia că-mi face cu ochiul. Luni, am citit că părăsise țara și toate jurnalele îi descriau plecarea zgomotoasă.

La rândul meu, am plecat cu vaporul pe 3 decembrie din Liverpool, într-o cursă cu destinația Argentina, dar cu escală la Lisabona. A fost nevoie să obțin un pașaport de la *Foreign Office* pentru a părăsi Anglia, dar toate legăturile mele cu guvernul britanic încetară din acel

moment. Îmi planificasem foarte atent toate detaliile călătoriei. Lisabona avea să fie un punct de plecare potrivit, fiind un loc de întâlnire pentru șnapani de prin toate părțile Africii. Bagajul meu consta într-o geantă veche Gladstone, iar hainele erau rămășițe din garderoba folosită în perioada Africii de Sud. Mi-am lăsat barba să crească cu câteva zile înainte de plecarea pe mare și, fiindcă părul îmi crește destul de repede, am reușit, până la ambarcare, să capăt aspectul unui tânăr bur. De acum, aveam să mă numesc Brandt, Cornelis Brandt – cel puțin, așa scria în pașaport, iar un pașaport nu minte niciodată.

Mai erau doar doi pasageri în afară de mine pe acel vapor oribil și nu au ieșit deloc pe punte până nu am părăsit golful. Nici eu nu mă simțeam grozav, dar încercam să mă mișc mai tot timpul, fiindcă aerul închis și rânced din cabină ar fi îmbolnăvit și un rinocer. Relicvei ăsteia i-au trebuit două zile și o noapte ca să se miște de la Ushant la Finisterre. După care se schimbă vremea și am lăsat în urmă vârtejurile de zăpadă, pentru a intra în plină vară. Dealurile portugheze erau tot un albastru și galben precum în Kalahari și, până am ajuns la Tagus, uitasem că am plecat vreodată din Rhodesia. Printre marinari se afla un olandez cu care obișnuiam să pălăvrăgesc în taal și, în afară de „Bună dimineața” și de „Bună seara” într-o engleză stricată cu căpitanul, nu am avut parte de alte conversații.

Am aruncat ancora pe cheiul din Lisabona într-o dimineață strălucitoare, suficient de caldă cât să rămâi în pulover. Devenisem deja extrem de atent la ce se petrece în jurul meu. Nu am părăsit vaporul cu barca ce tocmai pleca la țărm, preferând să-mi savurez mai întâi micul dejun în tihnă. Apoi m-am plimbat pe punte și de acolo am observat o altă navă ancorată, cu un coș albastru cu alb extrem de familiar. Am calculate imediat că, aproximativ cu o lună în urmă, nava asta adulmecase mlaștinile de manglieri[22] din Angola. Nimic nu ar fi putut să servească mai bine obiectivelor mele. Mi-am propus să ajung la bordul ei, sub pretextul nevoii de a fi în compania unui prieten, și să ajung la mal apoi de la bordul ei, pentru ca orice curios din Lisabona să rămână cu impresia că am venit direct din Africa portugheză.

I-am făcut semn cu mâna unei bărci în trecere și m-am suit în ea cu tot cu geantă. Am ajuns apoi la vas – i se spunea *Henry Navigatorul* – chiar în momentul în care

pleca prima barcă spre țărm. Oamenii din barcă erau cu toții portughezi, ceea ce îmi convenea de minime.

Când m-am urcat pe scară, însă, primul om pe care l-am întâlnit a fost bătrânul Peter Pienaar. Era o șansă nemaiîntâlnită. Peter își căscă ochii și gura și nu reuși să exclame decât *„Allemachtig”* („Pe toți sfinții!”), înainte să reușesc să-l fac să tacă.

— Brandt, i-am spus, Cornelis Brandt. Așa mă numesc acum și te rog să reții foarte bine. Cine este căpitan pe vasul ăsta? Tot bătrânul Sloggett?

— *Ja,* răspunse Peter, revenindu-și încet din uimire. Chiar ieri am vorbit despre tine.

Era din ce în ce mai bine. L-am trimis pe Peter sub punte să-l anunțe pe Sloggett și am reușit să stau de vorbă cu acest domn în cabina sa, cu ușa închisă.

— Am nevoie să-mi treci numele în registrul navei. Poți să scrii că am venit la bord la Mossamedes. Iar numele este Cornelis Brandt.

La început, Sloggett nu a fost de acord. Susținea că este fals în acte și, deci, o infracțiune. I-am spus că sunt de acord cu el, avea dreptate, dar trebuie să comită, totuși, această infracțiune din motive pe care nu i le pot dezvălui, dar care erau extrem de grave și de legitime pentru amândoi. În cele din urmă, a acceptat și am fost de față când a scris în registru. Avea o slăbiciune pentru mine bătrânul Sloggett, fiindcă ne cunoșteam de pe vremea când deținea un remorcher promiscuu în Golful Delagoa.

După care Peter și cu mine ne-am dus pe țărm și am pornit pe străzile din Lisabona, țanțoși și făloși de parcă stăpâneam întregul *De Beers*[23]. Ne-am oprit la *Grand Hotel* de vizavi de gară și arătam și ne purtam ca doi sud-africani prost crescuți și fără pic de bun-simț, doar cu gândul la chefuri și petreceri. Era o zi frumoasă, senină, așa că am închiriat o mașină și am declarat că o voi conduce chiar eu. Am întrebat ce locuri ar fi interesant de vizitat și ni s-a recomandat Sintra, cu indicațiile de a ajunge acolo. Aveam nevoie de un loc cât mai liniștit pentru discuții, deoarece aveam multe să-i spun lui Peter Pienaar.

Am botezat mașina *Teroarea lusitană,* fiindcă am reușit numai printr-o minune să nu ne răsturnăm și să nu ne izbim de ceva. Direcția era avariată și, de câteva ori, am derapat de-a latul șoselei, trecând la mustață pe lângă

un accident mortal. Am reușit să ajungem la destinație și ne-am oprit pentru prânz la un hotel de lângă palatul maur. Am lăsat mașina aici și am pornit alături pe potecile unui deal unde, în mijlocul unui lăstăriș ce semăna cu stepa africană, i-am povestit lui Peter în ce afacere intrasem.

Mai înainte, însă, câteva cuvinte despre Peter. Era omul de la care învățasem tot ceea ce știam despre viața în savană, dar mai ales despre natura umană. Provenea din Vechea Colonie – Burgersdorp, cred – dar venise în Transvaal odată cu descoperirea minelor de aur. Era prospector, transportator și vânător în cea mai mare parte a timpului. În vremurile alea, nu era chiar un cetățean model. A trăit în Swaziland cu Bob Macnab și cred că înțelegeți ce vreau să spun. După care s-a apucat de vândut gogoși despre mine de aur unor magnați din Kimberley și Johannesburg și ceea ce nu știa el despre săparea unei mine considera că nici nu merita știut. Apoi a ajuns în Kalahari, unde numele lui și al lui Scotty Smith[24] au devenit faimoase. Epoca promiscuității sale a luat sfârșit odată cu Războiul Matabele, când a dat dovadă de un talent remarcabil la munca de recunoaștere și la transport. Cecil Rhodes[25] a vrut să-l oprească la o fermă în Salisbury, dar Peter e un suflet independent și n-avea de gând să-i spună nimănui „șefu'". A reluat vânătoarea, un talent cu care Dumnezeu îl înzestrase din plin, fiindcă era în stare să ia urma unei antilope într-un desiș gros și avea de departe cea mai fină țintire pe care am văzut-o vreodată. Îi plăceau petrecerile în apartamentele din Pungwe și Barotseland, dar și din Tanganica. Ulterior, s-a aciuat în regiunea Ngami și am vânat odată împreună acolo. Tot cu el eram când am pornit în cercetare în Damaraland.

Când a izbucnit Războiul Burilor, Peter, ca mulți alți vânători de elită, a susținut armata britanică și ne-a făcut majoritatea muncii de spionaj din Transvaalul de nord. Generalul Beyers l-ar fi spânzurat dacă ar fi reușit să-l prindă și mult timp relațiile dintre Peter și compatrioții săi au fost destul de încordate. După ce s-a terminat toată afacerea și lucrurile s-au mai calmat puțin, Peter s-a stabilit în Bulawayo și obișnuia să mă însoțească în călătoriile mele. Când am părăsit Africa cu doi ani în urmă, nu îl mai văzusem de câteva luni bune și am auzit

că se afla undeva prin Congo, braconând elefanți. Avea mereu câte o idee năstrușnică de a provoca scandaluri în Angola, încât Guvernul unional era de fiecare data nevoit să intervină și să restabilească pacea și liniștea. După Cecil Rhodes, Peter era cu siguranță omul cu cele mai multe și mai bune idei de dincolo de Ecuator.

Era un tip cam de 1,80 metri, foarte zvelt și activ și puternic ca un zimbru. Avea ochi de un albastru deschis, o figură blândă ca de fată și o voce moale, somnoroasă. După cum arăta acum, părea că ultimele luni nu trecuseră foarte ușor și confortabil pentru el. Hainele erau specifice zonei Lobito Bay[26], era ascuțit ca o greblă, puternic ars de soare și cu barba plină de fire albe de păr. Avea cincizeci și șase de ani și, de regulă, oamenii nu-i dădeau mai mult de patruzeci. Acum, însă, își arăta din plin vârsta.

L-am întrebat cu ce s-a ocupat de când a început războiul. A scuipat în felul lui tipic, arăbesc și mi-a mărturisit că trecuse prin furcile iadului.

— Mă retrăsesem spre Kafue, îmi povesti el. Când am auzit de la bătrânul Letsitela că albi porniseră războiul, mi-a venit ideea măreață că aș putea pătrunde în teritoriul sud-vest african al germanilor prin nord. Știam că Botha nu va reuși să mențină pentru mult timp distanța față de război. Ei bine, am intrat pe teritoriul german din Africa și atunci a apărut o canalie de ofițer, care mi-a reținut toți măgarii și m-ar fi reținut și pe mine cu ei, pentru armata lor de caraghioși. Era un tip tare urât, cu fața palidă, gălbuie.

Peter umplu o pipă adâncă dintr-un săculeț de piele.

— Ai fost reținut? am întrebat.

— Nu, l-am împușcat – nu l-am omorât, dar l-am rănit destul de tare. A fost un gest de apărare, fiindcă el a tras primul. M-a nimerit în umărul stâng. Dar ăsta a fost doar începutul unui lung șir de necazuri. Am pornit imediat spre est și am trecut granița la Ovamba. Am călătorit mult în viața mea, dar asta a fost de departe cea mai rea călătorie. Patru zile nu am avut apă și șase nu am avut deloc mâncare. După care, am avut ghinionul să dau peste N'Kitla – ți-l amintești? – turnătorul! Susținea că îi datorez niște bani pentru vitele cumpărate când am ajuns la el cu Carowab. Era o minciună, dar el o susținea sus și tare și nu a vrut să-mi ofere nici un mijloc de transport. Așa că am traversat deșertul Kalahari pe jos. Uf, m-am

mişcat aşa de încet, ca o *vrouw*[27] venind de la *nachtmaal*[28]. A durat săptămâni întregi şi, când am ajuns la stâna lui Lechwe, am aflat că luptele se încheiaseră şi că Botha îi învinsese pe germani. Şi asta era o minciună, dar am crezut-o şi am plecat în nord, spre Rhodesia, unde am aflat adevărul. Numai că războiul se îndepărtase deja prea mult de mine pentru a mai profita în vreun fel de prezenţa sa, aşa că m-am dus din nou în Angola, în căutare de refugiaţi germani. Îi uram deja pe nemţi din toţi rărunchii mei.

— Ce aveai de gând să faci cu refugiaţii? am întrebat.

— Aflasem că vor să provoace nişte conflicte cu Guvernul prin părţile alea. Nu am vreo afecţiune specială pentru portughezi, dar sunt întotdeauna de partea lor împotriva nemţilor. Ei bine, erau ceva buclucuri pe acolo şi m-am distrat copios o lună, două. Dar, încet, încet, situaţia s-a calmat, aşa că mi-am zis că ar fi bine să mă pregătesc pentru Europa, fiindcă Africa de Sud se calma tocmai când marele spectacol abia începuse să se încingă prin alte locuri, devenind interesant. Şi aşa am ajuns aici, Cornelis, bătrâne prieten! Dacă îmi rad barba, crezi că am şanse să mă primească în Flying Corps?

Îl priveam stând în faţa mea fumând, la fel de imperturbabil ca şi cum ar fi crescut porumb în Natal de-o viaţă şi fugise acasă pentru o lună de vacanţă alături de prietenii săi din Peckham.

— Ai să vii cu mine, puştiule, i-am spus. Intrăm în Germania.

Peter nu părea deloc surprins.

— Sper că ai reţinut că nu-i suport pe nemţi, a fost replica lui. Sunt un creştin liniştit de obicei, dar am un temperament îngrozitor.

I-am povestit în acest punct în ce consta misiunea noastră.

— Noi doi trebuie să fim convingători în rolul de oameni ai lui Maritz. Am fost în Angola, iar acum ne îndreptăm spre *Fatherland,* ca să ne răzbunăm puţin pe englezii aia insuportabili. Nici unul dintre noi nu ştie germană, oficial. Poate ar fi bine să punem la punct detaliile bătăliilor la care am participat – Kakamas va fi una din ele, iar Schuit Drift o alta. Înainte de război, ai fost vânător din Ngamiland. Nu au cum să aibă *dossier*-ul

tău, așa că poți turna gogoși oricui. Cât despre mine, ar fi indicat să personific un Afrikander cu educație, unul dintre cei mai buni oameni ai lui Beyers și prieten bun cu Hertzog. Ne putem lăsa imaginația să zboare în privința asta, dar despre lupte este foarte important să păstrăm aceeași variantă.

— *Ja,* Cornelis, spuse Peter. (Îmi spusese numai Cornelis de când l-am anunțat despre schimbarea numelui. Era un tip foarte priceput la înțelegerea subtilităților de genul ăsta.) Ce se întâmplă după ce intrăm în Germania? Începutul nu va fi foarte dificil. Dar, odată ajunși în mijlocul sugativelor de bere, nu prea înțeleg ce rol vom juca noi. Trebuie să aflăm amănunte despre ceva ce se întâmplă în Turcia? Când eram mic, predicatorul obișnuia să vorbească despre Turcia. Dacă învățam mai bine atunci, aș fi fost în stare acum să o localizez și pe hartă!

— Lasă asta în seama mea, i-am spus. Am să-ți explic totul înainte să ajungem la destinație. Nu avem informații concrete și o pistă clară, dar vom tatona terenul și, cu puțin noroc, vom găsi direcția corectă. Mă bazez pe tine, știu cât ești de bun din vremurile în care vânam antilope în Kafue.

Peter aprobă din cap.

— Rămânem într-un singur oraș german? întrebă nerăbdător. Nu cred că ar fi o idee prea bună, Cornelis.

— Nu, ne deplasăm încet către est, spre Constantinopol.

Peter rânji.

— Ah, bun, deci vom descoperi o nouă țară. Te poți baza pe mine, prietene Cornelis. Întotdeauna am tânjit să văd Europa.

Se ridică și-și întinse brațele lungi.

— Ar fi bine să începem acțiunea imediat. Dumnezeule, mă întreb ce s-o fi întâmplat cu bătrânul Solly Maritz[29], cu figura lui de sticlă? Ce bătălie grozavă am avut, când stăteam până la gât în curenții râului Orange, rugându-mă ca englezii să-mi confunde căpățâna cu o piatră.

Odată captivat de ideea de aventură, Peter devenea de-a dreptul un saltimbanc, la fel ca Blenkiron. Tot drumul de întoarcere spre Lisabona, a povestit despre Maritz și aventurile sale în Africa germană de sud-vest, atât de entuziasmat încât aproape am crezut că erau reale.

A încropit o istorie interesantă a faptelor noastre și a insistat atât de mult asupra diverselor amănunte, încât le-am reținut extrem de bine. Așa era Peter. Spunea că, dacă ai de gând să joci un rol, trebuie să te imaginezi că ești exact acea persoană, să te convingi pe tine însuți de asta și să devii acea persoană, care gândește și se poartă natural, fără să interpreteze o partitură. Cei doi bărbați care ieșiseră în acea dimineață pe ușa hotelului erau niște personaje închipuite, dar cei doi care se întorceau acum erau cu adevărat doi *desperado,* nerăbdători să-și măsoare forțele cu Anglia.

Ne-am petrecut seara creând și adunând dovezi în favoarea noastră. În Portugalia se încerca formarea unei republici și, în mod normal, cafenelele ar fi fost pline de politicieni, numai că războiul îi redusese la tăcere pe toți acești partizani vocali. Acum nu se vorbea decât despre evenimentele din Franța și Rusia. Localul în care ne-am oprit era o cafenea mare și luminoasă pe strada principală, plină de priviri piezișe și vigilente, ale unor tipi pe care îi bănuiam a fi spioni sau agenți de poliție. Știam că Marea Britanie e genul de țară care nu se preocupă de chestiile astea și că ar fi suficient de sigur pentru noi să ne desfășurăm în voie.

Vorbeam destul de bine portugheză, iar Peter vorbea limba ca un barman al lui Lourenco Marques, cu o mulțime de cuvinte din dialectul Shangaan[30]. A început să bea curacao, un gust nou pentru el, din câte am observat, și limba i se dezlegase imediat. Mai mulți vecini de masă păreau atrași de conversația noastră și, în cele din urmă, ne-am ales cu un mic grup strâns în jurul mesei.

Vorbeam unul cu altul despre Maritz și despre aventurile noastre. Nu părea un subiect foarte popular în cafeneaua aia. Un negru înalt și solid credea că Maritz era un porc jegos, ce avea să fie spânzurat cât de curând. Peter îi prinse într-o secundă încheietura de care avea prins un cuțit și îi puse cealaltă mână în gât, cerându-i să se scuze pentru cele spuse. Le obținu. „Les bon vivants” din Lisabona n-au pierdut niciunul dintre leii lor curajoși.

După acest episod, se stârni oarește vâlvă în colțul nostru. Cei din apropiere erau tăcuți și politicoși, dar erau și alții ceva mai zgomotoși. Peter remarcă faptul că Portugalia, pe care, de altfel, o iubea, avea să susțină un cal bolnav sprijinind Marea Britanie, ceea ce stârni un murmur dezaprobator. Un tip mai în vârstă, destul de

elegant, cu aerul unui căpitan de navă, se înroși tot și se ridică, privind furios la Peter. Mi-am dat seama că rănisem sentimentele unui englez și l-am avertizat de chestia asta pe Peter în olandeză.

Peter își juca rolul perfect. Tăcu brusc și, aruncând priviri piezișe în jur, începu să-mi bolborosească ceva la ureche. Întruchipa perfect imaginea conspiratorului tipic.

Bătrânul rămăsese în picioare, privindu-ne fix.

— Nu înțeleg foarte bine ce vorbiți în limba voastră nenorocită, ne spuse el. Dar dacă aveți de gând, olandezi jegoși ce sunteți, să aduceți injurii la adresa Angliei, vă rog să repetați. Și dacă veți repeta injuriile astea, am să vă pocesc fețele amândurora.

Era un tip după placul meu, dar eram nevoit să mențin aparențele. I-am spus lui Peter în olandeză că nu trebuie să ne încăierăm într-un loc public.

— Amintește-ți imaginea de ansamblu, i-am spus.

Peter aprobă din cap și tipul în vârstă, după ce ne privi câteva momente, scuipă cu obidă și se îndepărtă.

— Se apropie vremea când Anglia își va mai pierde aroganța, am remarcat eu către mulțime.

Am plătit băuturile pentru doi sau trei gură-cască, după care ne-am împleticit în stradă. La ușă, am simțit o atingere pe mână. M-am uitat în jos și am observat un pitic, înfășurat într-o haină de blană.

— Ar vrea domnul să facem câțiva pași împreună și să bem un pahar de bere? Îmi spuse el într-o olandeză destul de proastă.

— Da' tu cine dracului ești? l-am întrebat.

— *Gott strafe England*![31] îmi răspunse și, întorcând reverul hainei, îmi arătă un fel de fundă prinsă la butonieră.

— Amin, spuse Peter. Ia-o înainte, prietene. Suntem în urma ta.

Ne conduse pe o stradă lăturalnică și apoi pe două rânduri de scări, până la un apartament mic și ascuns vederii. Locul era plin de obiecte din ceramică sau lăcuite și mi-am închipuit că negoțul cu obiecte de artă era ocupația lui oficială. De la secularizarea mănăstirilor de către republică și vânzarea bunurilor marilor proprietari, Portugalia era plină de chilipiruri în obiecte de artă și curiozități.

Ne oferi două sonde mari de bere nemțească foarte bună.

— *Prosit*[32], ne spuse, ridicând paharul. Am înțeles că veniți din Africa de Sud. Cu ce scop în Europa?

Amândoi păream posaci și secretoși.

— E treaba noastră, i-am răspuns. Doar nu crezi că avem încredere în dumneata după un simplu pahar de bere.

— Și ce? continuă el. Am să spun altfel. Din discuțiile purtate în cafenea, am dedus că nu îi îndrăgiți prea tare pe englezi.

Peter spuse ceva despre bunicile englezilor, o frază tipică a negrilor, care suna sinistru în olandeză.

Omul zâmbi.

— E tot ce vreau să știu. Sunteți de partea nemților?

— Rămâne de văzut, i-am spus. Dacă se poartă frumos, am să lupt de partea lor și de partea oricui altcuiva care bate cu Anglia. Englezii mi-au furat țara și mi-au corupt poporul, de-aia am plecat în exil. Noi, Afrikanderi, nu uităm niciodată. Poate ne mișcăm mai încet, dar întotdeauna câștigăm la final. Iar noi doi suntem niște tipi valoroși. Germania se luptă cu Anglia în Africa de est. Iar noi îi cunoaștem pe oamenii locului mai bine decât orice englez ar fi vreodată în stare. Englezii sunt moi, sunt ușor de întors și negrii râd de ei mereu. Noi suntem în stare să-i manevrăm pe negri, să-i facem să lupte ca niște diavoli de teama noastră. Așadar, care va fi răsplata, omulețule, pentru serviciile noastre? Îți spun eu care. Nici una. Nu avem nevoie de recompense. Luptăm doar pentru că urâm Anglia.

Peter mârâi aprobator.

— Îmi place ce aud, spuse gazda noastră, cu o sclipire în ochii vicleni. E mare nevoie de oameni ca voi în Germania. Încotro vă îndreptați, chiar vreau să știu.

— Către Olanda, i-am spus. După care am putea merge în Germania. Am obosit călătorind și avem nevoie de puțină odihnă. Cred că războiul va dura suficient de mult încât să avem și noi o șansă.

— N-aș fi așa sigur, nu sunt prea multe ocazii de acest fel, comentă el grav. Mâine va pleca un vapor spre Rotterdam. V-aș sfătui să vă aflați printre pasageri.

Era exact ce îmi doream. Îmi era teamă că o ședere prelungită în Lisabona ar putea periclita planul nostru, prin apariția unor adevărați soldați ai lui Maritz, care să ne trădeze secretul.

— Vă recomand să plecați cu *Machado,* repetă el. E mult de lucru pentru voi în Germania, foarte mult de lucru. Dacă întârziați prea mult, e posibil ca aceste ocazii să dispară. Aranjez eu toate detaliile călătoriei. E datoria mea să ajut aliații Patriei-mamă.

Își notă numele și un scurt istoric al realizărilor noastre, povestite de Peter, care ceruse două halbe de bere pentru a nu uita nici un amănunt. Omulețul era, se pare, din Bavaria, așa că am băut în cinstea și pentru sănătatea Prințului Rupprecht, același nenorocit pe care încercasem să-l înving la Loos. Era o ironie a sorții pe care Peter, din păcate, nu o putea aprecia. I-ar fi plăcut teribil.

Micuțul ne conduse înapoi la hotel și ni se alătură imediat a doua zi, după micul dejun, cu biletele de vapor. Ne-am suit la bord în jur de ora două după-amiază, sfătuindu-l să nu ne acompanieze la plecare. Rebeli britanici fiind, nu aveam nevoie de riscuri inutile pe vapor, în cazul unui control efectuat de vreun crucișător britanic. Peter luă de la amicul nostru douăzeci de lire pentru cheltuieli de călătorie, pe principiul că nu trebuie irosită nici o ocazie de a-i jupui pe dușmani.

Când coboram pe Tagus, am trecut pe lângă bătrânul *Henry Navigatorul.*

— M-am întâlnit cu Sloggett pe stradă azi dimineață, spuse Peter, și mi-a spus că un omuleț german apăruse în zori într-o bărcuță, pentru a verifica lista pasagerilor. Ai un fler extraordinar, Cornelis, bătrâne! Mă bucur că mergem între nemți. Sunt niște tipi prudenți, e o plăcere să-i cunoști.

CAPITOLUL PATRU
Aventurile celor doi buri

Germanii, după cum spunea și Peter, sunt niște oameni prudenți. Pe chei la Rotterdam ne aștepta un tip. Mă temeam puțin că ceva rău se întâmplase în Lisabona, care să ne discrediteze, și că micuțul nostru prieten își avertizase camarazii printr-o telegramă. Însă totul părea să decurgă normal.

Peter și cu mine ne planificasem foarte atent acțiunea în timpul călătoriei. Vorbisem doar olandeză și continuasem să interpretăm rolul de oameni ai lui Maritz, deoarece Peter considera că este singura cale de a rămâne credibili. În sufletul meu, însă, recunosc că nu eram foarte lămurit asupra trecutului meu. Exista riscul ca cealaltă parte a minții mele, preocupată de adevăratul scop al călătoriei, să se atrofieze și să devin curând nimic mai mult decât un *desperado* ordinar din stepă.

Am fost de acord că ar fi cel mai indicat să intrăm imediat în Germania. Agentul de pe chei ne-a sugerat un tren de prânz și am decis să-i acceptăm ideea.

La frontieră m-au copleșit din nou emoțiile. La gară observasem un Mesager al Regelui pe care-l cunoscusem în Franța și un corespondent de război, care își petrecuse o bună bucată de vreme în spatele frontului de la Loos. Am auzit o femeie vorbind o engleză curată și corectă, care suna ca o ciocârlie între ciori printre mârâiturile olandeze. Existau ziare și cărți englezești de vânzare. Aveam o stare teribil de proastă și mă întrebam dacă am să mai văd vreodată aceste imagini familiare de acasă.

Imediat ce trenul plecă, se schimbă și dispoziția mea. Era o zi senină și, în timp ce trenul șerpuia prin câmpiile Olandei, am găsit timpul necesar să răspund întrebărilor lui Peter. El nu mai fusese niciodată în Europa și avea o părere deosebit de bună despre agricultura și fermele europene. Își închipuia că un asemenea sol poate hrăni și patru oi pe doi acri. Eram foarte adânciți în conversație când am ajuns la stația de frontieră și am trecut peste un pod, direct în Germania.

Mă așteptam să întâlnesc o baricadă uriașă, cu sârmă ghimpată și tranșee. Nu era altceva de văzut însă decât jumătate de duzină de santinele în câmpul cenușiu, precum cele pe care le vânasem la Loos. Un subofițer, decorat cu insigna negru-auriu de la *Landsturm,* ne-a făcut semn să coborâm din tren și am fost cu toții îngrămădiți într-o sală imensă de așteptare, unde mocnea o sobă. Apoi ne-a luat câte doi într-o sală mai mică, pentru o examinare amănunțită. I-am explicat lui Peter aceste formalități și m-am bucurat că am intrat împreună, fiindcă ne-au cerut să ne dezbrăcăm la piele. Am fost nevoit să-l înjur, însă, destul de serios, ca să-l oblig să nu comenteze. Oamenii care ne controlau erau destul de amabili, dar și meticuloși. Au notat pe o listă tot ce aveam în buzunare și genți, precum și toate detaliile din pașaportul pe care ni-l dăduse agentul din Rotterdam.

Ne îmbrăcam când un tip în uniformă de locotenent intră în sală, cu o hârtie în mână. Era un tinerel de vreo douăzeci de ani, cu ochelari de vedere.

— Herr Brandt? întrebă el.

Am dat din cap.

— Iar acesta este Herr Pienaar? continuă el în olandeză.

Ne salută milităreşte.

— Domnilor, îmi cer scuze. Am întârziat din pricina vitezei mici cu care merge mașina Comandantului. Dacă ajungeam la timp, nu erați nevoiți să suportați acest ritual neplăcut. Am primit vești despre sosirea dumneavoastră și am primit ordine să vă însoțesc în timpul călătoriei. Trenul spre Berlin pleacă în jumătate de oră. Vă rog să-mi faceți onoarea de a bea împreună o halbă de bere neagră.

Cu un nou sentiment de distincție, am ieșit din rândurile pasagerilor obișnuiți și l-am urmat pe locotenent la restaurantul gării. El deschise imediat conversația, în olandeza din Olanda, pe care Peter, care uitase de mult lecțiile de la școală, o urmărea cam greu. Omul nostru nu era apt pentru serviciul activ din cauza vederii slabe și a unei inimi în aceeași stare, ceea ce nu-l împiedica să peroreze de zor în restaurantul ăla aglomerat. În opinia lui, Germania putea înfuleca Franța și Rusia în orice moment, dar avea de gând să pună mâna înainte de toate pe Orientul Mijlociu, pentru a ieși învingătoare din război, controlând jumătate de lume.

— Prietenilor voştri englezi, spuse el rânjind, le va veni rândul la urmă. După ce îi înfometăm şi le distrugem comerţul cu submarinele noastre, le arătăm de ce e în stare şi flota navală. De un an de zile îşi pierd vremea în politici şi negocieri, timp în care noi ne-am construit vapoare puternice – vai, atât de multe! Vărul meu de la Kiel…

Se opri, privind peste umăr.

Nu am mai auzit niciodată despre vărul de la Kiel. Un tip scund, ars de soare, intră în restaurant, iar tinerelul sări în picioare şi salută, ciocnindu-şi tocurile.

— Ei sunt cei doi olandezi sud-africani, Herr Captain, anunţă el.

Noul venit ne privi cu nişte ochi inteligenţi şi începu să-l descoasă pe Peter în dialectul taal. A fost foarte bine că ne-am dat peste cap să încropim o poveste coerentă, fiindcă omul ăsta fusese ani de zile în teritoriul german de sud-vest şi cunoştea fiecare centimetru şi fiecare graniţă. Se numea Zorn şi Peter şi cu mine ne aminteam vag poveşti auzite despre el.

Sunt încântat să spun că am făcut o impresie bună amândoi. Peter şi-a relatat perfect povestea, fără prea multe înflorituri, întrebându-mă pe alocuri câte un nume sau pentru a verifica anumite detalii. Căpitanul Zorn părea mulţumit.

— Păreţi genul de oameni de care avem nevoie, spuse el. Reţineţi, însă – şi se încruntă spre noi – noi nu pricepem viclenia în ţara asta. Cinstea va fi recompensată, însă un joc dublu vă va aduce un glonţ în cap. Rasa voastră a produs prea mulţi trădători de-a lungul timpului pentru gustul meu.

— Nu caut recompense, i-am răspuns aspru. Nu suntem nici nemţi, nici sclavii Germaniei. Dar vom lupta pentru ea, cât timp e în război cu Anglia.

— Curajoase vorbe, spuse el. Dar mai întâi trebuie să vă aplecaţi capetele înţepenite disciplinei. Disciplina a fost mereu veriga slabă a burilor şi aţi tras destule de pe urma asta. Nu mai sunteţi de mult o naţiune. În Germania, disciplina e pe primul şi pe ultimul loc şi astfel vom cuceri lumea întreagă. Hai, la drum! Trenul vostru pleacă în trei minute. Vom afla mai târziu ce are de gând von Stumm cu voi.

Tipul ăsta întruchipa cel mai bine imaginea pe care o aveam despre germani. Era un tip alb şi aş fi putut lucra

foarte bine cu el. Îmi plăceau bărbia țeapănă și ochii albaștri încrezători.

Drumul până la Berlin m-a frapat prin banalitatea sa. Locotenentul cu ochelari adormi la un moment dat și, în cea mai mare parte, am fost singuri în compartiment. Din când în când apărea un soldat în permisie, majoritatea oameni obosiți, cu ochii grei. Nici nu-i de mirare, draci amărâți ce erau, întorși de la Yser sau de la Ypres. Mi-ar fi plăcut să stau de vorbă cu ei, dar eu nu știam, oficial, germană, iar conversația pe care o auzeam nu oferea amănunte semnificative. Vorbeau în special despre amănunte din regiment, deși unul dintre ei, mai bine dispus decât restul, remarcă faptul că acesta era ultimul Crăciun trist și în mizerie și că la anul vor petrece acasă, cu buzunarele pline. Ceilalți păreau încântați de idee, deși nu foarte încrezători.

Ziua era scurtă iarna și mare parte a călătoriei se desfășură pe întuneric. Vedeam pe fereastră luminile satelor și, pe alocuri, flăcările fabricilor și ale forjelor. Ne-am oprit într-o gară pentru cină, iar peronul era plin de detașamente de soldați care așteptau să plece pe frontul de vest.

Nu am remarcat deloc zgârcenia porțiilor de mâncare despre care scriseseră ziare englezești. La restaurantul din gară chiar ne-am bucurat de o cină excelentă care, alături de o sticlă de vin alb, a costat doar trei shillingi de persoană. Pâinea nu era, într-adevăr, de cea mai bună calitate, dar nu pot să nu am și pâine alături de un cotlet suculent de vită și de legume la fel de bune precum cele servite la Savoy.

Îmi era puțin teamă să nu ne stricăm acoperirea vorbind în somn, dar se pare că nu aveam motive în sensul ăsta, deoarece escorta noastră sforăia ca un porc, cu gura larg deschisă. În timp ce trenul șuiera prin întuneric, continuam să mă ciupesc pentru a nu uita că mă aflu într-o misiune nebunească, în teritoriu inamic. A început să plouă și am străbătut orașele jilave, în care sclipeau lumini pe străzile ude. Mergând spre est, lumina părea să fie tot mai generoasă. După întunericul din Londra, era ciudat să trec prin stații luminate, cu o sută de becuri aprinse, și să observ șiruri lungi de felinare strălucind mai departe, în întuneric. Peter a adormit devreme, însă eu am rămas treaz până la miezul nopții, încercând să-mi adun gândurile care se încăpățânau să o

ia razna. Am adormit într-un final și m-am trezit la cinci dimineața, când am intrat într-un terminal aglomerat, mare și luminat ca în mijlocul zilei. A fost cel mai ușor și mai lipsit de pericole drum pe care l-am făcut vreodată.

Locotenentul se întinse și își îndreptă uniforma șifonată. Ne-am dus bagajul sărăcăcios la o *droschke*[33], fiindcă nu existau hamali. Tinerelul îi dădu șoferului adresa unui hotel și am pornit încet pe străzile pustii, dar bine luminate.

— Un oraș grozav, spuse Peter. Într-adevăr, nemții sunt un neam teribil.

Locotenentul dădu din cap amuzat.

— Cel mai mare neam de pe pământ, spuse el, așa cum vor afla și dușmanii noștri.

Aș fi dat orice pentru o baie, dar mi-era teamă că nu s-ar potrivi prea bine rolului meu. În plus, Peter nu era adeptul contactului prea des cu apa. Am avut parte de un mic dejun gustos cu cafea și ouă, după care locotenentul începu să dea telefoane. Adoptă inițial un ton dictatorial, după care părea să fi trecut la autorități mai înalte în grad ca el, fiindcă a devenit foarte politicos și, la final, aproape milog. A făcut niște aranjamente pentru noi, informându-ne că după-amiază ne vom întâlni cu un tip, al cărui titlu nu îl putea traduce în olandeză. M-am gândit că trebuie să fie persoană importantă, fiindcă vocea puștiului tremura la descrierea lui.

Ne invită la o plimbare în acea dimineață, după ce Peter și cu mine beneficiasem de ceva timp pentru toaletă. Eram o pereche bizară noi doi, sud-africani și scăpați din tufișurile savanei în același timp. Amândoi purtam costume de tweed de serie, tricouri gri din flanel și pălării de fetru, cu borul ceva mai lat decât se poartă în Europa. Eu eram încălțat cu cizme maro cu talpă groasă, iar Peter avea o pereche de cizme abominabile de culoarea muștarului, pe care portughezii le îndrăgesc foarte tare, și pe care se bâțâia tot timpul, ca o chinezoaică. Purta și o eșarfă stacojie de satin, al cărei foșnet îl auzeai de la o milă distanță. Între timp, barba mea ajunsese la o lungime respectabilă și o tundeam după modelul Generalului Smuts. Peter avea o barbă rară, lăsată să fluture în vânt cum le place adepților lui *Taakhaar*[34], pe care o tunsese de câteva ori în viață și pe care o pieptăna la fel de rar. Trebuie să recunosc, eram o

pereche pe cinste. Orice sud-african ne-ar fi recunoscut drept buri, de la băiatul de stepă care adusese niște haine la magazinul de alături, la vărul lui care fusese la școală și avea impresia că e cel mai deștept din sat. Trădam din plin aerul din sub-continent, cum îl descriau ziarele.

Era o dimineață frumoasă după ploaie și, timp de câteva ore, am cutreierat străzile. Erau pline de oameni, iar vitrinele magazinelor păreau teribil de atrăgătoare, cu o mulțime de bunătăți și decorațiuni de Crăciun. Am intrat într-unul să cumpăr un briceag și era plin de clienți. Nu prea vedeai mulți tineri, într-adevăr, iar femeile erau, majoritatea, în doliu. Peste tot era plin de uniforme, dar cei ce le purtau păreau mai degrabă recuperatori sau șoareci de birou. Am zărit clădirea impozantă care adăpostea Statul Major și ne-am scos pălăria în fața ei cu admirație. Apoi am rămas o vreme contemplativi în fața sediului Marinamt, întrebându-mă ce conspirații se nasc dincolo de acele ziduri, în spatele mustății bătrânului Tirpitz. Capitala germană îți lasă impresia unei curățenii sordide și a unei eficiențe sinistre. Berlinul mi se părea deprimant – mult mai cenușiu decât Londra. Nu știu cum să descriu mai bine senzația, însă îmi părea că toată grija pentru detalii nu avea deloc suflet în ea, iar orașul semăna mai mult cu o fabrică imensă decât cu o comunitate. O fabrică nu arată niciodată ca o casă, chiar dacă îi decorezi fațada și plantezi tufe de trandafiri în fața ei. Locul ăsta mă deprima și mă înveselea totodată. Poporul german era, parcă, mult mai mic.

La ora trei, locotenentul ne duse la o clădire albă înaltă, aflată pe o stradă lăturalnică și cu santinele la intrare. Aici ne întâmpină un ofițer tânăr, care ne ceru să așteptăm cinci minute în anticameră. Apoi am fost conduși într-o sală mare, cu podea lăcuită, pe care Peter și-ar fi dorit din tot sufletul să se așeze. În cămin ardea un buștean și la masă se afla un om scund, cu ochelari și cu părul pieptănat pe spate, ca un violonist la modă. Acesta era șeful, fiindcă locotenentul îl salută și ne prezentă pe amândoi. După care dispăru, iar omul de la masă ne îndemnă să luăm loc în fața lui.

— Herr Brandt și Herr Pienaar? întrebă, privindu-ne pe deasupra ochelarilor.

Însă un alt tip mi-a atras atenția în acel moment. Stătea cu spatele la foc, sprijinit de polița șemineului. Era un tip înalt și foarte bine făcut, de aproximativ doi metri,

cu niște umeri lați ca pieptul unui taur. Purta uniformă și funda alb-negru a Crucii de fier[35] la butonieră. Tunica îi era șifonată și plină de cute, ca și cum ar fi reușit cu greu să-i cuprindă pieptul uriaș, iar brațele puternice îi erau strânse deasupra stomacului. Cred ca omul acela avea alonja unei gorile. Figura îi era arogantă, leneșă și zâmbitoare, cu o bărbie pătrățoasă, ușor despicată, care sărea în ochi față de restul ansamblului. Avea fruntea lată și ceafa bombată, în timp ce gâtul imens se revărsa din guler. Capul său avea exact forma unei pere, cu partea ascuțită deasupra.

Mă privea cu niște ochi mijiți și aprigi, iar eu îi susțineam privirea. Descoperisem ceva ce căutam de foarte mult timp și, până în acel moment, nu eram sigur că există. Era exemplarul german tipic, perfect, imaginea reală a inamicului. Hidos ca un hipopotam, dar foarte eficient. Fiecare fir de păr de pe capul lui bizar era eficient.

Omul de la masă vorbea. Mi-am dat seama că este un funcționar oficial, cu funcție destul de înaltă, având în vedere biroul – probabil un subsecretar de stat. Vorbea olandeză încet și cu prudență, dar destul de corect – mult prea corect pentru Peter. Avea niște notițe pregătite în față și ne adresa întrebări din ele. Nu erau teribil de dificile, fiind mai mult o repetare a ceea ce ne întrebase Zorn la graniță. I-am răspuns coerent la toate întrebările, fiindcă știam deja toate minciunile pe dinafara.

La un moment dat, interveni omul din fața șemineului.

— Vorbesc eu cu ei, Excelență, spuse el în germană. Aveți un limbaj prea academic pentru doi porci din colonie.

Și începu să ne descoasă în taal, cu accentul gros și gutural pe care-l capeți în teritoriul german de sud-vest.

— Ați auzit de mine, spuse el. Sunt colonelul von Stumm care s-a luptat cu Hereros[36].

Peter își ridică entuziasmat privirea:

— *Ja,* Baas[37], i-ai tăiat capul lui Baviaan și l-ai plimbat prin toată țara într-un borcan cu oțet. L-am văzut și eu.

Omul izbucni în râs.

— Vezi, nu mă uită oamenii prea ușor, îi spuse prietenului de la masă, după care se întoarse iar spre noi:

așa mă port cu dușmanii mei și așa se va purta Germania cu dușmanii ei. Cu voi, de-asemenea, dacă doar bănuiesc că mă trădați.

Și izbucni iar în hohote de râs. Era ceva morbid în veselia lui zgomotoasă. Peter îl urmărea pe sub gene, cum îl văzusem altădată privind un leu pregătit de atac.

Uriașul se aruncă pe un scaun, își așeză coatele pe masă și își împinse bărbia înainte.

— E un război mizerabil și împuțit în țara voastră. Dacă îl prindeam pe Maritz, îl biciuiam legat de un vagon. Șleahtă de imbecili, au avut victoria în mână și au lăsat-o să scape! Puteam stârni o conflagrație care să-i alunge pe englezoi pe mare iar ei, din lipsă de combustibil, au lăsat focul să moară. După care îi fac vânt să-l aprindă la loc, când cenușa deja s-a răcit.

Îndoi o bucată de hârtie și o aruncă în aer.

— Asta cred eu despre generalul vostru idiot, continuă, și despre voi toți, olandezii. Înceți ca o muiere și lacomi ca un uliu.

Comentariul lui ne făcea să părem triști și descurajați.

— O pereche de câini tâmpiți, strigă el. O mie de brandenburgi ar fi câștigat bătălia în două săptămâni. Seitz nu avea cine știe ce oameni, majoritatea erau funcționari, fermieri și niște corcituri, fără un singur soldat în stare să-i conducă. Și a fost nevoie de Botha, de Smuts și de o duzină de generali ca să-i dea de urmă. Iar idiotul ăsta de Maritz!

Îi simțeam disprețul ca pe o rafală puternică de vânt.

— Maritz a dus toate luptele, spuse Peter posomorât. Cel puțin, nu s-a speriat la vederea uniformelor kaki, așa cum au făcut-o ai voștri.

— Poate că nu s-a speriat, răspunse uriașul cu un ton mieros, dar poate a avut motive să nu se sperie. Voi, olandezii, aveți mereu un pătuț moale în care să vă faceți culcuș. Întotdeauna ați avut o înclinație pentru trădare. Maritz își spune acum Robinson și primește rentă lunară de la amicul său, Botha.

— Asta e o minciună sfruntată, spuse Peter.

— Am cerut informații, spuse Stumm cu un ton ciudat de politicos. Dar asta e de domeniul trecutului. Maritz nu mai prezintă nici un interes, la fel ca înaintașii săi, Cronjes și Krugers. Spectacolul ăla s-a încheiat și aveți nevoie de siguranță. Sau de un nou stăpân, probabil?

Însă ce aveți voi de oferit în schimb? Voi, burii, zăceți deja în praful drumului, cu jugul atârnat de gât. Avocații de la Pretoria v-au vândut gogoși. Priviți harta de colo, spuse el și indică o hartă mare atârnată pe perete. Africa de Sud e colorată în verde. Nu în roșu, ca britanicii, nu în galben, ca germanii. Într-o zi va fi, cu siguranță, galbenă, dar pentru scurt timp e verde – culoarea neutrilor, a nimicurilor, a băiețeilor, a domnișoarelor și a puilor de găină.

Încercam nedumerit să-mi dau seama care e miza acestui discurs.

Își îndreptă atenția către Peter.

— De ce-ai venit aici? Spectacolul se desfășoară în țara ta. Ce ai putea tu să ne dai nouă, germanilor? Daca ți-am oferi zece milioane de mărci și te-am trimite înapoi, n-ai fi în stare de nimic. Ai agita, poate, un sătuc și ai împușca un polițist. Africa de Sud nu înseamnă nimic în războiul ăsta. Iar Botha e un tip deștept, care v-a bătut usturător, rebeli cu cap de vite ce sunteți! Poți să negi chestia asta?

Peter nu putea nega. Era teribil de onest în anumite privințe și asta era, cu siguranță, și opinia lui.

— Nu, răspunse el, e adevărat ce spui, Baas.

— Și atunci, pentru numele lui Dumnezeu, de ce sunteți voi doi în stare? strigă Stumm.

Peter bolborosi niște prostii despre escrocarea Angolei în favoarea Germaniei și declanșarea unei revoluții în rândul localnicilor. Stumm își ridică mâinile și înjură, iar subsecretarul de stat izbucni în râs.

Era cazul să intervin. Începusem să-mi dau seama ce fel de om e acest Stumm și, în timp ce vorbea, mă gândeam la misiunea mea, dată deoparte de preocuparea de a-mi construi identitatea de bur. Părea acum că Stumm ar putea chiar deveni util în planul meu.

— Vă răspund eu, am spus. Prietenul meu e un vânător excelent și se luptă mai bine decât vorbește. Nu are talent de politician. Aveți dreptate: Africa de Sud este o ușă închisă în prezent, iar cheia potrivită se află în altă parte. Aici, în Europa probabil, și în est și în alte părți ale Africii. Scopul nostru este să vă ajutăm să descoperiți această cheie.

Stumm asculta.

— Continuă, micul meu bur. Va fi o noutate pentru mine să ascult un *taakhaar* vorbind despre politica

globală.

— Aveți fronturi în Africa de est. Curând, veți lupta și în Egipt. Toată coasta de est, la nord de Zambezi, va fi câmpul vostru de luptă. Englezii cutreieră lumea în expediții restrânse. Nici nu știu unde se află acele locuri, deși citesc despre ele în ziare. Dar Africa mea o cunosc bine. Voi vreți să-i învingeți aici, în Europa, și pe mare. Și tocmai de aceea, ca niște generali înțelepți, încercați să le risipiți forțele în lumea întreagă, în timp ce voi rămâneți acasă. Ăsta e planul, așa-i?

— Un adevărat Falkenhayn[38], spuse Stumm râzând.

— Ei bine, Anglia nu va lăsa să-i scape Africa de est. Se teme pentru Egipt și se teme, de asemenea, și pentru India. Dacă veți presa în aceste locuri, își va trimite armatele acolo. Timp în care va slabi atât de mult în Europa, încât înfrângerea ei ar fi o joacă de copii. Așa gândește Anglia. Îi pasă mai mult de Imperiu decât de ce s-ar putea întâmpla cu aliații ei. Eu recomand să presați din plin în aceste zone, să distrugeți calea ferată până la Lakes, să ardeți capitala și să pedepsiți orice englez din insula Mombasa. În acest moment, ar valora pentru voi cât o mie de suflete din Damaraland.

Omul devenise extrem de interesat, la fel și subsecretarul de stat care-și ciulise urechile.

— Ne putem păstra teritoriul, spuse colonelul; în ceea ce privește presatul, cum dracului crezi că am putea face asta? Blestemații de englezi controlează marea, motiv pentru care nu putem trimite nici oameni, nici arme. La sud sunt portughezii, la vest sunt belgienii. Nu poți mișca o greutate fără un levier.

— Levierul e aici, vă așteaptă, i-am spus.

— Atunci arată-mi-l, pentru Dumnezeu! strigă el.

Am privit spre ușă, pentru a mă asigura că e închisă, ca și cum ceea ce voiam să spun era secret de importanță vitală.

— Ai nevoie de oameni și oamenii așteaptă. Sunt negri, dar au stofă de luptători. De-a lungul frontierei sunt rămășițe ale unor mari triburi războinice: Angoni, Masai, Manyumwezi și, mai ales, Somalezii din nord și țăranii din avalul Nilului. De aici își recrutează britanicii regimentele și așa trebuie să faceți și voi. Însă recruții nu sunt de ajuns. Trebuie să puneți în mișcare națiuni întregi precum Zulu, care, sub conducerea lui Tchaka, a inundat Africa de Sud.

— E imposibil, spuse subsecretarul de stat.

— E posibil, am spus încet. Noi doi ne aflăm aici pentru asta.

Discuțiile astea erau extrem de dificile pentru mine, din cauza remarcilor în germană adresate de cei doi. Stabilisem de la început că mă voi declara complet neștiutor al acestei limbi. Înțelegând, totuși, foarte bine ce se vorbea în germană, era extrem de dificil să pretind că nu înțeleg ceea ce se vorbește atunci când eram întrerupt și mă puteam trăda ușor, fie cu un răspuns direct, fie printr-o referire la întrerupere în explicațiile ulterioare. Eram nevoit să fiu în permanență atent și, în același timp, foarte convingător asupra calităților mele. Era vital ca, prin orice mijloace, să le obțin încrederea.

— Cutreier Africa de ani de zile – Uganda, Congo și în aval de Nil. Cunosc obiceiurile și gândirea negrilor mai bine decât orice englez. Noi, Afrikanderii, reușim să înțelegem inima negrului și, deși ne urăște, face ce-i cerem. Voi, germanii, sunteți precum englezii; niște oameni prea aroganți ca să-i înțelegeți pe cei mărunți. „Civilizație”, strigați voi. „Educație”, strigă englezul. Negrul se supune și își lasă deoparte proprii zei, dar se roagă la ei și îi slăvește în sufletul lui. Trebuie să câștigăm acești zei de partea noastră și negrii vor muta munții din loc. Trebuie să facem ce a făcut John Laputa cu colierul reginei din Saba.

— Sunt vorbe în vânt, spuse Stumm, dar zâmbetul îi dispăruse.

— Este doar un simplu raționament. Numai că trebuie început din locul potrivit. Întâi de toate, e nevoie să găsim neamul care se teme de preoții săi. Și acesta vă așteaptă – musulmanii din Somalia britanică, de la frontiera Abisiniei și de pe Nilul Albastru și Alb. Aceștia se vor aprinde ca iarba uscată, dacă veți folosi fitilul religiei lor. Amintiți-vă cât au suferit englezii din cauza unui preot nebun, care controla doar zece sate. Odată aprinse făcliile, au să mături păgânii din vest și din sud. Așa merg lucrurile în Africa: mii de oameni din armata lui Mahdi nu auziseră în viața lor de Profet, până când au văzut steagurile negre ale Emirilor conducându-i în luptă.

Stumm zâmbea. Se întoarse către demnitar și vorbi cu mâna deasupra gurii. Am reușit, totuși, să deslușesc ce spune:

— E tipul potrivit pentru Hilda.

Subsecretarul își strânse buzele, cu un aer temător.

Stumm sună un clopoțel și imediat intră locotenentul, lovindu-și călcâiele. Colonelul indică spre Peter.

— Ia-l cu tine. Am terminat cu el. Va veni și celălalt cât de curând.

Peter ieși cu o privire încurcată, iar Stumm se întoarse spre mine.

— Ești un visător, Brandt, spuse el. Dar nu îmi displace acest lucru. Câteodată, visele se împlinesc, atunci când o armată se află în slujba unui vizionar. Dar cine are să fie în stare să aprindă flacăra?

— Voi, germanii, i-am spus.

— Ce dracului vrei să spui cu asta?

— Acela va fi rolul vostru. Sunteți cel mai inteligent popor din lume. Controlați deja jumătate din teritoriile musulmane. Voi trebuie să ne arătați cum se stârnește un război sfânt, fiindcă, indubitabil, dețineți acest secret. Nu vă temeți, noi vom îndeplini mai departe ordinele voastre.

— Nu avem nici un secret, spuse el scurt și îl privi pe demnitar, care se uita, la rândul său, pe fereastră.

Eram vădit dezamăgit.

— Nu pot să cred așa ceva, am spus încet. Vă jucați cu mine. Nu am venit șase mii de kilometri ca să fiu tratat ca un caraghios.

— Disciplină, pentru Dumnezeu! strigă Stumm. Aici nu te afli într-unul din detașamentele voastre rupte în fund.

Din doi pași ajunse lângă mine și mă ridică din scaun. Îmi prinse umerii cu mâinile uriașe, iar degetele îmi apăsau subrațul. Mă simțeam ca în strânsoarea unei gorile imense. Apoi mă scutură încet, încât aveam senzația că toți dinții mi se clatină și capul mi se învârtea amețit. Își desprinse mâinile și mă lăsă la loc pe scaun, moale ca o cârpă.

— Hai, pleacă! *Futsack*! Și nu uita! Eu sunt stăpânul tău. Eu, Ulric von Stumm, sunt stăpânul tău, așa cum un negru stăpânește o corcitură. Poate că Germania îți va găsi o utilitate, prietene, când mă vei ști de frică cum n-ai știut niciodată de Dumnezeul tău!

Mă îndepărtam amețit, în vreme ce uriașul râdea în felul său sinistru, iar demnitarul clipea nervos și zâmbea în același timp. Nimerisem într-o țară zdruncinată și bizară, atât de bizară încât nu am realizat că, pentru prima

dată în viață, fusesem atacat și nu am ripostat. Când mi-am dat seama de asta, aproape că m-am înecat de furie. Dar i-am mulțumit Cerului că îmi păstrasem calmul, că îmi aminteam misiunea și scopul ei măreț. Se pare că norocul mă adusese într-o companie utilă.

CAPITOLUL CINCI
Mai multe aventuri ale acelorași

A doua zi dimineață, aerul era înghețat și gerul îți ciupea obrajii, ceea ce-mi dădu o energie și un chef de viață inexplicabile. Uitasem o clipă de situația mea precară și de drumul lung pe care-l aveam de parcurs. Am coborât la micul dejun în formă maximă, pentru a-l descoperi pe Peter într-o stare destul de jalnică. Și-l amintise pe Stumm și în timpul nopții și nu era încântat de asta; mi-a explicat acest lucru în câteva cuvinte bolborosite la masă. Peter și cu mine nu avusesem deloc ocazia să stăm de vorbă după discuția cu nemții. Locotenentul era permanent în preajma noastră, iar noaptea ne încuia în camere. Peter a descoperit chestia asta încercând să iasă în căutare de chibrituri, fiindcă avea încă prostul obicei de a fuma în pat.

Ghidul nostru începu din nou să dea telefoane și ne anunță că vom merge să vizităm o tabără de prizonieri. După-amiază, urma să merg undeva cu Stumm, însă dimineața era destinată excursiilor.

— Veți vedea, ne spuse, cât de milostiv poate fi un popor măreț. Veți vedea și niște englezi plini de ură care au fost capturați. Chestia asta vă va încânta cu siguranță. Ei sunt precursorii întregii lor națiuni.

Am mers cu taxiul prin suburbii și apoi de-a lungul unor dealuri împădurite, printre grădini și sere. După o oră de mers, am intrat pe o poartă a ceea ce părea a fi un mare spital sau centru de recuperare juvenilă. Cred că, inițial, fusese centru de plasament pentru copii nevoiași. Acum existau santinele la intrări și cercuri mari de sârmă ghimpată, care formau la poartă un fel de arcadă. Noaptea, un rulou de sârmă era coborât pentru a forma un grilaj de protecție. Locotenentul își prezentă permisul și am intrat cu mașina într-o curte pavată cu cărămidă. Am coborât și am mers mai departe printre santinele, până la biroul comandantului.

Acesta era plecat și am fost întâmpinați de adjunctul său, un tip palid, dar tânăr, cu capul aproape chel. Se prezentă în germană, iar locotenentul traduse în olandeză,

la fel ca și seria de discursuri elegante despre valorile Germaniei privind umanitatea, dar și despre vitejiile sale marțiale. Apoi ne-au oferit sandvișuri și bere și am pornit într-un tur al stabilimentului. Existau doi doctori, amândoi niște tipi blajini cu ochelari, și câțiva gardieni-subofițeri de genul corpolent și terorist pe care-l cunoșteam foarte bine. Ei erau cimentul care țineau laolaltă armata germană. Soldații nu străluceau, nu epatau prin nimic extraordinar; la fel de mediocri erau și ofițerii, chiar și cei din corpurile de elită, precum Gardienii sau Brandenburgii, însă nemții păreau să aibă o rezervă nelimitată de subofițeri duri și competenți.

Am vizitat spălătoria, terenul de recreație, bucătăriile, spitalul – ocupat de un singur tip bolnav de „gripă”. Nu părea să fie prost îngrijit. Era un loc destinat exclusiv ofițerilor, un fel de „salon de paradă” unde erau aduși vizitatorii americani. Dacă doar jumătate din zvonuri erau adevărate, Germania avea niște închisori absolut sinistre în sud și în est.

Nu prea m-a încântat vizita asta. A fi prizonier mi s-a părut întotdeauna cel mai grav lucru care i se poate întâmpla unui om. Imaginea prizonierilor germani îmi crea o senzație extrem de neplăcută, în vreme ce pe nemții morți îi priveam doar cu satisfacție. În plus, exista o șansă, chiar dacă mică, de a fi recunoscut. Așa că încercam să rămân cât mai în umbră, de fiecare dată când întâlneam pe cineva pe coridor. Puținii care treceau păreau nepăsători. Îl salutau pe comandantul adjunct, fără a se obosi să ne privească pe noi. Credeau, probabil, că suntem niște germani curioși, veniți să se holbeze la prada de război. Păreau a fi sănătoși, poate puțin umflați la ochi, tipic sedentarilor. Erau cam slabi, însă, și bănuiam că mâncarea, în ciuda laudelor comandantului, nu era chiar grozavă. Într-una din încăperi, niște oameni scriau scrisori. Era o sală mare, doar cu o sobă care s-o încălzească, iar ferestrele erau închise. Atmosfera era cumplit de rece. În altă sală, un tip citea cu voce tare în fața a vreo zece ascultători, pentru care scria și niște cifre pe tablă. Unii dintre ei purtau kaki-ul obișnuit, alții erau îmbrăcați în niște haine vechi, dar majoritatea purtau haine groase de iarnă. Sângele se subțiază teribil când nu ai altceva de făcut decât să speri și să te gândești la prieteni și la vremurile de demult.

Mergeam alături de ei, ascultând doar ca prin vis pălăvrăgeala locotenentului și explicațiile gălăgioase ale comandantului adjunct, când am descoperit ceea ce putea fi finalul aventurii mele. Treceam printr-un fel de sală de convalescență. Era o încăpere la fel de mare precum cele anterioare, ceva mai caldă, însă, dar la fel de îmbâcsită. Se aflau cam șase oameni în cameră, citind sau jucând cărți. Ne-au privit câteva clipe cu niște ochi apatici, după care s-au întors la activitatea lor. Fiind în recuperare, bănuiesc că nu erau obligați să se ridice și să salute.

Toți în afară de unul singur, care-și dădea pasențe pe o măsuță pe lângă care am trecut. Îmi părea tare rău de întreaga situație, fiindcă mi se părea nedrept să-i văd pe oamenii ăștia de ispravă închiși în gaura asta neagră, în loc să le dea niște lecții nemților direct de pe front. Comandantul a trecut primul alături de Peter, care dezvoltase un interes subit pentru închisori. Apoi trecu locotenentul, cu unul dintre doctori, cei doi gardieni, al doilea doctor și, în final, eu însumi. Eram pierdut pe gânduri și rămăsesem ceva mai în urmă.

Jucătorul de cărți își ridică deodată privirea și i-am zărit chipul. Să fiu al naibii dacă nu era chiar Dolly Riddell, comandantul brigăzii noastre de mitraliere de la Loos. Auzisem că îl prinseseră germanii, când detonaseră o mină la Cariere.

A trebuit să acționez rapid, fiindcă el deschisese deja gura și avea de gând să vorbească. Doctorul era la doar doi metri în fața mea.

M-am împiedicat și i-am împrăștiat cărțile pe jos. M-am aplecat să i le strâng și l-am prins de genunchi. Își aplecă și el capul să mă ajute și am apucat să-i șoptesc la ureche.

— Sunt eu, Hannay. Pentru Dumnezeu, nu-mi face cu ochiul, sunt în misiune secretă.

Doctorul se întorsese atras de zgomot. Am reușit să mai strecor câteva cuvinte:

— Capul sus, prietene! Câștigăm și noi câteva mâini.

Apoi am început să-i vorbesc în olandeză și să-i adun restul de cărți. Dolly își juca rolul bine, zâmbind ca și cum aș fi fost o maimuță la circ. Ceilalți s-au întors, iar comandantul adjunct avea o privire furioasă.

— Este interzis să vorbești cu prizonierii, urlă el.

L-am privit siderat, până când locotenentul traduse interdicția.

— Cine e tipul ăsta? îl întrebă Dolly pe doctor în engleză. Mi-a stricat jocul, după care începu să turuie în olandeză.

Oficial, știam engleză, iar intervenția lui Dolly mi-a oferit calea de ieșire din impas. M-am prefăcut că sunt extrem de furios din cauza nenorocitului de englez și am plecat din încăpere umăr la umăr cu comandantul adjunct, mârâind ca un șacal bolnav. După care a fost nevoie de puțin teatru.

Ultimul loc pe care l-am vizitat a fost partea din clădire rezervată deținuților închiși în celule, drept pedeapsă pentru vreo încălcare a regulilor. Păreau niște oameni suferinzi, dar eu m-am prefăcut că sunt încântat să-i văd așa și i-am spus asta locotenentului, care a tradus pentru ceilalți. Rar în viață m-am mai simțit atât de josnic.

Pe drumul de întoarcere, locotenentul a vorbit întruna despre prizonieri și despre tabere de detenție, fiindcă, la un moment dat, fusese cantonat la Ruhleben[39]. Peter, care fusese la zdup de mai multe ori în viață, era extrem de interesat de subiect și îi adresa o mulțime de întrebări. Printre informațiile primite de la el, am aflat că adesea aduc prizonieri falși printre deținuți, pentru spionaj. Dacă se urzea un plan de evadare, tipii ăștia aflau și încurajau ideea cu toate forțele. Nu interveneau decât în momentul încercării de evadare, ca să-i „prăjească" pe fugari. Nimic nu-i plăcea mai mult unui cârnățar decât un motiv să trimită un amărât la carceră.

În acea după-amiază, Peter și cu mine am avut program separat. El a rămas cu locotenentul, iar eu am fost trimis la gară cu bagaj cu tot, în compania unui sergent din Landsturm. Peter era tare ofticat și nici mie nu-mi convenea situația teribil de tare, dar m-am înveselit puțin când am aflat că voi merge undeva cu Stumm. Dacă voia să mă vadă din nou, înseamnă că mă considera util și, dacă avea să mă folosească în vreun fel, înseamnă că aveam o șansă să intru în jocul lor. Îmi plăcea Stumm cum îi place un scorpion unui câine, dar aveam nevoie de compania lui.

Pe peronul gării, prezența însoțitorului meu din Landsturm mă scuti de problema biletelor de tren. Nu îl vedeam unde plecase, așa că stăteam singur și așteptam,

timp în care treceau pe lângă mine valuri de oameni, majoritatea soldați, care umplură vagoanele. Un ofițer îmi vorbi cu asprime, cerându-mi să stau deoparte, în spatele unei șine de lemn. M-am supus și m-am trezit deodată cu ochii lui Stumm ațintiți deasupra mea.

— Știi germană? mă întrebă scurt.

— Zece cuvinte, i-am spus relaxat. Am fost la Windhuk și am învățat suficient cât să-mi comand cina. Peter, prietenul meu, vorbește mai bine.

— Așa, spuse Stumm. Ei bine, suie-te în vagon. Nu în ăla, în celălalt, cap pătrat!

Am făcut ce mi-a spus și el mă urmă, după care încuie ușa în urma noastră. Măsurile de precauție erau inutile, de vreme ce apariția siluetei lui Stumm pe peronul gării i-ar fi ținut la distanță și pe cei mai curajoși. Mă întrebam dacă are, cumva, suspiciuni în privința mea. Trebuia să fiu atent să nu dau prea multe semne de inteligență dacă îmi vorbea în germană, ceea ce nu era ușor deloc, fiindcă o știam la fel de bine ca pe olandeză.

Am pornit la drum prin țară, deși ferestrele erau înghețate și nu reușeam să văd nimic din peisaj. Stumm era ocupat cu tot felul de hârtii și nu mă băga în seamă. Am citit un anunț prin care fumatul era interzis și, ca să demonstrez că nu știu germană, mi-am scos pipa din buzunar. Stumm își ridică privirea, observă ce am de gând să fac și îmi ceru pe un ton mitocănesc să o las deoparte, ca și cum ar fi fost o doamnă în vârstă, care nu suportă mirosul de tutun.

După jumătate de oră mă plictisisem îngrozitor, fiindcă nu aveam ce să citesc, iar pipa îmi era *verboten.* Din când în când, pe coridor se perindau tot felul de oameni, dar nimeni nu a încercat să intre la noi. Fără îndoială, remarcaseră namila în uniformă și se gândeau că e adjunctul vreunui filfizon și că-și dorea liniște. M-am gândit că n-ar fi rău să-mi întind și eu picioarele pe coridor și chiar voiam să mă ridic, când ușa se dădu de perete și o siluetă corpolentă blocă ieșirea. Tipul purta un raglan greoi și o pălărie verde de fetru. Îl salută pe Stumm, care își ridică privirea deranjat, și ne zâmbi amândurora.

— Ia spuneți, domnilor, spuse el, mai aveți loc și pentru unul mic? Bravii dumneavoastră soldați m-au afumat, efectiv, și am fost nevoit să părăsesc vagonul. Am un stomac teribil de delicat…

Stumm se ridicase deja furios și părea că are de gând să-l arunce pe intrus din tren. Dar se opri din gest, încercând să se calmeze, iar chipul său se transformă într-un rânjet prietenos.

— Vai, dar e chiar Colonelul Stumm! remarcă oaspetele (pronunța numele neamțului ca pe primele litere din cuvântul „stomac".) Mă bucur să vă revăd din nou, colonele. Am avut plăcerea să vă cunosc la ambasadă. Mi-e teamă că ambasadorul Gerard nu a apreciat foarte tare conversația noastră din acea seară.

Și noul sosit se prăvăli cât mai comod în colțul canapelei de vizavi de mine.

Eram destul de sigur că am să dau nas în nas cu Blenkiron undeva prin Germania, dar nu mă așteptam să se întâmple atât de curând. Și iată-l în fața mea, privindu-mă cu ochii lui rotunzi și absenți, pălăvrăgind nimicuri cu Stumm, care se străduia din greu să-și păstreze calmul. Eu, în schimb, încercam să par deranjat și suspicios, în ideea că nu vom da de bănuit astfel.

— Situația e cam amețită în Salonic, spuse domnul Blenkiron, încercând să pornească o conversație.

Stumm îi indică un anunț care le interzicea ofițerilor să discute despre operațiuni militare în compania altor persoane, într-un vagon.

— Scuze, spuse Blenkiron, nu pot să citesc limba asta a voastră de cavou. Dar mă gândesc că avertismentul în privința unor persoane neautorizate nu se referă la voi și la mine. Presupun că domnul vă este prieten.

Îl priveam mai departe încruntat pe american, cu aceeași suspiciune în priviri.

— Dumnealui este olandez, spuse Stumm; olandez din Africa de Sud, care nu e deloc încântat în acest moment, fiindcă nu suportă engleza și pe vorbitorii ei.

— Este în asentimentul meu, atunci, spuse Blenkiron cordial. Dar cine a zis că eu vorbesc engleză? Vorbesc americană. Relaxează-te, prietene, și eu îl urăsc pe John Bull[40] mai mult ca pe un șarpe veninos. Colonelul poate confirma.

Nu mă îndoiam de spusele sale. În acel moment, însă, trenul încetini și se opri în gară, iar Stumm se ridică să plece.

— O zi bună, domnule Blenkiron, îi strigă acestuia peste umăr. Dacă ții la confortul dumitale, nu mai vorbi în

engleză cu călători străini. Nu știu să facă diferența între cele două mărci.

Eu l-am urmat în grabă, dar mi-a atras atenția vocea lui Blenkiron din urmă.

— Ascultă, prietene, strigă el, ți-ai uitat geanta!

Și îmi înmână bagajul din plasa de deasupra. Nu trăda nici un semn de recunoaștere și ultima imagine a sa a fost stând îmbufnat într-un colț, cu capul în piept, ca și cum se pregătea să adoarmă. Era un tip care-și juca foarte bine rolurile.

Ne aștepta o mașină – una din acelea gri, specific militare – și am pornit cu o viteză uimitoare pe cărări accidentate din păduri. Stumm lăsase deoparte hârtiile, aranjate într-o mapă, și îmi oferi câteva detalii despre călătorie.

— Încă nu mi-am format o părere despre tine, Brandt, îmi spuse. Poți fi la fel de bine un zănatec, un pungaș sau un om de ispravă. Dacă ești pungaș, te împușcăm.

— Și dacă sunt zănatec?

— Te trimitem la Yser sau la Dvina. Ai să fii o respectabilă carne de tun.

— Nu poți face asta fără acordul meu.

— Nu? spuse el, zâmbind perfid. Adu-ți aminte că ești cetățean de nicăieri. Oficial, ești un rebel, iar britanicii au să te spânzure dacă le treci pragul, în caz că mai au o urmă de raționament. Ești în mâinile noastre, prietene, și putem face cu tine orice.

Tăcu o vreme, după care adăugă pe un ton meditativ:

— Dar nu cred că ești nebun. Poate doar un ticălos. Și unii ticăloși pot fi utili. Alții, în schimb, atârnă de-o frânghie. Vom afla curând ce ți se potrivește.

— Și dacă sunt un om de ispravă?

— Ți se va acorda o șansă de a servi Germania, cel mai înalt privilegiu pe care-l poate primi un muritor.

Uriașul rosti aceste lucruri cu o sinceritate evidentă în voce, care mă impresionă teribil.

Mașina ieși dintre copaci și ajunse într-un parc plin de rânduri de puieți iar în față, în lumina amurgului, am reușit să disting conturul unei case somptuoase, de dimensiunea unui castel elvețian. Avea un fel de arcade cu niște grilaje false și o terasă cu parapeți ce păreau a fi făcuți din *stucco.* Mașina se opri în fața ușii în stil gotic

de la intrare, unde aştepta un tip de vârsta a doua, într-un costum de vânătoare.

În timp ce intram în holul bine luminat, am reuşit să-mi privesc gazda cu atenție. Era uscățiv şi cu pielea maronie şi avea o aplecare în umeri, pe care o capeți după multă vreme petrecută în şaua calului. Părul grizonat îi era ciufulit, la fel ca şi barba încâlcită, care mărginea o pereche de ochi căprui, dar miopi.

— Bine ai venit, Colonele, a spus. Acesta e prietenul de care mi-ai vorbit?

— El e olandezul, spuse Stumm. Îl cheamă Brandt. Brandt, ți-l prezint pe Herr Gaudian.

Ştiam bine acest nume, normal; nu erau mulți în branşă care să nu-l ştie. Era unul dintre cei mai mari ingineri de căi ferate din lume, cel care construise calea ferată la Bagdad şi în Siria, dar şi noile şine în estul german. Cred că era cea mai înaltă autoritate în materie de construcții la Tropice. Cunoştea bine estul şi, la fel de bine, Africa. Evident, fusesem adus în fața lui pentru un alt test de verificare.

O îngrijitoare blondă mă conduse în cameră, unde am găsit o sobă, o podea lăcuită neacoperită şi ferestre care, spre deosebire de alte geamuri nemțeşti pe care le întâlnisem, păreau să se deschidă. M-am spălat şi am coborât din nou în hol, decorat cu o mulțime de trofee din călătorii, precum uniformele armatei Dervish[41] şi scuturi Masai, dar şi vreo două capete de zimbru.

Se auzi sunând un clopoțel. Stumm apăru alături de gazda noastră şi ne-am îndreptat împreună spre cină.

Eram foarte înfometat şi m-aş fi bucurat teribil de acea masă, dacă nu aş fi fost nevoit să îmi păstrez atenția încordată la maximum. Ei doi vorbeau în germană şi Stumm traducea întrebările care mi se adresau. Trebuia, întâi de toate, să mă prefac că nu ştiu germană şi să privesc aiurea prin cameră în timp ce ei vorbeau. Al doilea obiectiv era să nu ratez nici un cuvânt din conversație, fiindcă puteam rata o şansă importantă. Iar al treilea scop era să răspund prompt la orice întrebare şi să nu trădez prin răspunsul meu faptul că înțelegeam tot ce discuta la masă. De asemenea, eram atent să nu mă fac de râs prin ceea ce spuneam, pentru a-i convinge că le pot fi extrem de util. Am depus un efort considerabil să fac asta şi m-am simțit tot timpul ca un martor în boxa acuzaților,

supus unui interogatoriu dur, sau ca un tip care încearcă să joace trei jocuri de șah odată.

Stumm îi descrise lui Gaudian, pe larg, planul meu. Inginerul dădea din cap.

— E prea târziu, spuse. Ideea asta trebuia pusă în practică la început. Am neglijat Africa. Știi bine de ce.

Stumm râse.

— Din cauza lui von Einem! Poate, dar planul are șarmul său, totuși.

Gaudian mă privi în timp ce-mi făceam de lucru cu o salată de portocale.

— Aș avea multe să spun despre acest subiect. Dar mai poate aștepta. Prietenul tău are dreptate, însă: Uganda este un punct vital pentru englezi și o lovitură aici le va zdruncina toată strategia. Dar cum putem lovi? Ei controlează întreaga coastă, iar resursele noastre se împuținează constant.

— Nu mai putem trimite întăriri de aici, însă mă întreb dacă am epuizat toate resursele locale? întrebă Stumm. Nu am aflat încă răspunsul la întrebarea asta. Zimmerman spune că ar mai fi ceva, dar Tressler îl contrazice. Iar acum apare tipul ăsta de nicăieri, cu o poveste care-mi confirmă îndoielile. Pare să știe ce spune. Încearcă-l și tu.

Gaudian începu să mă interogheze, iar întrebările lui erau extrem de amănunțite. Știam suficient doar cât să ies onorabil din această situație. Am noroc să beneficiez de o memorie excelentă și, de-a lungul timpului, am întâlnit vânători și pionieri și le-am ascultat cu mare atenție pățaniile, așa că puteam pretinde că știu bine un loc, deși nu călcasem acolo niciodată. În plus, odată fusesem pe punctul de a primi o slujbă în Tanganica, așa că am avut prilejul să mă plimb o vreme pe acolo.

— Vrei să spui că poți provoca necazuri englezilor, cu ajutorul nostru, pe toate cele trei frontiere? întrebă Gaudian.

— Eu pot să împrăștii focul, dacă-l aprinde altcineva, am răspuns.

— Dar sunt mii de triburi fără nici o afinitate.

— Sunt africani toți. Credeți-mă! Toți africanii au un singur lucru în comun – o iau razna și nebunia unuia îi inflamează și pe restul. Și englezii știu bine asta.

— În ce punct ai porni focul? întrebă el.

— Unde combustibilul e cel mai uscat. În nord, printre musulmani. Dar am nevoie de ajutor aici. Nu știu nimic despre Islam și am impresia că voi știți.

— De ce crezi asta?

— Pentru că am văzut ce ați făcut deja.

Stumm traducea acest dialog și îmi reprodusese cuvintele destul de corect. Dar răspunsul final îl schimbă. Ceea ce rosti el sună așa:

— Olandezul crede că avem un atu fantastic în relația cu lumea musulmană.

Și apoi, cu o voce joasă și ridicând sprâncenele, spuse ceva ce suna ca „*uhnmantl*".

Celălalt mă privi pe furiș, cu o oareșce teamă.

— Cred că putem continua discuția aceasta în particular, Herr Colonel, remarcă el. Dacă Herr Brandt este amabil să ne scuze, îl vom lăsa singur pentru scurt timp.

Împinse cutia de țigări spre mine, după care ieșiră amândoi din încăpere.

Mi-am tras fotoliul lângă șemineu și nu m-ar fi deranjat deloc un pui de somn. Tensiunea conversației de la cină mă epuizase complet. Mă acceptau între ei exact pentru ceea ce pretindeam că sunt și nimic mai mult. Poate că Stumm mă suspecta că aș fi un golan mincinos, dar eram un golan olandez. Oricum, gheața era extrem de subțire sub mine. Trebuia să mă feresc prin orice mijloace să mă abandonez acestui rol în întregime, fiindcă riscam să-mi ratez obiectivele. Trebuia să fiu în permanență cu ochii în patru și cu urechile ciulite, să mențin aparența unui bur din savană, cu mentalitatea unui spion britanic. Orice moment de ezitare între cele două roluri paralele mă putea aduce în fața plutonului de execuție.

Eram convins că Stumm m-ar fi hăcuit pe loc. Uriașul ăsta mă fascina, deși îl uram din tot sufletul. Gaudian era, evident, un tip de calitate, un alb și gentleman totodată. În alte condiții aș fi lucrat foarte bine cu el. Stumm, în schimb, era încarnarea a tot răului pentru care Germania era disprețuită. El nu era, însă, imaginea germanului de rând și nu mă puteam abține să nu-l admir. Am remarcat că nu bea și nu fuma. Grosolănia lui nu se manifesta prin pofte ale cărnii. Din contră, hobby-ul său, din câte auzisem prin teritoriul german din Africa de sud-vest, era cruzimea. Mai avea și alte pasiuni pentru care era renumit, unele chiar pozitive, plus că avea în suflet

acel patriotism nebun, care devine cu timpul o religie. Mă întrebam cum de nu primise comanda unui unități importante pe front, fiindcă avea reputația unui soldat excelent. Avea cu siguranță, însă, o funcție înaltă, de vreme ce subsecretarul de stat vorbea cu reținere în prezența lui și un tip atât de capabil precum Gaudian îl respecta cu sinceritate. Evident, exista și materie cenușie în capul acela bizar în formă de piramidă.

Așezat comod lângă șemineu, încercam să evaluez indiciile folositoare pentru adevărata mea misiune. Nu găseam nimic relevant. Stumm vorbise despre o anume von Einem, care era interesată de departamentul său, poate aceeași Hilda pe care o menționase cu o zi înainte în biroul subsecretarului. Nu prea aveam ce folosi de aici. Se referea, probabil, la soția unui ministru sau ambasador, interesată de politica la nivel înalt. Nu mai rețineam cuvântul rostit de Stumm spre Gaudian, care-l făcuse pe acesta să tresară și să mă privească temător! Auzisem doar un mârâit, ceva ce părea a fi „*uhnmantl*”, un cuvânt pe care nu-l știam.

Căldura mă adormea încet și mă întrebam ce fac colegii mei. Unde mergea Blenkiron cu acel tren și cu ce se ocupa? Se tutuia deja cu ambasadorii și mă gândeam că, poate, aflase ceva interesant. Oare ce făcea Peter? Speram din tot sufletul să se poarte civilizat, fiindcă aveam temerea că nu va face față până la capăt acestei misiuni extrem de sensibile. Și Sandy, unde o fi ajuns? Fără îndoială, pe barca vreunui pescar grec, pe țărmurile Mării Egee. Apoi mi-am amintit de batalionul meu, cantonat undeva pe linia dintre Hulluch și La Bassee, făcându-i praf pe cârnățari, în vreme ce eu mă aflam la peste opt sute de kilometri dincolo de granița germană, în mijlocul lor.

Era o situație ironică, atât de ilară încât mă trezi din reverie. După ce m-am chinuit degeaba să întețesc focul, fiindcă era o noapte rece, m-am ridicat și am început să mă plimb prin cameră. Am descoperit portretelor a doi tipi în vârstă, probabil părinții lui Gaudian. Existau și câteva fotografii de dimensiuni mari ale unor lucrări de inginerie și un tablou foarte bun al lui Bismarck. Iar lângă șemineu se afla un suport de hărți, înfășurate pe cilindru.

Am scos una la întâmplare. Era o hartă geologică a Germaniei și, cu puțin efort, am reușit să aflu unde sunt: la o distanță enormă de obiectivul meu și, de asemenea,

de ruta spre Orient. Pentru a ajunge acolo, trebuia să merg în Bavaria și apoi în Austria. Am remarcat Dunărea care curgea spre est și mi-am amintit că și acesta era un drum posibil spre Constantinopol.

Am încercat o altă hartă. Aceasta acoperea o suprafață ceva mai mare, toată Europa de la Rin și până la granițele Persiei. Am presupus că este o hartă a căii ferate care ajunge la Bagdad, prin teritoriul Germaniei și al Mesopotamiei. Existau câteva însemnări pe hartă și, privind mai atent, am remarcat niște date trecute cu un creion albastru, precum etapele unei călătorii. Datele începeau în Europa și continuau până în Asia Minor și apoi spre sud, spre Siria.

Pentru un moment, mi-a sărit inima din piept, fiindcă aveam impresia că descoperisem, din întâmplare, indiciul căutat. Dar n-am apucat să mă uit cu atenție la hartă. Am auzit pași pe coridor, așa că am rulat încet harta la loc și m-am îndepărtat de lângă ea. Când se deschise ușa, eram aplecat deasupra focului, încercând să-mi aprind pipa.

Era Gaudian, care-mi ceru să mă alătur lor în birou.

Mergând alături, îmi așeză mâna pe umeri. Se gândea, probabil, că sunt terifiat de prezența lui Stumm și voia să-mi transmită că el îmi este prieten, dar nu avea altă posibilitate decât printr-o bătaie încurajatoare pe spate.

Soldatul ne aștepta în postura lui favorită, se pare: cu coatele sprijinite pe polița șemineului și cu bărbia colțuroasă împinsă în față.

— Uite ce e, spuse el. Herr Gaudian și cu mine ne-am gândit că poți fi util. Dacă ești doar un șarlatan, ai să sfârșești dramatic și asta numai din cauza ta. Dacă ești vreun bandit, nu prea ai ce să jefuiești. Vom avea grijă în sensul ăsta. Dacă ești un zănatec, tu însuți vei avea de suferit. Iar dacă ești un om de ispravă, vei avea șansa să demonstrezi ce poți. Dacă ai să ai succes, noi nu vom uita lucrul ăsta. Mâine voi pleca acasă, iar tu mă vei însoți pentru a-ți primi ordinele.

M-am ridicat și l-am salutat militărește.

Gaudian interveni cu un ton plăcut, ca și cum ar fi încercat să atenueze severitatea lui Stumm:

— Suntem niște oameni care își iubesc Patria-mamă, Herr Brandt. Dumneata nu aparții acestui ținut, dar îi urăști pe dușmani la fel de mult. Așa că ne vom alia și

vom avea încredere unul în altul, ca nişte aliaţi. Victoria noastră este voia lui Dumnezeu, iar noi nu suntem altceva decât instrumentele Sale.

Stumm îmi traduse cele spuse de Gaudian cu o voce solemnă. Apoi își ridicară amândoi mâinile drepte, ca un om care rostea un jurământ sau ca un pastor care-şi binecuvânta congregaţia. Atunci am înţeles ceva despre măreţia Germaniei. Producea şi bine, şi rău, şi mitocani, şi gentlemeni, dar reuşea să le insufle tuturor, deopotrivă, câte o doză de fanatism.

CAPITOLUL ȘASE
Indiscrețiile acelorași

A doua zi dimineață, eram gol pușcă în mijlocul camerei înghețate, încercând să mă spăl într-o litră de apă. Atunci intră Stumm. Veni direct spre mine și mă privi în ochi. Eram cu jumătate de cap mai scund decât el și nici nu mă simțeam teribil de sigur fără haine, așa că avea toate avantajele asupra lui.

— Am motive să cred că ești un mincinos! mârâi el.

Am tras cuvertura în jurul meu, fiindcă tremuram de frig, iar ideea germană de prosop de baie reprezintă un ștergar cât o batistă. În plus, atitudinea lui mă speria.

— Un mincinos! repetă. Și tu, și porcul ăla de Pienaar.

Străduindu-mă din răsputeri să rămân calm, l-am întrebat ce s-a întâmplat.

— Ai mințit, fiindcă ai spus că nu vorbiți germană. Dar se pare că prietenul tău știe suficient de bine cât să facă propuneri tendențioase și să spună blasfemii.

Auzind asta, m-am calmat puțin.

— Ți-am spus că știu câteva cuvinte, dar că Peter știe ceva mai mult. Ți-am spus asta ieri, la gară.

Mă felicitam în gând întruna pentru acea remarcă întâmplătoare.

Își aminti și se calmă și el puțin.

— Sunteți o pereche nemaipomenită! Dacă unul dintre voi e un pungaș, de ce n-ar fi și celălalt?

— Nu sunt responsabil pentru ce face Peter.

Mă simțeam ca un ticălos spunând asta, dar așa ne înțelesesem de la început.

— Îl cunosc de ani de zile și știu că e un vânător grozav și un om curajos. Știu că a luptat ca un soldat adevărat împotriva englezilor. Însă nu pot să spun mai multe. Va trebui să-l judeci singur. Ce a făcut?

Mi-a povestit ce aflase cu puțin timp înainte prin telefon. În timp ce vorbea, a fost amabil să mă lase să îmbrac pantalonii.

Era genul de istorisire la care mă așteptam, oarecum. Peter, rămas de unul singur, mai întâi s-a plictisit, după

care a devenit nesăbuit. Îl convinsese pe locotenent să-l ducă la cină, într-un restaurant faimos din Berlin. Acolo, inspirat de lumină și de muzică – o atmosferă nouă pentru un vânător și savană – și teribil de plictisit de companionul său, a decis să se îmbete. În experiența mea cu Peter, se întâmplase să fiu martor la un astfel de eveniment cam o dată la trei ani și de fiecare dată din același motiv. Peter, plictisit și singur în cine știe ce oraș, trăgea un chef de pomină. Avea capul ca piatra, se amețea greu, însă ajungea la starea dorită printr-un amestec bizar de băuturi. Continua să se poarte ca un gentleman și nu era deloc violent, însă pierdea complet controlul asupra limbii. La fel se întâmplase și la *Franciscana.*

Începuse să-l insulte pe Împărat, se pare. Deși băuse inițial pentru sănătatea acestuia, ulterior i se păru că aduce cu un porc mistreț ceea ce sperie din rărunchi sufletul locotenentului. Apoi, un ofițer – un tip ferchezuit aflat la altă masă – îi ceru să vorbească mai încet, iar Peter îi răspunsese cu o înjurătură într-o germană foarte bună. După care lucrurile erau puțin neclare. A urmat o confruntare, în cadrul căreia Peter a calomniat întreaga armată germană și pe toate înaintașele soldaților lor. Nu-mi imaginez cum de a scăpat cu viață din toată povestea asta, cert este că locotenentul îl denumea mândru un bur nebun. Problema era că Peter fusese reținut și dus la închisoare, iar eu rămăsesem singur, fără nici un indiciu.

— Nu cred nici o vorbă, i-am răspuns hotărât.

Apucasem să îmbrac toate hainele și mă simțeam ceva mai încrezător.

— Este un complot ca el să treacă în dizgrație și să fie trimis pe front.

Stumm nu se înfurie, așa cum mă așteptasem, ci zâmbi.

— Asta avea să-i fie soarta, spuse, am știut de când l-am întâlnit prima oară. Oricum, nu ne era de folos, decât ca un om cu o mitralieră în mână. Carne de tun, nimic altceva. Îți imaginezi, zănatecule, că acest imperiu măreț aflat pe marginea prăpastiei războiului, își va irosi timpul cu un *taakhaar* ignorant?

— Mă spăl pe mâini de el, am spus. Dacă e adevărat ce-mi spui despre acest caraghios, atunci nu vreau să am de-a face cu el. Ce soluție propui?

— Îl vom ține sub observație, spuse, cu o expresie răutăcioasă în colțul gurii. Am impresia că se ascunde

ceva mai mult în spatele acestor aparențe. Vom cerceta mai îndeaproape antecedentele lui Herr Pienaar. Și pe ale tale, prietene. Și tu vei fi ținut sub observație.

Și atunci am reacționat cum am putut mai bine, pătruns de teamă și repulsie deopotrivă.

— Uite ce e, domnule, am strigat, cred că am suportat destul. Am venit în Germania urându-i pe englezi și cu o propunere concretă de lovitură împotriva lor. Dar nu mi-ați oferit prea multe motive să vă îndrăgesc. În ultimele două zile, tot ceea ce am auzit de la dumitale au fost insulte sau suspiciuni. Singurul om politicos pe care l-am întâlnit este Herr Gaudian. Și pentru că sunt convins că Germania mai are mulți oameni ca acesta, sunt pregătit să continui ce am început și să fac tot ce pot mai bine. Dar îți spun, pentru Dumnezeu, n-aș mișca nici degetul mic ca să te ajut pe dumneata.

Timp de câteva clipe, mă privi uluit.

— Pare a fi un răspuns onest, spuse în cele din urmă cu o voce civilizată. Poți coborî la cafea.

Reușisem să-mi păstrez acoperirea în siguranță, dar eram tare amărât. Oare ce avea să se întâmple cu bietul Peter? Nu puteam face nimic pentru el și, în plus, datoria mea era față de misiune. Îi explicasem toate lucrurile astea foarte clar atunci, în Lisabona, și el fusese de acord. Oricum, era o ironie cumplită: un om atât de ispravă, ajuns la mila celor pe care-i ura atât de tare. Singura mea speranță era că nemții nu prea aveau ce face cu el. Dacă l-ar fi trimis pe front (cea mai rea dintre pedepse), el ar fi reușit să scape, iar eu l-aș fi ajutat să treacă prin cele mai amenințătoare zone de conflict. Nici pentru mine n-ar fi fost teribil de bine. Doar când eram pe punctul să rămân singur, am înțeles cât de mult însemna prezența lui. Eram de unul singur și nu-mi plăcea foarte tare chestia asta. Mi se părea că am tot atâtea șanse să ajung la întâlnirea cu Blenkiron și Sandy cam câte aveam să zbor pe Lună.

După micul dejun, mi s-a cerut să fiu gata de drum. Am întrebat unde plec, iar Stumm m-a sfătuit să-mi văd de treabă, dar mi-am amintit că seara trecută îmi spusese că vom merge împreună acasă, unde voi primi ordine noi. Acum, mă întrebam ce însemna „acasă”.

Gaudian mă bătu iar pe umăr la plecare și-mi strânse mâna. Era un tip tare plăcut și-mi părea teribil de rău că-l înșelam. Ne-am urcat în aceeași mașină cenușie, cu aghiotantul lui Stumm aflat în dreapta șoferului. Era o

dimineață geroasă, cu câmpurile pline de chiciură și cu copacii golași pudrați cu alb, ca un tort imens de nuntă.

Am luat-o pe un alt drum față de seara trecută și, după vreo douăzeci de kilometri, am ajuns într-un orășel cu o gară foarte mare. Era un punct de joncțiune de pe o rută importantă și, după cinci minute de așteptare, am găsit trenul potrivit. Din nou, ne aflam singuri într-un compartiment de tren. Cred că Stumm era un mare grangur în țara asta, fiindcă trenul era burdușit de oameni.

Am avut parte de încă trei ore de plictiseală. Nu îndrăzneam să fumez și nu aveam altceva de făcut decât să mă holbez pe geam. Am intrat curând într-un ținut de dealuri, unde ningea din abundență. Era 23 decembrie și, chiar și în vremurile astea mizerabile de război, se simțea cumva atmosfera Crăciunului. Vedeam fete cu coroane de brad în mâini iar în stațiile în care opream, soldații aflați în permisie își arătau din plin cheful de petrecere. Mijlocul Germaniei părea a fi un loc mult mai vesel decât Berlinul sau părțile vestice. Îmi plăceau mult oamenii locului, țărani în vârstă sau femei îmbrăcate în hainele bune de duminică, dar am observat și cât de trași la față și istoviți păreau. Aici, la țară, unde nu prea ajungeau turiști din țări neutre, regizarea realității nu era atât de meticuloasă ca în capitală.

Stumm încercă să-mi vorbească în timpul călătoriei. Înțelegeam perfect ce urmărea, de fapt. Înainte de acest moment, doar mă interogase, acum însă încerca să mă atragă într-o conversație normală. Nu avea nici cea mai vagă idee ce înseamnă asta. Fie era foarte arogant și provocator, ca un sergent de instrucție, fie diplomat într-un mod atât de fals, că orice naiv ar fi sesizat chestia asta. Exact în asta consta slăbiciunea nemților: nu au nici un talent la a se mula, a se adapta diferitelor tipuri de oameni. Sunt niște ființe cu coajă tare, incapabile să perceapă și să înțeleagă oamenii cu care intră în contact. Poate că sunt extraordinar de inteligenți, cum e cazul lui Stumm, dar nu se pricep absolut deloc la psihologie. În Germania, numai evreii se pot exprima liber și tocmai de aceea, dacă studiezi problema îndeaproape, vei descoperi că evreii se află în spatele tuturor întreprinderilor germane.

La prânz, am oprit într-o gară, pentru dejun. Am avut parte de o masă foarte bună la restaurant. Când ne pregăteam să încheiem, au intrat doi ofițeri. Stumm s-a

ridicat, a salutat și s-a retras într-o parte, pentru a discuta cu ei. Apoi s-a întors și mi-a cerut să-l urmez într-o sală de așteptare, unde va trebui să rămân până când va veni după mine. Am remarcat că, la ieșire, i-a cerut unui portar să încuie ușa în urma lui.

Era o încăpere teribil de rece, fără nici o sursă de căldură, și am sărit de pe un picior pe altul de frig vreo douăzeci de minute. Trăiam deja de pe o oră pe alta, așa că nu mă mai sinchiseam de acest comportament bizar. Pe un raft am descoperit un mers al trenurilor și am început să dau paginile la întâmplare, până am dat peste o hartă a căilor ferate. M-am gândit să aflu încotro ne îndreptam. Îl auzisem pe Stumm cerând pentru mine un bilet către Schwandorf și, după câteva clipe de căutări, l-am găsit. Se afla undeva în sud, în Bavaria, la vreo optzeci de kilometri de Dunăre. Chestia asta mă înveseli teribil. Dacă Stumm locuia acolo, cu siguranță avea să mă trimită la drum cu trenul care, conform hărții, trecea prin Viena și mai departe spre Orient. Se pare că aveam șanse, totuși, să ajung la Constantinopol. Mă temeam, însă, că va fi o victorie fără lauri, fiindcă ce-aș fi putut face odată ajuns acolo? Se pare că Stumm îmi cam făcea vânt din Germania, fără ca eu să am vreun indiciu cât de vag.

Se deschise ușa și Stumm intră din nou. Părea să se fi mărit și mai mult în acest răstimp și să-și poarte nasul și mai sus ca de obicei. Și în ochi avea o strălucire satisfăcută.

— Brandt, spuse, vei primi poate cel mai mare privilegiu pe care l-a avut vreodată un om din rasa ta. Maiestatea sa Imperială trece pe aici și staționează pentru câteva minute. Mi-a făcut deosebita onoare de a mă primi în audiență și, după ce i-am povestit despre tine, și-a exprimat dorința de a te cunoaște. Mă vei urma imediat în fața Maiestății sale. Nu te teme. Măritul Împărat este milostiv și elegant. Trebuie să răspunzi la întrebările sale ca un bărbat.

L-am urmat supus, cu inima bătând într-un ritm accelerat. Aveam parte de un noroc nesperat. La capătul celălalt al gării se vedea un tren staționat, format doar din trei vagoane mari, colorate în maro și decorate cu auriu. Pe peronul din fața lui se afla un grup de ofițeri, niște bărbați înalți, cu pelerine lungi cenușiu-albastre. Păreau a fi ceva mai în vârstă și aveam impresia că recunosc o figură sau două din fotografiile publicate în ziare.

Când ne-am apropiat, ei s-au îndepărtat și am ajuns astfel față în față cu un singur om. Era o idee mai scund decât înălțimea medie și înfofolit într-o haină groasă, cu guler de blană. Purta o cască de argint cu un vultur în vârf și se sprijinea cu mâna stângă în teaca sabiei. Sub cască se vedea un chip de culoarea hârtiei cenușii, pe care străluceau niște ochi melancolici, dar curioși, înconjurați de umbre întunecate. Nu exista nici o îndoială în privința identității lui. După Napoleon, era cel mai cunoscut chip din lume.

M-am îndreptat, țeapăn ca o vergea, și am salutat. Eram destul de relaxat și disperat de interesat de ce va urma. Aș fi trecut prin foc și apă pentru un astfel de moment.

— Maiestate, acesta e olandezul despre care v-am vorbit, îi spuse Stumm.

— Ce limbă vorbește? întrebă Împăratul.

— Olandeză. Dar, fiindcă e din Africa de Sud, vorbește și engleză.

Mi s-a părut că zăresc un spasm de durere pe chipul de dinaintea mea. După care mi se adresă în engleză.

— Vii dintr-o țară care este, încă, aliatul nostru, pentru a-ți pune sabia la dispoziția noastră? Accept acest cadou și îl voi considera de bun augur. I-aș fi conferit rasei dumitale libertatea, dar au fost mulți zănateci și trădători în rasa asta, care m-au desconsiderat. Am să dau, însă, această libertate, în ciuda firii voastre păcătoase. Sunt mulți ca dumneata în țara din care vii?

— Sunt mii ca mine, sire, i-am spus, mințind cu voioșie. Sunt unul dintre cei mulți care cred că viitorul rasei noastre depinde de victoria germană. Și mai cred că această victorie nu trebuie câștigată doar în Europa. În Africa de Sud nu sunt mari șanse momentan, dar ne putem orienta către alte părți ale continentului. Aveți victoria în Europa. Ați învins deja în Orient, așa că nu mai rămâne decât să-i loviți pe englezi unde nu pot para această lovitură. Dacă vom cuceri Uganda, Egiptul va cădea imediat. Cu permisiunea dumneavoastră, am să plec acolo și voi crea necazuri dușmanilor.

O părere de zâmbet poposi o clipă pe chipul istovit. Era figura unui om care dormea puțin și ale cărui gânduri îl chinuiau ca un coșmar nesfârșit.

— E bine, spuse. Un englez spunea odată că îi va cere Noii Lumi să refacă echilibrul celei Vechi. Noi,

germanii, vom supune întreaga lume pentru a suprima infamiile Angliei. Servește-ne cu onoare și nu vei fi uitat.

După care întrebă brusc:

— Ai luptat și în ultimul război din Africa de Sud?

— Da, domnule, i-am răspuns. Am făcut parte din comando-ul nenorocitului de Smuts, care s-a lăsat mai nou cumpărat de englezi.

— Și ce pierderi ați avut? continuă el curios.

Nu știam, dar am spus o cifră la nimereală.

— Cam douăzeci de mii pe câmpul de luptă, însă mult mai mulți au căzut pradă bolilor și în blestematele de tabere de detenție ale englezilor.

Din nou, un spasm de durere îi schimonosi fața.

— Douăzeci de mii, repetă el cu o voce sugrumată. O mână de oameni. Azi pierdem tot atâția într-o hârjoneală în mlaștinile poloneze.

După care izbucni cu violență:

— Nu eu am căutat războiul… Mi-a fost impus… Eu m-am istovit din greu pentru pace… Sângele milioanelor de oameni care au murit curge pe mâinile Angliei și ale Rusiei, dar mai ales ale Angliei. Dumnezeu se va răzbuna pe ei! Cel ce scoate sabia, de sabie va pieri! Eu mi-am scos sabia să mă apăr și nu am nici o vină. Se știu lucrurile astea printre ai tăi?

— Toată lumea știe lucrurile astea, sire, i-am spus.

Îi oferi mâna lui Stumm și se întoarse. Ultima imagine ce mi-a rămas în minte a fost aceea a unui somnambul, mergând alene în mijlocul suitei sale înalte. Simțeam că am în fața ochilor o tragedie mult mai mare decât oricare alta văzută în acel război. El era cel care declanșase iadul pe pământ și iată că furiile iadului îl copleșiseră. Nu era deloc un tip comun, fiindcă în prezența lui simțeam o atracție mai puternică decât a celor obișnuiți să comande. Și nu m-ar fi impresionat dacă ar fi fost doar atât, fiindcă nu am avut niciodată un șef sau comandant. Era o ființă umană care, spre deosebire de Stumm și cei de teapa lui, avea forța de a-i păsa de alți semeni. O ironie fantastică. Lui Stumm nu i-ar fi păsat nici cât negru sub unghie de toate masacrele din lumea asta. Însă acest om, căpetenia unei națiuni întregi de Stummi, plătea în război prețul pentru calitățile care-i aduseseră faima pe timp de pace. Avea imaginație și prezență de spirit, era puternic ca o lumină de far când

ceilalți tremurau în jurul lui. Nu m-aș fi pus în locul lui, nici pentru tronul întregului Univers…

Tot restul după-amiezii am gonit spre sud, în mare parte prin ținuturi de dealuri și văi împădurite. Stumm devenise extrem de plăcut. Probabil că stăpânul său Imperial îl tratase cu blândețe, așa că decisese să-mi aplice și mie un tratament similar. Era, însă, nerăbdător să afle impresiile mele.

— Măreţul Împărat e milostiv, așa cum ți-am spus.

Eram de aceeași părere.

— Mila este prerogativa regilor, adăugă el sentențios, pentru noi ceilalți, însă, nu e decât o bijuterie ieftină de care ne putem lipsi foarte bine.

Din nou, l-am aprobat din cap.

— Eu nu sunt milostiv, continuă el, ca și cum aș fi avut nevoie să-mi spună chestia asta. Dacă cineva îmi taie calea, scurg și ultima picătură de viață din el. Așa e felul germanilor și asta ne-a făcut să fim măreți. Noi nu mergem la război cu mănuși parfumate și cuvinte pompoase, ci cu tunuri zdravene și minte brici. Noi, germanii, vom vindeca lumea de anemie. Se ridică națiuni împotriva noastră. Bau! Sunt niște cârpe moi, care nu pot rezista în fața fierului. Plugurile strălucitoare își vor croi drumul prin ținuturile de mâl.

M-am grăbit să adaug că și eu credeam același lucru.

— De ce dracului crezi că m-ar interesa părerea ta? Ești doar un bur bătut în cap din țărâna savanei… E drept, adăugă el, că mai sclipește oarecșe foc în voi, olandezi puturoși ce sunteți, dar numai dacă îl ațâțăm noi, germanii!

Se apropia tot mai mult amurgul zilei de iarnă și am reușit să observ că părăsisem zona de dealuri și ne aflam în câmpie. Câteodată, se ivea câte o fâșie lată de apă a unui râu și, privind pe geam într-o gară, am remarcat o biserică ciudată, cu un ornament în formă de ceapă în vârful cupolei. Putea să fie o moschee, dacă îmi aminteam corect fotografiile pe care le văzusem odată. Ce bine mi-ar fi prins acum dacă aș fi fost ceva mai atent la geografie!

Trenul se oprise și Stumm porni în față, spre ieșire. Cred că trenul fusese oprit special pentru el, fiindcă ne aflam într-un loc uitat de lume, al cărui nume nu reușeam să-l identific. Șeful gării ne aștepta pe peron, salutând și făcând osanale, iar în fața gării se afla o mașină cu

motorul pornit și farurile aprinse. În următoarele clipe, alunecam deja printre păduri întunecate, unde stratul de zăpadă era mult mai gros ca în nord. În aer plutea o umezeală înghețată, iar pneurile alunecau și derapau la curbe.

Nu am mers prea mult. Am urcat panta unui deal și, în culme, am oprit în fața unui castel întunecat. Părea enorm în întunericul albăstrui al nopții de iarnă. Ușa fu deschisă de un omuleț în vârstă, care întârzie mult să facă acest gest și care primi o mulțime de înjurături din cauza asta. Interiorul avea un aspect nobil, străvechi. Stumm aprinse lumina electrică și am descoperit un hol înalt, cu portrete întunecate de bărbați și femei în haine demult demodate, alături de coarne puternice de cerb.

Nu părea a fi o aglomerație de servitori. Bătrânelul ne anunță că masa era pregătită și, fără alte introduceri, ne-am îndreptat spre camera de zi – o altă sală vastă, cu ziduri de piatră și lambriuri – unde am găsit niște friptură rece pe o masă de lângă șemineu. Servitorul intră în urma noastră cu o farfurie de omletă cu șuncă și am început să mâncăm. Nu era altceva de băut decât apă. Nu reușeam deloc să înțeleg cum reușește Stumm să-și întrețină corpul acela imens cu cantitatea infimă de mâncare cu care se hrănea. Era genul de om pe care te-ai aștepta să-l vezi dând gata o găleată de bere și o tavă de plăcintă la o masă.

După ce am mâncat, îl chemă pe bătrânel și-l anunță că vom fi în birou pentru tot restul serii.

— Poți să încui și să te culci când vrei, îi spuse, dar te rog să ai cafeaua pregătită mâine dimineață la șapte fix.

De când pășisem în acea casă, aveam senzația că mă aflu într-o închisoare. Eram singur în hardughia asta imensă, cu un tip care ar fi putut, dac-ar fi vrut, să-mi sucească gâtul dintr-un singur gest. Berlinul și restul locațiilor îmi păreau acum ținut deschis; mă puteam mișca liber acolo și, în cel mai rău caz, mi-aș fi luat tălpășița dacă situația s-ar fi împuțit considerabil. Aici eram captiv și trebuia să-mi repet la nesfârșit în minte că eram în postura unui coleg și prieten. Îmi era frică de Stumm și nu aveam nici o problemă să recunosc chestia asta. Era o situație complet nouă pentru experiența mea și nu-mi plăcea deloc. Dacă măcar ar fi băut ceva și s-ar fi cherchelit puțin, aș fi stat mai liniștit.

Am urcat nişte trepte într-o încăpere aflată la capătul coridorului. Stumm încuie uşa în urma lui şi lăsă cheia pe măsuţă. Camera aia îmi tăie respiraţia, era un peisaj complet neaşteptat. În locul austerităţii sinistre de jos, aici se găsea o atmosferă luxoasă, plină de culoare şi de lumină. Era o încăpere foarte mare, dar cu plafonul jos, iar pereţii erau plini de nişe decorate cu statui. Pe jos domnea un covor gros de catifea, cenuşiu, dar moale, iar scaunele joase erau comode şi tapiţate, ca într-un budoar de doamnă. În cămin foşnea un foc plăcut iar aerul era încărcat de o mireasmă specială, ce aducea a santal. Un ceas franţuzesc, care trona pe poliţa şemineului, îmi arătă că era opt şi zece minute. Peste tot, pe măsuţe şi în vitrine, era o abundenţă de decoraţiuni, dar şi câteva macrameuri înrămate. La prima vedere, ai fi zis că era salonul unei cucoane.

Dar nu era cazul şi, curând, am remarcat diferenţa. Nu existase niciodată vreo mână de femeie în acel loc, din contră. Era locul ascuns al unui bărbat cu o pasiune pentru gablonzuri şi cu un gust pervers pentru lucruri moi şi delicate. O latură complementară, probabil, a brutalităţii lui ieşite din comun. Am început să înţeleg partea ascunsă, întunecată a personalităţii lui, acea parte bolnavă de care armata germană nu era chiar străină. Întreg locul acela părea oribil de bolnav şi teama mea de Stumm îşi atinsese apogeul.

Covorul de la şemineu era o minunată creaţie persană, cu nuanţe de verde şi roz. Stând pe el, Stumm arăta ca un zimbru în mijlocul unui magazin de porţelanuri. Părea să se bucure de confortul carpetei şi pufnea ca un animal satisfăcut. După care se aşeză la un birou, descuie un sertar şi scoase nişte coli de hârtie.

— E momentul să îţi trasăm misiunea, prietene Brandt, îmi spuse. Vei pleca în Egipt şi acolo îţi vei primi ordinele de la un tip ale cărui nume şi adresă se află în acest plic. Această legitimaţie – şi ridică un pătrat de carton cenuşiu, cu o ştampilă mare şi câteva cuvinte ştanţate pe el – va reprezenta paşaportul tău. Îl vei arăta omului indicat în plic. Ai grijă de el ca de ochii din cap şi nu-l utiliza decât la ordin sau în ultimă necesitate. Este singura dovadă a acreditării tale de către Coroana Germană.

Am luat legitimaţia şi plicul şi le-am pus cu grijă în portofel.

— Unde plec după Egipt? l-am întrebat.

— Rămâne de văzut. Probabil către Nilul Albastru. Riza, omul cu care te vei întâlni, îți va da indicațiile necesare. Egiptul este un cuibar bun pentru agenții noștri, care își văd de treabă în liniște chiar sub nasul Serviciului Secret britanic.

— De acord, dar cum ajung în Egipt?

— Vei călători prin Olanda și apoi prin Londra. Iată itinerariul tău, și scoase din buzunar o bucată de hârtie. Pașapoartele necesare sunt pregătite și te vor aștepta la graniță.

Ce încurcătură! Urma să plec la Cairo pe mare, ceea ce ar fi durat săptămâni întregi, și Dumnezeu știe cum aș fi reușit să ajung de la Cairo la Constantinopol. Vedeam cum toate planurile se năruiau în fața ochilor mei, chiar când credeam că încep să prindă contur.

Probabil că Stumm îmi interpretă privirea disperată drept frică.

— Nu ai de ce să te temi, spuse. I-am transmis poliției britanice să caute un sud-african suspect pe nume Brandt, unul din rebelii lui Maritz. Nu e prea greu să arunci astfel de zvonuri în curtea potrivită. Însă descrierea individului nu corespunde cu a ta. Numele tău va fi de acum Van der Linden, un negustor respectabil din Java, care se întoarce la plantațiile sale după o vizită pe tărâmul natal. Ai face bine să-ți înveți rolul temeinic, dar îți garantez că nu ți se vor pune întrebări. Ne pricepem foarte bine la genul acesta de chestiuni aici, în Germania.

Rămăsesem cu privirea ațintită asupra limbilor de foc, timp în care încercam cu disperare să găsesc o soluție. Știam că nu mă vor scăpa din ochi până nu ajungeam în Olanda și, odată ajuns acolo, nu exista cale de întoarcere. Odată plecat din casa asta, nu mai aveam nici o posibilitate de a le scăpa printre degete. Dar mă aflam încă pe ruta corectă spre Orient, la numai optzeci de kilometri de Dunăre și de drumul spre Constantinopol. Mă aflam într-o postură dramatică. Dacă încercam să fug, Stumm m-ar fi prins și aș fi sfârșit într-o închisoare infernală, alături de Peter.

Erau printre cele mai proaste momente din viața mea. Eram complet zădărnicit, ca un șoarece prins în cursă. Părea că nu aveam de ales decât să mă întorc la Londra și să-i spun lui Sir Walter că distracția se încheiase. Aveam pe limbă un gust mai amar ca moartea.

Stumm îmi văzu mutra și izbucni în râs.

— Te-a părăsit curajul, micul meu olandez? Ți-e frică de englezi? Îți mai spun ceva, ca să te liniștești. Nu ai de ce să te temi pe lumea asta, în afară de mine. Dacă ratezi misiunea, ai cu adevărat motive să tremuri. Joacă-mi o farsă și ai să-ți dorești să nu te fi născut vreodată.

Figura lui rânjită și monstruoasă era chiar deasupra mea. După care mă prinse cu mâinile de umeri, la fel ca la prima noastră întâlnire.

Nu mai știu dacă v-am spus că ceea ce m-a scos din joc la Loos a fost șrapnel dintr-un glonț, care mi-a penetrat baza gâtului la spate. Rana mi se vindecase binișor de-acum, dar locul mă jena, mai ales în zilele reci. Degetele lui descoperiseră acest loc, iar strânsoarea îmi provoca dureri insuportabile.

Există o linie extrem de fină între disperare și furie oarbă. Aproape că renunțasem la misiunea mea, dar durerea bruscă din umeri mă însufleți din nou. Probabil că-mi observase furia din priviri, pentru că și a lui deveni extrem de crudă.

— Ia te uită, nevăstuica ar vrea să muște, urlă el. Dar biata nevăstuică și-a găsit nașul. Treci la colț, vierme! Zâmbește, fii amabil, altfel te fac bucăți. Ai curajul să mă înfrunți pe mine?

Am strâns din dinți și nu am scos o vorbă. Mă înecam și n-aș fi fost în stare să îngân nimic, chiar dacă aș fi vrut. Îmi dădu drumul, rânjind ca o gorilă.

Am făcut un pas în spate și i-am ars imediat o lovitură de dreapta între ochi. Câteva momente, nu și-a dat seama ce se întâmplase, fiindcă îmi imaginez că nu îndrăznise nimeni să ridice vreodată mâna la el, de când era copil. Clipi nedumerit spre mine, după care se înroși puternic.

— Dumnezeule mare, spuse încet. Te omor! Și se aruncă asupra mea ca un munte.

Mă așteptam la mișcarea asta și l-am fentat. Eram destul de calm, dar neajutorat. Omul avea alonja unei gorile și mă putea nimici din câteva lovituri de pumni tari ca piatra. Nu era deloc moale, arăta ca o stâncă de granit. Eu tocmai părăsisem spitalul și îmi ieșisem de mult din formă. M-ar fi hăcuit la prima ocazie și nu aș fi fost în stare să găsesc nimic cu care să mă apăr.

Singura șansă era să nu mă las prins, altfel mi-ar fi strivit oasele într-o secundă. Mă gândeam că mă pot

mişca, totuşi, mai uşor ca el și eram destul de agil. Black Monty mă învățase câteva tehnici de luptă la Kimberley, deși nu exista tehnică pe acest pământ care să împiedice un uriaș să încolțească pe unul mai sfrijit decât el. Ăsta era marele pericol.

Ne-am alergat înainte și înapoi pe covorul moale. Nu avea nici o noțiune legată de autoapărare, așa că am reușit să-i plasez câteva lovituri bune. Apoi am remarcat o chestiune bizară. De fiecare dată când îl loveam, clipea și părea să se oprească puțin. Bănuiam motivul. Trecuse prin viață susținând cu ardoare cauza Coroanei și nimeni nu îndrăznise vreodată să-l înfrunte. Nu era nici pe departe un laș, ci un arogant violent, care nu fusese niciodată lovit. Dar era pocnit acum destul de zdravăn și nu-i plăcea deloc chestia asta. Ajunsese la culmea suportabilității și se înfuriase ca un maniac.

Cu colțul ochiului, urmăream ceasul. Se întrezărea o speranță și așteptam momentul potrivit. Riscul era să-mi pierd puterile înaintea lui și să ajung la mila namilei. Atunci am aflat un adevăr pe care nu l-am mai uitat niciodată. Dacă te lupți cu unul care vrea să te omoare, va reuși chestia asta, doar dacă nu-ți dorești și tu același lucru. Stumm habar n-avea de regulile acestui joc, iar eu n-aveam de gând să-i cer permisiunea. Deodată, în timp ce-i priveam ochii, îmi trimise o lovitură puternică spre stomac. Dacă m-ar fi nimerit, toată hârjoneala asta s-ar fi încheiat brusc. Dar, prin mila lui Dumnezeu, am reușit să fandez într-o parte, iar pumnul lui de fier îmi atinse coapsa stângă.

Era locul în care mi se adunase în timp cea mai mare cantitate de șrapnel și, pentru o secundă, am văzut stele verzi și m-am împleticit. Mi-am revenit destul de repede, cu un suflu nou în vene. Trebuia să-l termin pe Stumm, altfel n-aș mai fi avut liniște vreodată.

Furia asta îmi dădea puteri noi. Mă simțeam intangibil, în schimb reușeam să-i pocnesc mutra de fiecare dată, până a început să apară sângele. Pieptul bombat ca de zimbru părea impenetrabil, așa că n-avea rost să-mi pierd vremea și puterile în acea zonă.

Începu să gâfâie și să respire tot mai greu.

— Pungaș nenorocit ce ești, i-am spus într-o engleză foarte clară, am să-ți fac praf mațele!

El nu înțelese însă ce spun.

Și apoi, într-un final, am primit șansa de care aveam nevoie. Se împiedică de masă și se întinse cu figura lui hidoasă înainte. L-am prins de bărbia colțuroasă și l-am trosnit cu toată forța de care eram în stare. Se clătină și se prăvăli cât era de mare, distrugând o lampă și făcând țăndări un vas mare de porțelan. Capul său se afla acum sub biroul din care-mi scosese pașaportul.

Am luat cheia și am descuiat ușa. Mi-am aranjat părul și mi-am netezit puțin hainele într-o oglindă, înainte să ies. Îmi dispăruse furia și nu mai aveam nici un fel de ranchiună la adresa lui Stumm. Era un tip cu calități remarcabile, care i-ar fi adus, cu siguranță, cele mai înalte onoruri în Epoca de Piatră. Numai că el și cei de teapa lui erau mult prea înapoiați pentru aceste vremuri.

Am ieșit din încăpere, am încuiat ușa și am pornit în cea de-a doua fază a călătoriei mele.

CAPITOLUL ŞAPTE
De Crăciun

Totul depindea acum de prezența sau absența servitorului din hol. Îl scosesem momentan pe Stumm din joc, dar nu mă așteptam să se liniștească curând. Eram sigur că va face ușa țăndări imediat ce își va reveni din șoc. Trebuia să plec imediat din hardughia aia și asta aveam de gând să fac, dacă ușa era încuiată și bătrânul plecat la culcare.

L-am întâlnit pe scări, cu o lumânare în mâini.

— Stăpânul mi-a cerut să transmit o telegramă importantă. Unde se află cel mai apropiat oficiu? Există unul în sat, așa-i?

Vorbeam cea mai corectă germană de care eram în stare, fiind prima dată când foloseam această limbă de când trecusem frontiera în Germania.

— Satul e la cinci minute distanță de mers pe jos pe șosea. Lipsiți mult, domnule?

— Mă întorc într-un sfert de ceas. Nu încuia până nu mă întorc.

Mi-am aruncat mantaua pe umeri și am ieșit în noaptea senină și rece. Îmi lăsasem geanta pe o laviță, în holul de la intrare. Nu exista nimic înăuntru care m-ar fi putut compromite, deși mi-ar fi plăcut teribil să-mi iau din ea periuța de dinți și săculețul de tutun.

Și așa a început una din cele mai nebunești aventuri din câte v-ați putea imagina. Nu mă puteam opri să mă gândesc la viitor încă, evaluam lucrurile pas cu pas. Am pornit în goană de-a lungul aleii, cu stratul gros de zăpadă trosnindu-mi sub ghete, încercând să-mi planific cât mai bine următoarea oră.

Am găsit satul – câteva case împrăștiate, cu una mai înaltă ieșind în evidență dintre ele. Arăta ca un han. Luna se ridica încet și, când m-am apropiat, am descoperit că era un fel de magazin. O mașină caraghioasă cu două locuri era parcată în față. Bănuiam că tot de aici se pot trimite și telegrame.

Am intrat buluc și am început să turui în fața unei femei corpolente cu ochelari de vedere pe nas, care stătea

de vorbă cu un tânăr.

— E prea târziu, spuse ea scuturând din cap. Herr Burgrave știe lucrul acesta foarte bine. Nu mai putem face legături de aici după ora opt. Dacă aveți o urgență, trebuie să mergeți la Schwandorf.

— Cât de departe e? am întrebat, ca să am o scuză pentru a dispărea cât mai repede din magazin.

— La 11 kilometri de aici, dar îl avem cu noi pe Franz și mașina Poștei. Franz, poți să-l iei în dreapta și pe domnul în drumul tău.

Tânărul timid murmură ceva ce părea a fi un acord și își termină halba de bere. Din priviri și felul în care se purta, părea să fie deja cherchelit.

I-am mulțumit femeii și am ieșit la mașină, fiindcă de-abia așteptam să profit de ocazia asta nemaipomenită. O auzeam pe funcționara de la poștă îndemnându-l pe Franz să nu-l lase pe domnul de afară să aștepte și el îi urmă sfatul și ieși grăbit, sărind imediat în scaunul șoferului. Am pornit de-a lungul unei serii de curbe ample, până când ochii i s-au adaptat întunericului.

Inițial, am mers foarte lin de-a lungul șoselei largi și drepte, mărginite dintr-o parte de păduri și, din cealaltă parte, de câmpurile înzăpezite care se pierdeau în zare. Apoi a început să vorbească și, în timp ce vorbea, mergea mai încet. Chestia asta nu îmi convenea foarte tare și mă gândeam serios să-l dau cumva la o parte și să preiau conducerea mașinii. Era, evident, un slăbănog debil care nu trecuse testele de recrutare și aș fi scăpat de el într-o secundă. Însă, prin voia sorții, l-am lăsat în pace.

— Aveți o pălărie tare frumoasă, domnul meu, spuse el.

Își scoase la rându-i cascheta albastră a uniformei de șofer de mașină a Poștei și și-o așeză pe genunchi. Aerul nopții îi ciufuli câlții de păr. Apoi, foarte calm, îmi luă pălăria și și-o îndesă pe cap.

— Cu asta arăt și eu a gentleman, îmi spuse.

Nu am spus nimic, doar mi-am pus cascheta lui și am așteptat.

— Aveți o manta foarte frumoasă, domnul meu, continuă el. Se potrivește bine cu pălăria. E genul de haină pe care mi-am dorit întotdeauna s-o am. În două zile, va fi Sfânta Sărbătoare a Crăciunului, când se oferă daruri. Oare nu-mi trimite și mie bunul Dumnezeu așa o haină frumoasă ca a dumitale!

— O poți încerca să vezi cum îți vine, i-am spus bine dispus.

Opri mașina cu o smucitură și își scoase imediat haina albastră a uniformei. Schimbul se efectuă rapid. Era cam de aceeași statură cu mine, așa că mantaua nu-i venea rău deloc. Eu am îmbrăcat haina lui, cu un guler lat, care se încheia peste gât. Idiotul se fălea precum o fetișcană. Băutura și orgoliul îl aduseseră în stare de orice nebunie. Conduse o vreme atât de neatent, încât aproape derapase într-un șanț. Am trecut pe lângă mai multe case când, în sfârșit, încetini.

— Aici locuiește o prietenă de-a mea, îmi spuse. Cu siguranță, lui Gertrud i-ar plăcea să mă vadă în hainele astea fine, pe care domnul mi le-a oferit cu atâta amabilitate. Așteaptă-mă, nu întârzii mult.

Se împletici afară din mașină și năvăli cu tot entuziasmul în curtea micuță.

I-am luat imediat locul și am pornit motorul. Am auzit ușa deschizându-se și sunetul unor voci râzând. Apoi s-a închis și, privind în urmă, am văzut că tâmpițelul meu era complet absorbit de atenția drăgăstoasă a lui Gertrud. Nu am mai așteptat nici o clipă și am pornit vehiculul cu toată viteza înainte.

Cinci minute mai târziu, rabla începu să dea semne că ceva nu mai funcționa cum trebuie – într-adevăr, se desprinsese o bucșă din anticul mecanism de direcție. Am luat o lampă, am identificat problema și am pus bucșa la loc, numai că toată operațiunea asta îmi răpise deja un sfert de oră. Șoseaua trecea acum printr-o pădure deasă și am observat câteva drumuri laterale care se desprindeau din ea, la dreapta și la stânga. Mă gândeam să virez pe unul dintre ele, fiindcă nu aveam nici cea mai vagă intenție de a vizita Schwandorf, când am auzit în urmă sunetul unui motor turat la maximum.

Am tras pe dreapta – slavă Domnului că mi-am amintit această regulă de circulație – și am rămas cuminte pe loc, așteptând să văd ce se va întâmpla. Am auzit frânele apăsate cu forță și mașina încetinind. Deodată, o capotă mare și cenușie alunecă pe lângă mine și, întorcând capul, am auzit o voce cunoscută. Era Stumm, cu o figură de parcă îl călcase trenul: avea maxilarul bandajat – oare i-l fracturasem? – și ochii umflați, o adevărată operă de artă. Asta fusese salvarea mea, asta și temperamentul lui violent. Gulerul hainei poștașului era

strâns în jurul gâtului și îmi ascundea barba, iar cascheta era bine îndesată pe cap, ascunzându-mi ochii. Îmi aminteam ce spusese Blenkiron odată: singura cale de a-i păcăli pe nemți era să mergi la cacealma. Iar cacealmaua era singura opțiune pe care o aveam în acea clipă.

— Unde e omul pe care l-ai adus din Andersbach? mârâi el, cât îi permitea bandajul.

Mă prefăceam a fi teribil de speriat și vorbi în cea mai bună imitație a vocii pițigăiate a poștașului, de care eram în stare.

— S-a dat jos cu trei kilometri în urmă, Herr Burgrave, i-am răspuns eu cu un glas șovăitor. Era un mitocan care voia să meargă la Schwandorf, după care s-a răzgândit.

— Și încotro a luat-o, cretinule? Spune exact în ce direcție a plecat, altfel îți rup gâtul.

— În pădurile de pe partea căsuței lui Gertrud… pe stânga. A luat-o la goană printre copaci.

Am pus toată teroarea de care eram în stare în acele vorbe și pot să jur cu mâna pe inimă că nu mă prefăceam în totalitate.

— Se referă la casa familiei Henrich, Herr Colonel, îi spuse șoferul. Omul acesta îi face curte fiicei lor.

Stumm dădu un ordin și mașina intră în marșarier, după care întoarse în loc. Demară din nou în viteză și se pierdu curând în umbrele întunericului. Scăpasem întreg din prima încleștare. Nu aveam, însă, timp de pierdut. Stumm avea să-l întâlnească pe poștaș și avea să gonească în urma mea mai furios ca niciodată. Am virat pe primul drum lăturalnic și am continuat pe un drum găunos și îngust, prin pădure. Terenul accidentat îmi acoperea destul de bine urmele, mă gândeam, și speram din tot sufletul ca echipa de urmăritori să-și imagineze că am pornit spre Schwandorf. Nu puteam risca, însă, și eram hotărât să scap cât mai repede de mașină și să continui prin pădure. M-am uitat la ceas și am calculat că pot beneficia cam de zece minute.

Eram foarte aproape de a fi prins. Ajunsesem la o porțiune de câmp plin de buruieni, cu un povârniș care pornea din șosea, presărat ici-colo de petice negre, pe care le bănuiam a fi nisip. În fața unei astfel de gropi de nisip am încetinit mașina, m-am dat jos și am lăsat-o să alunece la vale, dispărând în hăul întunecat. S-a auzit un plescăit de apă și apoi liniște. M-am întins să privesc în

urma ei, dar nu vedeam altceva decât întuneric și urmele roților. Aveau să le găsească și ei în timpul zile, dar în nici un caz în întunericul nopții de acum.

Am traversat în fugă drumul și am pornit prin desișul pădurii. Am avut un noroc chior, fiindcă zgomotele apei tocmai ce se liniștiră când am auzit motorul altei mașini. M-am lipit de pământ la adăpostul unui mănunchi de mărăcini înzăpeziți și am privit cu atenție printre pini, spre drumul luminat de lună. Era, din nou, mașina lui Stumm și, spre consternarea mea, oprise chiar înainte de cariera de nisip.

Am zărit lumina unei lanterne și pe Stumm însuși coborând și analizând urmele de roți de pe jos. Slavă Domnului, acestea erau acolo, gata să fie descoperite, numai că el se uita cu câțiva metri înainte de malul de nisip și de urmele care virau la dreapta. Dacă le-ar fi văzut pe acelea, cu siguranță ar fi început să răscolească pădurea și m-ar fi descoperit imediat. În mașină se afla un al treilea pasager, care-mi purta haina și pălăria. Amărâtul de poștaș plătea scump pentru orgoliul său.

Au zăbovit o vreme până să plece din nou și am fost teribil de bucuros când s-au îndepărtat în josul drumului. Am alergat mai departe în pădure până am dat de niște urme care, judecând după aspectul stelelor pe cerul senin, m-ar fi purtat spre vest. Nu era direcția pe care o doream, așa că am cotit în unghi drept și am ajuns în alt drum, pe care l-am traversat grăbit. După aceea, m-am împotmolit într-un soi de garduri încâlcite și am sărit zăplaz după zăplaz de nuiele și răchită. Apoi, am ajuns pe o colină acoperită cu păduri de pini, care păreau să se întindă la nesfârșit. În tot acest timp, am mers într-un ritm alert și, înainte să mă opresc pentru odihnă, am calculat că parcursesem vreo 10 kilometri de la locul unde abandonasem mașina.

Mintea începea să-mi funcționeze încet, încet. În prima parte a călătoriei, mă ghidasem doar după impuls. Aceste impulsuri deveniseră neobișnuit de norocoase, dar nu puteam merge pe mâna lor la nesfârșit. *„Ek sal ’n plan maak”* spune bătrânul bur când dă de necaz și exact asta aveam de gând să fac – un plan.

Imediat ce am putut să evaluez situația, mi-am dat seama cât de gravă era. Eram în mijlocul lui nicăieri doar cu ce aveam pe mine – inclusiv o haină și o caschetă care nu erau ale mele – singur în toiul iernii, în mijlocul

Germaniei de sud. Pe urma mea era un om în stare să-mi bea sângele și, cât de curând, se vor forma patrule întregi care să mă caute și în gaură de șarpe. Auzisem că poliția din Germania este teribil de eficientă și nu credeam să am vreo șansă de scăpare. Dacă m-ar fi prins, cu siguranță m-ar fi împușcat. Mă întrebam ce acuzații mi-ar fi putut aduce: „Vătămarea unui ofițer german” era răspunsul corect. De spionaj nu mă puteau acuza, fiindcă nu aveau dovezi. Eram un simplu olandez care o luase razna. Dar ei fuseseră în stare să hăcuiască un cizmar doar pentru că a râs de un locotenent – se întâmplase la Zabern – așa că spânzurătoarea ar fi o pedeapsă prea blândă pentru fracturarea maxilarului unui colonel.

Pentru a agrava și mai mult starea de fapt, misiunea mea nu era aceea de a scăpa de acolo – deși chiar și asta era extrem de greu – ci să ajung la Constantinopol, la mai mult de 1.600 de kilometri distanță, și mă gândeam că n-am cum să vagabondez până acolo. Fusesem pe punctul de a fi trimis direct acolo, iar acum dădusem cu piciorul șansei pe care o avusesem. Dacă aș fi fost catolic, m-aș fi rugat Sfintei Tereza, fiindcă ea mi-ar fi înțeles greutățile.

Mama obișnuia să spună că, atunci când simți că nu mai găsești nici o soluție de salvare, e bine să-ți numeri șansele pe care deja le ai. Așa că am început să număr. Prima era că plecasem la drum pe direcția potrivită, fiindcă nu puteam fi la mai mult de 65 de kilometri de Dunăre. Al doilea motiv de bucurie era că aveam cardul de la Stumm. Nu știam încă modul în care am să-l folosesc, dar era bine că-l aveam. În sfârșit, aveam o grămadă de bani: cincizeci și trei de lire sterline englezești și echivalentul a trei lire în bani germani, pe care-i schimbasem la hotel. Și, poate cel mai important, reglasem conturile cu bătrânul Stumm.

M-am gândit că n-ar strica să dorm puțin, fiindcă tocmai descoperisem o gaură uscată sub rădăcina unui stejar bătrân și m-am strecurat înăuntru. Zăpada căzuse în strat gros prin pădurile astea, așa că mă udasem zdravăn până la genunchi. Cu toate astea, am reușit să dorm câteva ore și m-am trezit chiar la ivirea zorilor. Micul dejun era cel mai important lucru acum și apoi găsirea unui adăpost.

Foarte repede am dat peste un drum, o șosea lată care lega nordul de sud. Am mers de-a lungul ei în dimineața aspră, pentru a-mi pune sângele în mișcare, și

parcă mă simțeam deja ceva mai bine. În zare am observat turla unei biserici, ceea ce însemna că în apropiere se află un sat. Probabil că Stumm nu reușise încă să-mi ia urma, dar era posibil să fi alertat deja prin telefon toate echipajele din satele învecinate. Eram, însă, forțat de împrejurări să merg în sat, fiindcă aveam nevoie de mâncare.

Era Ajunul Crăciunului, mi-am amintit, și oamenii se pregăteau de sărbători. Satul părea destul de mare, dar la ora aceea, puțin după opt, nu era nimeni pe străzi în afara unui câine vagabond. Am ales cel mai modest magazin care-mi ieși în cale, unde un puștiulică tocmai trăgea obloanele – unul din acele magazine unde se vinde aproape orice. Băiatul strigă o doamnă foarte în vârstă, care sosi cu greu de undeva, din spate, punându-și ochelarii.

— *Gruss Got*[42], spuse ea cu o voce amabilă, iar eu mi-am scos imediat cascheta.

Din imaginea reflectată de o cratiță, am constatat că nu arătam chiar groaznic, în ciuda nopții petrecute în pădure.

I-am povestit că am plecat din Schwandorf ca să-mi văd mama într-un loc imaginar numit Judenfeld, bazându-mă pe ignoranța sătenilor față de locuri aflate la mai mult de 10 kilometri distanță de satul lor. I-am spus că mi se rătăcise bagajul și că nu avusesem timp să-l caut, de vreme ce permisia dura foarte puțin. Bătrânei doamne i-a fost milă de mine și nu a suspectat nimic. Am cumpărat de la ea o jumătate de kilogram de ciocolată, o cutie de biscuiți, o bucată de șuncă, două conserve de sardine și un rucsac pentru a le căra pe toate. Am mai cumpărat niște săpun, un pieptene și o lamă de ras ieftină și, la final, un exemplar din Ghidul Turiștilor, publicat de o firmă din Leipzig. Când să ies, am observat în spatele magazinului ceva ce aducea a haine, așa că m-am întors să le studiez mai bine. Erau genul de mantale pe care germanii le poartă vara în excursie – mantale lungi dintr-un material verde, numit loden. Am cumpărat o manta, apoi o pălărie verde de fetru și un *alpenștoc*[43], ca să-i țină companie. La final, i-am urat femeii și tuturor rudelor ei un Crăciun fericit, după care am plecat și am dispărut imediat din sat. De-acum apăruseră câțiva oameni pe stradă, dar nu păreau să mă observe.

Am intrat din nou în pădure, am mers vreo șase kilometri și m-am oprit pentru micul dejun. Nu mă simțeam prea bine, așa că nu prea m-am atins de provizii. M-am mulțumit cu un biscuite și puțină ciocolată. Îmi era teribil de sete și aș fi dat orice pentru un ceai fierbinte. În schimb, m-am oprit la un ochi de apă cu pojghiță de gheață, m-am spălat și, trecând prin toate chinurile lumii, am încercat să-mi rad barba. Lama era cea mai proastă din specia ei și tot timpul cât a durat operațiunea, ochii mei nu s-au oprit din lăcrimat. M-am dezbrăcat apoi de haina și de cascheta poștașului și le-am îngropat sub un tufiș. De-acum, eram un excursionist neamț, curat și proaspăt ras, cu o manta verde, o pălărie și un baston absolut caraghios, cu un mâner de fier – genul de persoană pe care vara o întâlnești la tot pasul în *Fatherland,* dar care iarna este mai mult o pasăre rară.

Ghidul Turiștilor a fost o idee inspirată, deoarece conținea o hartă a Bavariei, care m-a ajutat să îmi dau seama pe unde sunt: nu mai erau 60 de kilometri până la Dunăre, mai degrabă mai puțin de 50. Drumul care trecea prin satul în care tocmai fusesem m-ar fi dus la fluviu. Nu aveam decât să merg spre sud și puteam să ajung până la lăsarea întunericului. Cât vedeai cu ochii, de-a lungul râului se întindeau fâșii de pădure și am reușit astfel să păstrez direcția. În cel mai rău caz, puteam întâlni vreo doi pădurari și pregătisem deja o poveste formidabilă pentru ei. Pe șosea, mi se puteau adresa întrebări mult mai grele.

Când am pornit iar la drum, mă simțeam înțepenit și gerul părea tot mai aspru. Chestia asta îmi dădea de gândit, fiindcă până atunci nu-mi făcusem griji în această privință, fiind hărăzit de la natură cu un sânge fierbinte. O noapte geroasă de iarnă în savană putea fi mult mai aspră decât orice trăisem până atunci în Europa. Acum, însă, îmi clănțăneau dinții și îmi îngheța măduva oaselor.

Ziua începuse senină și clară, însă acum se adunase pe cer o mână de nori cenușii și începuse să șuiere un vânt dinspre est. În timp ce mă împleticeam printre tufișurile înzăpezite, tânjeam după locurile calde și însorite din amintirile mele. Mă gândeam la zilele lungi din savană, unde pământul arăta ca un castron galben uriaș, cu drumuri albe străbătând orizontul și cu o nucă fermă albă înfiptă în mijlocul lui, cu stăvilare albastre și petice de lucernă de un verde aprins. Mă gândeam la

zilele toride petrecute pe coasta de est, când marea semăna cu o perlă uriașă, iar soarele avea cel mai strălucitor turcoaz. Cel mai mult, însă, mă gândeam la prânzurile calde servite pe drum, când mai adormea câte unul în umbra căruței, pufnind fumul de lemn al focului la care băieții pregăteau cina. De la imaginile astea frumoase, am revenit la prezentul mizerabil: pădurile dense și pline de zăpadă, norii deși, apăsători, hainele ude, un vânător pe urma mea și un viitor sinistru, fără prea mari șanse de reușită. Eram îngrozitor de deprimat și nu mai aveam ce șanse să pun în balanță. M-am gândit atunci că e posibil să mă fi îmbolnăvit.

Pe la amiază m-am trezit cu senzația că sunt urmărit. Nu pot să explic de unde a apărut acest sentiment, doar că se dezvoltă un astfel de instinct în oamenii care au trăit în locuri mai sălbatice. Simțurile mele înțepenite se treziră la viață și creierul începu să funcționeze cu repeziciune.

Mă întrebam ce aș face în locul lui Stumm, cu inima plină de ură, o falcă spartă de răzbunat și cam toată puterea din lume. Probabil că descoperise de-acum mașina din cariera de nisip și, ulterior, urmele mele în pădurea de vizavi. Nu știu cât de mult se priceau la urmărirea unei persoane, deși orice negru obișnuit mi-ar fi luat urma de mult. El, însă, nici nu avea nevoie de asta. Eram într-o țară civilizată, plină de drumuri și căi ferate. Eram nevoit, la un moment dat, să ies din pădure pe undeva. În plus, avea să-mi ia curând urma în satul prin care trecusem în dimineața aceea. De pe hartă am aflat că se numește Greif[44] și tare mi-aș fi dorit să mă ridic la înălțimea acestui nume.

În drum, am întâlnit o colină stâncoasă care se ridica în mijlocul pădurii. Precaut, am urcat în vârf și am privit în jur. Înspre est am zărit valea unui râu cu câmpuri largi, deschise, ce găzduiau o mulțime de biserici. Spre sud și spre vest pădurea continua să domine peisajul. Nu era nici țipenie, nici chiar o pasăre, dar știam foarte bine că pe urmele mele se află deja niște oameni extraordinar de abili, fiind oarecum imposibil să scap.

Nu aveam de ales decât să merg mai departe până fie muream, fie mă luau prizonier. Am luat-o mai departe spre sud și ușor vest, deoarece, conform hărții, era cea mai scurtă cale spre Dunăre. Nu știam ce se va întâmpla când voi ajunge acolo și nici nu-mi dădeam osteneala să-mi imaginez, măcar. Îmi fixasem fluviul ca fiind

obiectivul meu principal, iar viitorul n-avea decât să-și poarte singur de grijă.

De-acum, eram sigur că făcusem febră. Aveam încă boala în oase, moștenire a vremurilor petrecute în Africa, și se manifestase o dată sau de două ori când eram cu batalionul la Hampshire. Crizele fuseseră scurte, fiindcă știam că se apropie și luasem tratamentul. Însă acum nu aveam deloc chinină și părea să fie o criză extrem de serioasă. Mă făcea să mă simt disperat, mizerabil și caraghios, gândindu-mă serios să abandonez misiuni.

Deodată m-am apropiat de un drum și aveam de gând să-l traversez nepăsător, când prin față îmi trecu agale un biciclist. Spre norocul meu, mă aflam în umbra unui pâlc de ilice, iar el nu se uita spre mine, deși nu ne despărțeau mai mult de 3 metri. M-am târât pe burtă mai aproape, în recunoaștere. Vedeam cam 500 de metri din drumul în linie dreaptă care trecea direct prin pădure, și, la fiecare 200 de metri, se afla un biciclist. Purtau uniforme și păreau a fi santinele undeva.

Chestia asta nu putea să însemne decât un singur lucru. Stumm avea urmăritori pe toate drumurile, iar eu nu aveam nici o șansă să ies din pădure neobservat. Zăceam acolo cu inima speriată ca de iepure și cu senzația oribilă că urmăritorii au să mă prindă din spate și că, în orice moment, aș fi putut să ajung în focul dintre două tabere.

Mai mult de o oră am zăcut culcat, cu bărbia în zăpadă. Nu mai întrezăream nici o scăpare și mă simțeam atât de rău, că nici nu-mi mai păsa. Și atunci, a părut că soarta îmi surâde din nou.

Vântul se înteți și o pală puternică de zăpadă năpădi dinspre est. În cinci minute bătea atât de puternic, încât nu se mai vedea dincolo de drum. Inițial, am privit lucrurile ca pe o pacoste în plus, dar mai târziu mi-am dat seama că poate fi o nouă șansă. M-am lăsat să alunec pe pantă și să traversez.

Mai că m-am izbit de un alt biciclist. Acesta urlă și căzu de pe bicicletă, dar nu aveam de gând să văd ce se-ntâmplase. Am prins puțină forță și m-am avântat în pădurea de pe partea opusă. Știam că am să dispar imediat după perdeaua de fulgi și că stratul nou de zăpadă îmi va acoperi urmele. Așa că am dat bătaie să dispar cât mai repede.

Am mers, probabil, kilometri întregi înainte ca accesul de friguri să se diminueze și m-am oprit doar fiindcă trupul meu slăbit nu mai putea să continue drumul. Nu se auzea nimic în afara foșnetului zăpezii care cădea. Vântul se oprise, iar locul avea o atmosferă tăcută, solemnă. Dar, Doamne, ce mai ningea! O parte din zăpadă era cât de cât oprită de ramuri, însă stratul devenea tot mai gros. Aveam senzația că picioarele îmi sunt făcute din plumb, capul îmi ardea îngrozitor și tot corpul era străbătut de dureri insuportabile. Mergeam întruna, fără să mai știu încotro, hotărât doar să merg mai departe. Știam că dacă mă întind în acel moment, nu mă voi mai ridica niciodată.

Copil fiind, îmi plăceau foarte tare poveștile și îmi aminteam de renumitele păduri germane, de zăpadă și de cărbunari, de vânători și de cabanele lor din lemn. Odată îmi dorisem cu disperare să văd aceste locuri, iar acum mă aflam exact în mijlocul lor. Se pomenea și despre lupi în acele basme și mă întrebam dacă și această descriere se va adeveri curând. Simțeam tot mai mult că îmi pierd controlul. Cădeam întruna și râdeam de mine de fiecare dată. Am căzut și într-o groapă și am zăcut o vreme pe fundul ei, chicotind. Dacă m-ar fi găsit careva în acele momente, cu siguranță aș fi ajuns la spitalul de nebuni.

Amurgul cuprindea tot mai mult ținutul, dar eu nici nu băgam de seamă. Curând avea să fie seară și noapte, o noapte fără dimineață pentru mine. Corpul mergea înainte fără direcție, fiindcă mintea mea o luase razna. Eram ca un bețiv care se încăpățânează să alerge, fiindcă știe că are să cadă dacă se oprește. În plus, făcusem un fel de pariu cu mine însumi, să nu mă întind deloc – nu încă, cel puțin. Dacă mă întindeam, durerea din cap ar fi fost insuportabilă. Odată mersesem călare timp de cinci zile într-o criză de friguri, iar tufele păreau să se fi contopit în fața mea, dansând cadril. Atunci, însă, reușisem să-mi păstrez rațiunea, totuși. Acum o luasem razna rău de tot și, cu fiecare minut, mă scrânteam tot mai tare.

La un moment dat, părea că pomii se răresc și am ajuns într-un loc deschis. Era un luminiș iar în mijlocul lui pâlpâia o lumină. Schimbarea bruscă de peisaj mă readuse la realitate și atunci am simțit cu tot corpul și oasele violența focului din cap și din trup și slăbiciunea tuturor membrelor. Tânjeam să dorm și aveam o impresie vagă că aș putea găsi aici un astfel de loc. M-am apropiat

de lumină și am reușit să deslușesc prin perdeaua de zăpadă conturul unei case.

Nu mai aveam nici o senzație de teamă, doar dorința puternică de a mă întinde. Încet. M-am apropiat de ușă și am ciocănit. Îmi slăbiseră atât de tare puterile, că abia îmi ridicam mâna. Dinăuntru se auzeau câteva voci și am remarcat la fereastră că se ridică un colț de draperie. Apoi ușa se deschise și în fața mea apăru o femeie cu o figură subțire, amabilă.

— *Gruss Gott*!, spuse ea, cu copiii atârnați de fuste.

— *Gruss Gott,* i-am spus și eu.

M-am sprijinit de tocul ușii și nu mai eram în stare să scot nici un cuvânt. Ea, în schimb, înțelese în ce stare mă aflu și mă invită înăuntru.

— Intrați, domnule, spuse. Sunteți bolnav și asta nu e vremea potrivită pentru plimbările unui om bolnav.

M-am împleticit în urma ei și am rămas în mijlocul camerei, cu hainele picurând peste tot zăpadă și trei copii ce mă priveau mirați. Era un loc sărăcăcios, mobilat sumar, dar în șemineu ardea un foc zdravăn de bușteni. Șocul căldurii îmi oferi unul dintre acele momente de stăpânire de sine, care mai apare uneori în mijlocul unei astfel de crize.

— Sunt bolnav, maică, și am mers mult prin zăpadă și m-am rătăcit. Eu vin din Africa, unde e cald mereu, iar frigul vostru îmi provoacă crize de friguri… Mă voi simți mai bine într-o zi sau două, dacă îmi dai un pat.

— Ești binevenit, spuse ea; mai înainte, însă, am să-ți pregătesc o cană de cafea.

Mi-am dezbrăcat haina jilavă și m-am așezat lângă foc. Ea îmi oferi cafea – o zeamă lungă, dar minunat de caldă. Peste tot ieșea la suprafață sărăcia. Simțeam cum valurile de friguri mă acaparează din nou și am încercat din răsputeri să-mi ordonez gândurile, înainte de a ceda din nou. Cu mare dificultate, am scos cardul lui Stumm din portofel.

— Asta e garanția mea, i-am spus. Sunt membru al Serviciului secret Imperial și, pentru binele misiunii mele, ar fi bine să dispar o vreme. Dacă îmi permiți, mamă, am să dorm până mă simt ceva mai bine și nimeni nu trebuie să știe de prezența mea aici. Dacă cineva te întreabă, trebuie să negi că m-ai văzut vreodată.

Ea privi sigiliul de pe carton ca pe un talisman de preț.

— Da, da, spuse ea. Am să vă dau patul din pod, unde veți avea parte de ceva liniște și odihnă. Nu avem nici un vecin în apropiere, iar zăpada are să închidă, cu siguranță, drumurile. Am să păstrez tăcerea și la fel vor face și copiii mei.

Simțeam cum mi se învârtește capul, dar am făcut un ultim efort.

— În rucsac am mâncare – biscuiți, șuncă și ciocolată. Te rog, ia-le dumitale. Și iată și niște bani pentru cadouri de Crăciun pentru copii.

După acest moment, nu mai rețin mare lucru: m-a ajutat să urc pe o scară spre pod, m-a dezbrăcat de hainele ude și m-a înfășurat într-o cămașă de noapte groasă. Îmi aminteam și că îmi sărutase mâna și că plângea:

— Bunul Dumnezeu v-a trimis, spuse ea. Acum, celor mici li se vor împlini dorințele și, anul ăsta, Moș Crăciun va bate și la ușa noastră.

CAPITOLUL OPT
Barjele din Essen

Am zăcut ca un buștean timp de patru zile în patul din pod. Furtuna se liniștise, începuse dezghețul și zăpada se topea. Copiii se jucau pe lângă casă, iar seara se adunau la povești în jurul focului. Mirmidonii lui Stumm puricaseră toate drumurile, probabil, și deranjaseră trecători inocenți. Nu se apropiase nimeni de colibă, însă, și febra se vindeca de la sine, în timp ce mă odihneam.

Fusese o criză puternică, însă în a cincea zi am scăpat de ea, stând întins în pat slab ca un pisoi, privind la grinzi și la lucarna din acoperiș. Era un loc sărăcăcios, ce picura prin toate colțurile, dar femeia îmi înfășurase piei vechi de căprioară și pături în jur, care-mi ținuseră de cald. Venea din când în când să mă vadă și, o dată, îmi adusese un terci amar de ierburi, care m-a învigorat surprinzător. O fiertură subțire de cereale era tot ce puteam mânca, alături de câteva tablete de ciocolată din rucsac.

Îmi petreceam ziua întins și moțăind în pat, ascultând glasurile moi ale copiilor de jos și întărindu-mă cu fiecare ceas. Malaria trece la fel de repede precum vine și lasă omul ceva mai slăbit, deși asta fusese una dintre cele mai dure crize suferite vreodată. Stând așa întins toată ziua mă gândeam, iar gândurile mele o luau adesea în direcții bizare. Era ciudat că Stumm și faptele lui rămăseseră undeva, într-o parte dosnică a creierului meu, ca și cum el n-ar mai i făcut parte din prezent, ci dintr-o amintire depărtată, la care mă puteam uita cu calm. Mă gândeam mult la batalionul meu și la comedia situației de față. Mă înzdrăveneam, e clar, de vreme ce o consideram comedie acum, nu tragedie.

Însă cel mai mult mă gândeam la misiune. Toată ziua aceea chinuită, petrecută numai în zăpadă, mi se părea acum o farsă banală. Cele trei cuvinte scrijelite de Harry Bullivant îmi dansaseră prin minte ca într-un fandango nebun. Mă gândeam și acum la ele, dar ceva mai calm și mai detașat de toată simplitatea lor.

Îmi amintesc că le analizasem pe fiecare în parte, ore întregi la rând. *Kasredin* – nu reușeam să scot nimic de aici. *Cancer* – prea multe semnificații, toate inutile. *v. I.* – asta era cea mai mare enigmă dintre toate.

Înainte, considerasem că *I* este litera din alfabet, iar *V* însemna *von.* Luasem la rând numele germane care începeau cu *I* – Ingolstadt, Ingeburg, Ingenohl și altele. Făcusem o listă întreagă de vreo șaptezeci de nume la Muzeul Britanic, înainte să plec din Londra. Acum, mă gândeam că *I* poate fi și numeral, reprezentând cifra *1.* Fără să mă gândesc prea atent la ce făceam și ca să treacă vremea, am încercat să văd ce sens avea în germană.

Și atunci aproape că am căzut din pat! Von Einem[45] – numele pe care-l auzisem în casa lui Gaudian, numele pe care Stumm îl rostise cu mâna la gură, numele pentru care Hilda era, probabil, un prenume. Era o descoperire uimitoare – prima rază de speranță. Harry Bullivant aflase că un anumit tip sau o femeie pe nume von Einem era cheia întregului mister. Stumm vorbise despre acest personaj cu respect și în legătură cu acțiunile pe care îi propusesem să le fac pentru agitarea lumii musulmane. Dacă descopeream cine este von Einem, m-aș fi apropiat foarte tare de rezolvarea misiunii. Care era cuvântul pe care Stumm i-l șoptise lui Gaudian de îl speriase cumplit? Părea a fi sunat ca *uhnmantl.* Trebuia să clarific neapărat ce însemna asta.

Cred că descoperirea asta îmi definitivase însănătoșirea. În orice caz, în seara celei de-a cincea zile – era miercuri, 29 decembrie – eram suficient de puternic cât să cobor din pat. După lăsarea întunericului, când eram sigur că nu sunt șanse să ne mai viziteze cineva, m-am dus jos, înfășurat în mantaua mea verde, și m-am așezat lângă foc.

Cum stăteam acolo, în lumina plăcută a focului, cu cei trei copii privindu-mă uimiți, cu ochii mari cât cepele și zâmbind când mă uitam la ei, femeia a început să povestească. Omul ei plecase la război pe frontul de est și ultima oară când auzise de el se afla undeva, prin mlaștinile Poloniei, tânjind după ținuturile natale uscate și pline de păduri. Războiul nu însemna mare lucru pentru ea, era voința lui Dumnezeu, o zdruncinare a cerului, care îi luase omul de lângă ea și ar fi putut s-o lase văduvă, cu trei copii orfani. Nu știa nimic despre cauzele și miza războiului și credea că rușii sunt un neam de sălbatici

uriași, păgâni care nu se convertiseră niciodată și care ar fi călcat în picioare gospodăriile germane, dacă nu le-ar fi apărat bunul Dumnezeu și bravii soldați germani. Am încercat să aflu dacă știe ce se petrece în Occident, dar tot ce mi-a putut spune a fost despre ceva necazuri cu francezii. Mă îndoiesc că aflase și de implicarea Angliei în război. Era o femeie simplă și cuviincioasă, fără ranchiună față de alții, nici măcar față de ruși, dacă îi lăsau soțul în pace.

În noaptea aceea am înțeles ce demență era, de fapt, războiul. Când văzusem obuzele explodate la Ypres și auzisem povești despre grozăviile nemților, mi-aș fi dorit ca tot ținutul cârnățarilor să fie trecut prin foc și sabie. Credeam că nu putem termina vreodată acest război cum se cuvine, fără a le aplica hunilor același tratament. Dar coliba acestui tăietor de lemne m-a vindecat de astfel de coșmaruri. Credeam în continuare că cei vinovați trebuie să plătească într-un fel, dar cei inocenți chiar nu aveau motiv să sufere. Era datoria noastră să-i mulțumim lui Dumnezeu și să ne păstrăm mâinile curate, nepătate de urgiile în care nebunia și fanatismul împinseseră Germania. La ce i-ar folosi unui popor creștin să dea foc unor colibe amărâte și să lase în urmă cadavre de copii pe marginea drumului? Simțul umorului și milostenia erau singurele trăsături care deosebeau omul de animale.

Locuința era de o sărăcie lucie. Chipul femeii era tras și palid, cu pielea transparentă întinsă peste oasele feței, ca semn al subnutriției. Bănuiam că nu se bucura de alocația liberală pe care o primeau soțiile de soldați în Anglia. Copiii păreau ceva mai bine hrăniți, dar numai prin sacrificiul mamei lor. Am făcut tot ce-am putut ca să-i înveselesc puțin. Le-am spus istorisiri lungi din zilele petrecute în Africa, despre lei și tigri, și am luat niște bucăți de lemn și le-am transformat în jucării. Mă pricep destul de bine la mânuitul cuțitul și am reușit să sculptez o maimuță, o gazelă și un rinocer care semănau destul de bine cu modelul real. Copiii au plecat la culcare cu jucăriile în brațe, cred că primele din viața lor.

Îmi era foarte clar că trebuia să-mi iau tălpășița de acolo cât mai repede. Timpul nu stătea în loc și, în plus, nu era corect față de femeie, care ar fi avut necazuri serioase pentru că-mi oferise adăpost. Am întrebat-o dacă știe unde se află Dunărea și mi-a răspuns că pot ajunge la râu pe drumul din pădure, după numai o oră de mers.

— Drumul merge direct la feribot, completă ea.

A doua zi, după micul dejun, am pornit la drum. Era o vreme mohorâtă și burnița, iar eu mă simțeam încă destul de slăbit. Înainte de plecare, le-am oferit gazdei și copiilor câte două lire sterline fiecăruia.

— Este aur englez, le-am explicat, fiindcă eu călătoresc mult în ținuturile inamice și am nevoie de banii lor. Dar aurul e valoros și îl puteți schimba la oraș. Însă eu v-aș sfătui să-i puneți deoparte și să-i folosiți doar în situații cu adevărat disperate. Trebuie să aveți grijă de casă, fiindcă războiul se va încheia într-o zi și omul tău se va întoarce acasă.

Am sărutat copiii, i-am strâns mâna femeii și am pornit în jos, pe cărare. Îmi strigară *Auf Wiedersehen*[46] în urmă, dar mă îndoiam că am să-i mai revăd vreodată.

Zăpada dispăruse în mare parte, cu excepția unor petice în văile adânci. Pământul arăta ca un burete uriaș, iar ploaia rece îmi biciuia privirea. După o jumătate de oră de coborâre, copacii începură să se rărească și am ajuns într-un luminiș plin de tufe de ienupăr pitic. În fața mea se întindea câmpia și, la vreo trei kilometri distanță, am zărit sclipirile Dunării.

M-am așezat și am privit deprimat în jurul meu. Încântarea descoperirii recente se atenuase. Aveam doar un amărât de indiciu, nici acesta foarte clar și pe care nu-l puteam folosi. Hilda von Einem, dacă această persoană chiar exista în realitate, locuia probabil într-o vilă elegantă din Berlin, iar eu aveam tot atâtea șanse să ajung la ea cam câte aveam să iau cina cu Kaiser-ul. Poate că Blenkiron ar fi fost în stare să facă ceva legat de asta, dar unde mama dracului era Blenkiron? Bănuiam că informația ar fi fost utilă pentru Sir Walter, dar nu aveam nici o cale de a lua legătura cu Sir Walter. În plus, trebuia să plec la Constantinopol, departe de toți aceia care trăgeau cu adevărat sforile în acest circ. Dacă rămâneam, oricum nu aveam șanse să mai fac ceva. Așa că trebuia să plec, dar habar n-aveam cum să fac asta. Fiecare direcție îmi părea inaccesibilă și mă aflam în cea mai mare cloacă în care se împotmolise cineva vreodată.

Eram convins că Stumm nu va sta deloc cu mâinile în sân. Știam deja prea multe și, în plus, îi rănisem orgoliul. Era în stare să bată țara în lung și în lat doar ca să mă găsească și, cu siguranță, m-ar fi prins dacă mai zăboveam mult pe aici. Însă cum puteam eu să trec

granița? Pașaportul era inutil, fiindcă numărul său fusese cu siguranță transmis fiecărei unități de poliție din Germania, iar dacă l-aș fi folosit, totuși, însemna că-mi căutam necazurile cu lumânarea. Fără el nu puteam trece frontiera cu trenul. Din ce citisem în Ghidul Turistului, aflasem că în Austria regulile erau ceva mai permisive și m-aș fi putut mișca mai ușor. Mă gândeam să ajung în Tirol sau în Boemia. Însă acestea erau locuri îndepărtate și existau foarte multe șanse să fiu prins pe drum.

Era joi, 30 decembrie, penultima zi din an. Eram așteptat la Constantinopol pe 17 ianuarie. Constantinopol! Credeam că la Berlin sunt departe, însă acum mi se părea de parcă s-ar fi aflat pe Lună.

Însă apa aceea tristă și mare din fața mea ducea într-acolo. Și tot privind-o, ceva mi-a atras atenția. În depărtare, spre est, unde fluviul se pierdea cotind după un deal, se zărea o dâră lungă de fum. Dârele se subțiau și păreau să vină de pe o barcă de după colț, deși se mai vedeau alte două în urma ei. Trebuia să fie un șir lung de barje, cu un remorcher în fruntea lor.

M-am uitat în stânga și am văzut o procesiune similară. Primul în linie era un vas mare cu aburi – nu putea să aibă mai puțin de 1.000 de tone – și în urma lui venea un alt șir de barje. Am numărat șase. Erau încărcate la maximum cu un pescaj considerabil, dar apa era suficient de adâncă datorită averselor recente.

Un moment de reflecție mi-a dezvăluit ce vedeam, de fapt. Sandy ne povestise odată, într-una din discuțiile din spital, cum își aprovizionează nemții campania din Balcani. Erau destul de siguri că aveau să înfunde Serbia din prima lovitură, ca să poată tranzita arme și muniții către bătrâna Turcie, care-și epuiza curând propriul stoc. Sandy spusese atunci că nemții doreau să controleze căile ferate, dar își doreau și mai tare controlul asupra râurilor, și aveau să se asigure de chestia asta într-o săptămână. Ne-a povestit cum șiruri nesfârșite de barje, încărcate cu vârf la fabricile din Vestfalia, se deplasează pe canalele Rinului sau Elbei până la Dunăre. Odată ce prima dintre ele ajunge în Turcia, urmau transporturi regulate, în funcție de cât de bine se descurcau turcii să le preia și să le folosească. În plus, barjele nu se întorceau goale în Germania, continuase Sandy, ci pline de bumbac turcesc, carne de vită din Bulgaria și cereale din România. Nu știu

de unde avea Sandy aceste informații, dar iată că realitatea le confirma.

Era o priveliște minunată, dar în același timp scrâșneam din dinți de oftică pentru că tonele astea de muniție aveau să ajungă în mâinile dușmanului. Mă gândeam că au să le vină rău de furcă bieților noștri băieți la Gallipoli. Și tot privind așa în zare, îmi veni o idee și, odată cu ea, a opta parte dintr-o rază de speranță.

Exista o singură cale să ies din Germania și asta era să plec într-o companie în care nimeni nu mi-ar fi pus vreo întrebare. Era evident. Dacă plecam spre Turcia, de exemplu, în suita Kaiser-ului, aș fi fost la fel de sigur ca și poșta; dacă plecam însă de unul singur, eram terminat. Trebuia să obțin un ordin de trecere în interiorul Germaniei, să mă alătur unei caravane cu drept de liberă trecere. Și iată în fața mea genul de caravană de care aveam nevoie – barjele de la Essen.

Părea o nebunie, fiindcă tonele de muniție erau păzite la fel de meticulos ca și sănătatea bătrânului Hindenburg. Cu atât mai bine, mă gândeam, voi fi în siguranță, dar după ce reușeam să ajung acolo. După principiul: dacă ești pe urmele unui dezertor, nu-l cauți la cârciuma regimentului. Dacă urmărești un hoț, nu mergi chiar din prima la sediul Scotland Yard.

Părea destul de bun raționamentul, dar cum să ajung pe barjă? Probabil că aceste convoaie imense se opreau destul de rar, o dată la 100 de kilometri, iar Stumm avea să mă înhațe înainte de a ajunge eu la un punct de oprire. Și chiar dacă ajungeam, cum îi convingeam să mă lase la bord?

Primul lucru ce trebuia făcut era clar: să cobor imediat pe malul râului. Așa că am luat-o la goană peste câmpurile jilave, până am ajuns la un drum ale cărui șanțuri erau pline ochi de apă, încât treceau peste margini și aproape se uneau la mijlocul șoselei. Locul arăta atât de rău, încât speram să descurajeze eventuali trecători. În tot acest răstimp, rotițele mi se învârteau în cap în căutarea unui plan de a mă urca clandestin la bordul remorcherului. Dacă făceam rost de ceva mâncare, aveam șanse să rămân ascuns o perioadă pe barjă. Nu aveau să rupă convoiul decât la destinația finală.

Deodată, am remarcat că remorcherul, care se afla acum în dreptul meu, începuse să se apropie de mal. Am coborât mai departe și am observat în stânga casele și

biserica unui mic sat, precum și un ponton. Casele se aflau cam la 400 de metri de albia râului și între ele era un drum mărginit de plopi.

Curând, nu mai aveam nici un dubiu în privința intențiilor echipajului. Întregul convoi se oprea la ponton, unde acum, în sezonul inundațiilor, era suficientă apă ca să le susțină. Remorcherul semnaliză către barje și fiecare își aruncă ancora, ceea ce însemna că trebuie să fie cel puțin doi oameni pe fiecare dintre ele. Unele barje rămăseseră puțin în urmă trase de curent și arătau ca un tren parcat oblic. De pe remorcher ieși în afară o pasarelă și, din locul meu de observație, am văzut șase oameni cărând ceva pe umeri.

Nu putea fi decât un singur lucru – un cadavru. Probabil că cineva din echipaj murise și erau nevoiți să se oprească, pentru a-l îngropa. Am urmărit procesiunea îndreptându-se spre sat și mă așteptam să piardă ceva timp pe acolo, deși era posibil să fi telegrafiat înainte pentru pregătirile necesare.

Decisesem să înfrunt situația cu tupeu. Blenkiron mi-a spus că nu-i poți păcăli pe Boche[47], dar o cacealma avea șanse de reușită. Așa că voi utiliza cea mai grosolană cacealma posibilă. Dacă întreg ținutul era pe urmele lui Richard Hannay, Richard Hannay se va plimba printre ei, ca prieten al vânătorilor. Avem încă permisul dat de Stumm. Dacă valora ceva, mă așteptam să impresioneze și un căpitan de remorcher.

Bineînțeles, riscam foarte mult. Poate că deja se auzise despre mine în sat și marinarii aveau să fie părtași la noutăți. Din această cauză, am decis să nu merg în sat, ci să aștept echipajul pe drumul de întoarcere la convoi. Era posibil ca telegramele de avertizare să fi ajuns și pe remorcher și căpitanul să știe de prezența mea în zonă și să aibă numărul de pașaport, caz în care Stumm m-ar fi înșfăcat numaidecât. Sau, poate, căpitanul era un ignorant, care nu auzise în viața lui de un pașaport al Serviciului Secret și nu știa ce înseamnă asta, dar m-ar fi refuzat din cauza regulamentelor interne. În cazul acesta, trebuia să aștept următorul convoi.

Mă răsesem de dimineață și arătam destul de respectabil. Aveam de gând să-i aștept la ieșirea din biserică, pe drumul ce ducea la debarcader. Bănuiam că printre ei se află și căpitanul. Satul părea a fi pustiu. Aveam propriile păreri despre bărbații germani plecați la

război, dar se pare că foarte puțini dintre ei rămăseseră acasă.

Înmormântarea dură câteva ore. Probabil că săpaseră mormântul atunci, fiindcă am așteptat pe marginea drumului într-un pâlc de cireși, cu picioarele afundate în două degete de noroi și apă rece, care-mi ajunsese la oase. Mă rugam la Dumnezeu să nu-mi revină criza de friguri, fiindcă abia ce mă dădusem jos din pat de o zi. Mai aveam foarte puțin tutun în buzunar, dar mi-am aprins o pipă și am mâncat una dintre cele trei prăjituri cu ciocolată pe care le aveam în rucsac.

În final, după ce trecuse bine de miezul zilei, am văzut grupul de marinari revenind. Mergeau doi câte doi și m-am bucurat să observ că nu era nici un sătean cu ei. Am ieșit în stradă și, țanțoș și cu fruntea sus, l-am abordat pe primul marinar din rând.

— Cine e căpitanul vostru? am întrebat și omul îmi indică cu degetul peste umărul său.

Cei din urma lui purtau pulovere groase și băști tricotate, dar la urmă venea un altul, îmbrăcat în uniformă. Era un tip scund și îndesat, cu chipul biciuit de vânt și cu o privire neliniștită.

— Pot să vorbesc cu dumneata, Herr Capitan? i-am spus și nu-mi doream altceva decât un amestec chibzuit de autoritate și înțelegere din partea lui.

El le făcu semn camarazilor, care plecară mai departe.

— Ce doriți? mă întrebă nerăbdător.

I-am arătat pașaportul. Slavă Cerului că mai văzuse așa ceva înainte, fiindcă figura lui căpătă acea expresie curioasă pe care o persoană cu autoritate o are atunci când este abordată de o altă persoană cu rang similar. Îl studie cu atenție, după care își ridică privirea.

— Ei bine, domnule? spuse el. M-ați convins de acreditările dumneavoastră. Cu ce vă pot ajuta?

— Presupun că mergeți la Constantinopol? am întrebat.

— Nu, doar până la Rusciuc[48]. După care marfa e transferată pe calea ferată.

— Și când ajungeți la Rusciuc?

— În zece zile, dacă merge totul bine. Hai să spunem douăsprezece.

— Aș vrea să vă însoțesc, i-am spus. În profesia mea, Herr Capitan, este necesar câteodată să adopt niște

căi mai puțin bătătorite. De asta am nevoie în acest moment. În plus, am tot dreptul să apelez la sprijinul altor autorități ale țării mele. Prin urmare, acesta este dezideratul meu.

Evident, nu era deloc încântat de idee.

— Trebuie să trimit telegramă ca să solicit aprobare pentru a vă lua la bord. Am ordine clare să nu primesc pe nimeni, nici chiar pe cineva ca dumneata. Îmi pare rău, domnule, dar am nevoie de aprobare pentru a răspunde pozitiv cererii dumitale. În plus, pe barca mea tocmai a murit un om. Te sfătuiesc să aștepți următorul convoi și să-l rogi pe Dreyser să te ia. Noi l-am pierdut pe Walter azi. Era deja bolnav când am plecat la drum – o afecțiune la inimă – dar nu a fost chip să-l conving să stea acasă. Noaptea trecută a murit.

— Pe el l-ați îngropat mai devreme?

— Tocmai. A fost un om de ispravă și văr cu nevastă-mea, iar acum am rămas și fără inginer. Am doar un băiat cam nătâng din Hamburg. Tocmai le-am telegrafiat superiorilor ca să-mi trimită un alt om în locul lui Walter, dar chiar și cu cel mai rapid tren, abia de ne ajunge din urmă la Viena sau la Buda.

În sfârșit, un răspuns la rugăciuni.

— Vom merge împreună, i-am spus, și puteți anula cererea din telegramă. Pentru că mă bucur să vă anunț, Herr Capitan, că eu însumi sunt inginer și am să vă păzesc bucuros cazanele până ajungem la Rusciuc.

Mă privi oarecum suspicios.

— Vă spun adevărul, am continuat. Înainte de război, am lucrat ca inginer în Damaraland. Ca inginer de mine, într-adevăr, dar am o pregătire generală foarte bună și știu suficient de mult cât să fac față cerințelor de pe un vas fluvial. Nu aveți de ce vă teme. Vă promit că am să-mi câștig cu prisosință locul la bordul navei.

I se lumină deodată fața și arătă a ceea ce era de fapt, un marinar onest și plin de viață din nordul Germaniei.

— Fii bine venit, atunci, în numele lui Dumnezeu, strigă el, și consideră că ne-am înțeles. Am să anulez telegrama. Am nevoie de aprobare de la Guvern ca să iau un pasager străin la bord, dar nu am nevoie de nimic pentru a angaja un inginer.

Trimise un ajutor înapoi în sat să anuleze telegrama. În zece minute mă aflam la bordul remorcherului și în alte zece în largul fluviului, cu barjele aliniate cuminți în

urma noastră. În cabină se pregătea cafeaua și, în timp ce așteptam să fie gata, am luat binoclul căpitanului și am scrutat o vreme locul din care tocmai plecasem.

Am văzut niște lucruri bizare. Pe drumul pe care apucasem la plecarea de la colibă se afla acum un șir de bicicliști mergând în viteză. Păreau să poarte uniforme. Pe drumul paralel cu acesta, cel care trecea prin oraș, am zărit un grup similar. Am observat, de asemenea, niște siluete străbătând în lung și-n lat câmpurile dintre drumuri.

Mirmidonii lui Stumm își făceau treaba cu conștiinciozitate și îi mulțumeam stelei mele norocoase că nici unul dintre ei nu mă văzuse. Reușisem să scap ca prin urechile acului. O jumătate de oră în plus și m-ar fi înhățat cu ambele mâini.

CAPITOLUL NOUĂ
Întoarcerea mocăitului

În seara aceea, înainte să mă culc, am petrecut câteva ore bune în sala motoarelor. Remorcherul mergea pe bază de petrol și toate motoarele funcționau foarte bine, ceea ce îmi spunea că nu aveam să mă spetesc prea tare în noua mea slujbă. Nu mai exista nimeni la bord care să se poată numi inginer. În afară de omul de la cazane mai erau doi tineri din Hamburg, care-și făcuseră ucenicia cu un an în urmă pe un șantier naval. Erau niște băieți tare politicoși, care sufereau însă de tuberculoză. Nu vorbeau prea mult și făceau tot ce le ceream. La culcare, dacă m-ați fi văzut în salopeta albastră, papuci și o bonetă turtită – toate aparținând bietului Walter – ați fi jurat că am fost crescut și pregătit pentru a lucra ca fochist pe nave fluviale, deși îmi căpătasem majoritatea cunoștințelor într-o singură cursă pe râul Zambezi, când adevăratul inginer se îmbătase și căzuse peste bord, printre crocodili.

Căpitanul – îl chema Schenk – era complet depășit de postura în care se afla. Era frizon[49] și un excelent marinar de ape adânci dar, de vreme ce cunoștea numai delta Rinului și pentru că marina comercială germană fusese înghețată până la finalizarea războiului, îl cooptaseră în tot acest circ. Era totalmente plictisit de tot ce se întâmpla și nu pricepea o iotă. Hărțile râurilor îl năuceau complet și, deși tot ce avea de făcut era să meargă drept înainte pe distanțe de kilometri întregi, el era într-o panică permanentă în ceea ce privește pilotajul. S-ar fi simțit mult mai în largul său intuind drumul corect printre vadurile de la gura de vărsare a râului Ems sau luptând împotriva curenților din nord est, prin nămolul Mării Baltice.

Avea șase barje atașate de remorcher, dar apele crescute ale Dunării îi ușurau semnificativ munca, mai puțin când trebuia să meargă încet. Pe fiecare barjă se aflau câte doi oameni, care veneau în fiecare dimineață pe remorcher pentru porția de hrană. Chestia asta era teribil de amuzantă, fiindcă noi nu acostam niciodată dacă nu

era neapărat nevoie. Fiecare barjă deținea o șalupă și oamenii obișnuiau să vâslească până la cea din față și să se suie în șalupa următoare și tot așa. Până la urmă, la remorcher apărea o singură șalupă cu șase oameni, care adunau provizii și pentru ceilalți. Majoritatea erau și ei frizoni, oameni cu păr nisipiu, care vorbeau puțin, de genul pe care-l întâlnești și pe coasta din Essex.

Faptul că Schenk era marinar de ape adânci și un novice în postura actuală, m-a ajutat să mă înțeleg foarte bine cu el. Era un tip cumsecade și dispus să asculte un sfat sau două așa că, deși nu trecuseră douăzeci și patru de ore de când mă aflam la bord, el îmi împărtășea deja toate greutățile cu care se confruntă, iar eu făceam tot ce-mi stătea în puteri să-l mai înveselesc puțin. Și dificultățile nu erau deloc puține, mai ales că se apropia Anul Nou.

Știam că noaptea aceea era prilej de mare sărbătoare în Scoția, dar Scoția nu era de aceeași parte a baricadei cu *Fatherland*. Însă chiar și Schenk, deși era responsabil de o încărcătură foarte valoroasă și se afla deja în întârziere, a fost foarte explicit în privința faptului că oamenii trebuie să se bucure și de momente de sărbătoare. Chiar înainte de lăsarea întunericului, ne-am apropiat de un oraș al cărui nume nu-l voi ști niciodată și am decis să petrecem acolo noaptea dintre ani. Planul era că pe fiecare barjă va rămâne câte un om de pază, în vreme ce colegul său se va bucura de o permisie de patru ore pe țărm. După care se vor întoarce, pentru a-i lăsa pe ceilalți camarazi să facă același lucru.

Am bănuit încă de atunci că vom avea parte de ceva scandal la revenirea primei serii de petrecăreți, dar nu îndrăzneam să emit nici cel mai mic protest. Eram disperat să trecem frontiera cu Austria, fiindcă mă temeam să nu fim căutați și aici, dar Schenk își luase rolul în serios și aș fi declanșat o ceartă dacă îndrăzneam să spun ceva.

Rezultatul a fost exact cum m-am așteptat. Prima serie s-a întors pe la miezul nopții, beți turtă, iar ceilalți petrecură ore bune, până dimineață. Eu am rămas pe barcă din motive evidente, numai că a doua zi situația petrecăreților se agrava așa de tare, că a trebuit să merg pe mal cu Căpitanul, pentru a aduna mocofanii. I-am găsit pe toți, mai puțin doi, și tindeam să cred că nu aveau de gând să se mai întoarcă. Dacă aș fi avut un post așa călduț

pe o navă fluvială, nu aș fi fugit niciodată în mijlocul Germaniei, cu șanse mari de a fi prins și trimis în tranșee. Dar frizonii nu erau deloc renumiți pentru imaginația ceva mai bogată ca a unui *eglefin*[50]. Cei doi marinari care lipseau erau amândoi paznici de pe barje și-mi închipui că monotonia muncii lor le afectase nervii.

Căpitanul era ca un butoi cu pulbere, fiindcă se afla din nou la cârma unui echipaj incomplet. Ar fi vrut să încerce o campanie de recrutare în acel oraș, dar era vizibil o prezență săracă de forță de muncă potrivită: rămăseseră acasă doar copiii și bunicii. În timp ce-l ajutam să conducă echipa de recunoaștere, eram și eu destul de necăjit de întârziere și i-am făcut albie de porci de bețivi, cu cele mai urâte și groaznice cuvinte pe care le știam în olandeză și germană. Era o dimineață mohorâtă și, în vreme ce rătăceam pe străzi, mi-am amintit că auzisem fâlfâitul aripilor unui stol de gâște sălbatice și tare mi-aș fi dorit să trag de câteva ori cu pușca în ele. I-am spus unuia dintre marinari – cel mai rebel dintre ei – că era o rușine pentru Imperiu și că cel mai bine i-ar fi stat pe front, să lupte împotriva jegoșilor englezi.

— Dumnezeule mare! strigă căpitanul. Nu mai putem întârzia nici o clipă. Trebuie să ne descurcăm cu oamenii pe care-i avem. Eu pot să renunț la un om de pe punte, iar dumneata trebuie să renunți la un om din sala motoarelor.

Am fost de acord și am pornit în mare viteză spre debarcader, când am observat o siluetă stând pe bancă, lângă oficiul poștal. Era o siluetă slabă, îmbrăcat într-un vechi costum kaki: niște vechituri răpănoase, care își pierduseră de mult aspectul de uniformă. Avea o figură blândă și fuma în liniște, privind în zare ambarcațiunile care pluteau pe fluviu. Dacă l-aș fi zărit pe generalul French în persoană stând, pur și simplu, pe bancă și admirând natura, nu m-aș fi mirat mai tare. Omul mă privea fără nici un semn de recunoaștere. Își aștepta indiciul.

I-am adresat rapid câteva cuvinte în Sesutu, deoarece mă temeam că prietenul meu Schenk ar putea vorbi olandeză.

— De unde vii? l-am întrebat.

— M-au aruncat într-un *tronk*[51], spuse Peter, dar am reușit să fug de acolo. Am obosit, Cornelis, și vreau să

continui călătoria cu barca.

— Reține, ai lucrat cu mine în Africa, i-am spus. Tocmai ce te-ai întors acasă din Damaraland. Ești un german care a trăit peste treizeci de ani departe de casă. Poți avea grijă de cazane și ai experiență în minerit.

Apoi i-am vorbit căpitanului.

— Omul ăsta a lucrat pentru mine, căpitane Schenk. E un noroc chior că l-am întâlnit. E mai în vârstă și nu teribil de inteligent, dar garantez că e un muncitor destoinic. Zice că ar vrea să vină cu noi și mi-ar fi de folos în sala motoarelor.

— Ridică-te! îi spuse căpitanul.

Peter se ridică, suplu și agil ca un leopard. Un marinar nu judecă oamenii după talie și greutate.

— E bun, spuse Schenk și în secunda următoare a refăcut structura echipajului, bodogănind niște cuvinte nu tocmai creștinești la adresa fugarilor.

Din păcate, nu am reușit să-l țin pe Peter lângă mine, pentru că l-a trimis pe una dintre barje, așa că nu am avut mai mult de cinci minute la dispoziție, în care i-am cerut să-și țină gura și să pretindă că e ceva mai greu de cap. Nefericita sărbătoare de Anul Nou ne stricase bunul mers al lucrurilor, iar căpitanul și cu mine eram complet epuizați înainte de a remedia cât de cât situația.

Într-un fel, lucrurile se aranjaseră mai bine. În acea după-amiază am trecut granița și nu mi-am dat seama de asta până n-a venit la bord un omuleț într-o uniformă bizară, care a copiat niște cifre într-un tabel și ne-a adus corespondența. Cu figura mea plină de cenușă din cauza meseriei practicate, nu reprezentam nimic suspicios pentru el. Își notă numele tuturor persoanelor de pe barjă, iar în locul lui Peter apăru cel din registrele remorcherului – Anton Blum.

— Trebuie să te simți ciudat, Herr Brandt, spuse căpitanul, să fii interogat de un polițist, dumneata care dai ordine, nu mă îndoiesc, la milioane de alți polițiști.

Am ridicat din umeri.

— Asta îmi e profesia. Este datoria mea să trec uneori prin momente în care nu trebuie să mă recunoască nici chiar subalternii mei.

Vedeam că, încet-încet, ajung un fel de legendă în ochii căpitanului. Îi plăcea felul în care îi motivam pe oameni să muncească, doar nu fusesem angajat ca papă-lapte pe acel vas.

Ceva mai târziu, în acea noapte de duminică, am trecut pe lângă un oraș imens, despre care căpitanul mi-a spus că era Viena. Părea să se întindă pe o distanță de zeci de kilometri și era luminat peste tot, ca o arenă de circ. Apoi am ajuns în ținuturi joase, de câmpie, și aerul deveni ceva mai moale.

Peter ajunsese o dată pe remorcher să ia rațiile, o sarcină pe care i-o lăsa, de regulă, colegului de barjă, din dorința de a ieși cât mai puțin în evidență. Într-o dimineață – cred că era pe 5 ianuarie, când tocmai ce trecusem de Buda și alunecam prin terenuri mocirloase pictate cu zăpadă – căpitanului i-a venit ideea să mă trimită pe fiecare barjă, pentru a le inspecta încărcătura. M-am dotat cu hârtie de scris și am pornit într-un tur al barjelor, începând cu cea mai îndepărtată. Conținea un stoc frumușel de arme mortale – majoritatea mitraliere și artilerie de câmp, cu suficiente obuze cât să arunce în aer întreaga peninsulă Gallipoli. Aveau toate tipurile de obuze, de la cele mici de 14 țoii, la grenade și mortiere. Îmi făcea fizic rău să văd toate aceste arme și să știu că sunt destinate căsăpirii băieților noștri. Mă întrebam ce-ar fi dacă aș regiza o explozie imensă. Din fericire, mi-am amintit la timp că aveam o misiune de îndeplinit, așa că am revenit la munca mea.

Barja lui Peter se afla în mijlocul convoiului și l-am găsit destul de necăjit, în principal fiindcă nu i se dădea voie să fumeze. Colegul său era un tânăr cu ochi rotunzi și mari ca de zimbru, căruia i-am cerut să stea de pază în vreme ce eu și cu Peter verificam listele.

— Cornelis, bătrâne prieten, spuse Peter. Sunt niște jucării tare simpatice pe aici. Cu o cheie de piulițe și câteva ore de liniște, aș putea să le transform în niște chestii ca la fel de periculoase ca bicicletele. Ai vrea să încercăm?

— M-am gândit și eu la asta, dar nu se face. Misiunea noastră e mai importantă decât distrugerea unor convoaie de muniție. Însă aș vrea să știu cum ai ajuns în acest oraș.

Îmi zâmbi, cu acea docilitate a lui, specifică doar școlii de duminică.

— E foarte simplu, Cornelis. Am făcut pe nebunul în cafenea – dar cred că ți-au povestit partea asta deja. Eram destul de furios atunci și m-am pierdut cu firea. Tocmai ce ne despărțiseră și vedeam bine că se poartă cu mine

mizerabil. De-aia m-am enervat cumplit, mai ales că, după cum bine știi, nu-mi plac germanii.

Peter privi cu afecțiune spre fermele mici și întunecate care se vedeau ici-colo, răspândite pe câmpia Ungariei.

— Toată noaptea am zăcut în închisoare, fără nici un pic de mâncare. Dimineață mi-au dat să mănânc ceva și m-au cărat sute de kilometri cu trenul, până la un loc numit Neuburg. Aici se afla o închisoare imensă pentru ofițeri englezi și tot drumul m-am întrebat care era motivul acelui tratament, fiindcă nu înțelegeam deloc ce se petrece. Dacă ar fi vrut să mă pedepsească pentru că îi insultasem, ar fi putut foarte bine să mă trimită în tranșee și nu i-ar fi păsat nimănui de mine. Pe de altă parte, dacă eram complet inutil, puteau să mă trimită înapoi în Olanda. Nu i-aș fi putut opri cu nimic. Însă ei mă tratau ca pe un tip periculos, deși atitudinea lor arăta că mă considerau un prost. Nu înțelegeam nimic.

— Nu ajunsesem decât de o noapte în acel loc numit Neuburg, când am înțeles motivul. Mă țineau sub observație pentru a deține un oareșce control asupra ta, Cornelis. M-am gândit așa: îți trasaseră, probabil o sarcină foarte importantă, care presupunea dezvăluirea unui secret grozav. Până aici, toate bune. Evident, aveau o părere foarte bună despre tine, chiar și uriașul acela de Stumm, deși era o brută. Însă nu te cunoșteau îndeaproape și voiau să te verifice cumva. Și au descoperit un sistem de verificare în bătrânul Peter Pienaar. Peter era un neghiob și, dacă era ceva de ciripit, mai devreme sau mai târziu Peter avea să ciripească. Atunci și-ar fi întins brațul lung să te înhațe, oriunde te-ai fi aflat. Tocmai de aia era necesar să stea cu ochii pe bătrânul Peter.

— Pare destul de rațional ce spui.

— E purul adevăr, spuse el. Când am înțeles toate lucrurile astea, mi-am spus că trebuie neapărat să scap de acolo. Pe de o parte, fiindcă am o fire liberă și nu mă simt bine în închisoare, dar mai ales fiindcă nu mă simțeam deloc stăpân pe mine. Într-una din zile, firea mea tâmpită avea să izbucnească din nou și puteam spune grozăvii din cauza cărora Cornelis ar fi avut de suferit. Așa că era musai să evadez.

Cornelis, trebuie să-ți spun că am observat destul de rapid că erau două feluri de prizonieri. Cei autentici,

majoritatea englezi și francezi, și mai erau și marionetele. Marionetele erau tratate, aparent, ca restul deținuților, dar lucrurile nu stăteau chiar așa. Era un tip care pretindea a fi ofițer englez, un altul canadian de origine franceză, iar alții își spuneau rusnaci. Nici unul dintre cei autentici nu îi suspecta de nimic, dar eu știam că se află acolo pentru a depista eventuale planuri de evadare, ca să-i prindă pe bieții oameni chiar în mijlocul acțiunii și pentru a obține informații confidențiale cu un potențial valoros. Asta e întruchiparea perfectă a ideii germane de afacere profitabilă. Iar eu nu sunt un soldat britanic, care consideră că toți oameni sunt gentlemeni. Eu știu că, printre oameni, bântuie schelete disperate și mi-am dat seama curând de jocul lor. M-a înfuriat teribil chestia asta, însă îmi era de ajutor pentru planul meu de a scăpa de acolo. Am luat hotărârea de a evada în ziua în care am ajuns la Neuburg, iar de Crăciun planul era gata.

— Peter, nu încetezi să mă uimești! Vrei să spui că știai sigur că poți evada când vrei tu?

— Bineînțeles, Cornelis. Vezi tu, n-am fost o persoană prea amabilă în trecut și știu câte ceva despre închisori. Le poți construi ca pe niște fortărețe sau pot arăta ca o dărăpănătură din savană, doar noroi și fier corodat, dar întotdeauna va exista o cheie și un om care o păstrează, iar acesta poate fi păcălit. Știam că pot să dispar, dar nu mă așteptam să fie atât de ușor. Și asta s-a întâmplat datorită prizonierilor-marionete, prietene, adică spionilor.

— M-am împrietenit cu ei la cataramă. În noaptea de Crăciun ne-am veselit de minune împreună. Cred că îi cam descoperisem pe toți din prima zi. Mă lăudam întruna cu trecutul meu și cu faptele pe care le făcusem și le spuneam că am de gând să evadez. Ei m-au susținut și mi-au promis ajutor. În dimineața următoare, aveam planul făcut. Iar după-amiază, imediat după cină, m-am dus în biroul comandantului. Mă tratau puțin diferit față de restul, fiindcă nu eram chiar prizonier de război. Acolo m-au luat la întrebări și m-au înjurat într-o olandeză pocită. Am remarcat, însă, că paza aici nu era deloc foarte strictă, că biroul se afla la etajul al doilea și la o distanță considerabilă de casa scărilor. În coridorul din fața camerei comandantului exista o fereastră fără zăbrele și, la vreo 2 metri în fața ei, se vedeau ramurile zdravene ale unui copac. Craca aia putea fi atinsă de la geam și un om

agil ca o maimuță ar fi putut să ajungă până jos. Nu mai țin minte mare lucru după asta, dar tu știi că sunt un bun cățărător, Cornelis.

Le-am spus și celorlalți planul meu. Mi-au zis că e bun, însă nici unul nu s-a oferit să mi se alăture. Adoptaseră o atitudine nobilă, spunând că întreaga strategie îmi aparține și se cuvine ca eu să fiu singurul beneficiar al roadelor ei, fiindcă, dacă ar mai fi fost și altcineva cu mine, cu siguranță ne-ar fi prins. Am fost de acord și le-am mulțumit. Le-am mulțumit cu ochii în lacrimi. Apoi, unul dintre ei a reușit să facă rost de o hartă. Am plănuit împreună drumul pe care aveam să apuc, fiindcă urma să merg direct în Olanda. Aveam mult de mers și nu aveam nici o lețcaie, fiindcă îmi luaseră toate lirele când mă arestaseră. Ei mi-au promis că au să facă o chetă, ca să mă ajute să pornesc. Încă o dată, am vărsat lacrimi de recunoștință. Era duminică, a doua zi de Crăciun, și fixasem evadarea pentru miercuri după-amiază.

— Mai știi, Cornelis, când locotenentul ne-a dus să vedem deținuții britanici, ne-a spus o grămadă de lucruri despre ce se întâmplă în închisori. Ne-a povestit cât de încântați erau să prindă un om în mijlocul faptei, încercând să evadeze, ca să-l tortureze apoi cu conștiința împăcată. M-am gândit mult la asta și bănuiam că prietenii mei transmiseseră deja informațiile comandantului, care de-abia aștepta să mă înhațe miercuri. Până atunci, aveau să o lase mai moale cu paza, fiindcă oricum eram deja ca și mort… Așa că am sărit pe geam în ziua următoare. Era luni după-amiază…

— A fost un plan tare îndrăzneț, i-am spus admirativ.

— A fost îndrăzneț, dar nu prea inteligent, spuse Peter cu modestie. Nu aveam decât șapte mărci la mine și un baton de ciocolată. Nu aveam haină și începuse să ningă din greu. Mai mult, nu mă puteam da jos din pom, care avea o tulpină alunecoasă și lipsită de ramuri ca un eucalipt albastru. Câteva clipe, am crezut că va trebui să renunț și eram tare amărât. Dar aveam ceva timp la dispoziție, pentru că nu mi-ar fi observat lipsa înainte de lăsarea serii, iar un om poate face multe în acest răstimp. Am descoperit o creangă care ducea dincolo de zidul închisorii, deasupra râului. M-am prins de ea și mi-am dat drumul în râu. A fost o cădere de câțiva metri buni, iar curentul în apă extrem de puternic, încât am fost extrem

de aproape de înec. Mai bine înot prin tot râul Limpopo[52], Cornelis, printre crocodili, decât în apa aia înghețată. Am reușit, totuși, să ajung la mal și să-mi recapăt suflul zăcând între tufe…

— După asta, am pornit pur și simplu la drum, deși era teribil de frig. Știam că mă vor căuta pe drumurile din nord, cum le spusesem „prietenilor” mei, fiindcă nimeni nu-și închipuia că un olandez neghiob ar putea merge în sud, în direcție opusă, tot mai departe de căsuța lui. Însă reținusem destul de bine harta ca să știu că drumul ăsta mergea spre sud-est, iar râul îmi servea drept reper.

— Sperai să ne întâlnim undeva?

— Nu, Cornelis. Mă gândeam că tu te plimbi în vagoane de la casa întâi, în vreme ce eu eram nevoit să străbat țara cu piciorul. Dar știam că trebuie să ajung în locurile de care mi-ai vorbit – cum i-ai zis, Constant Nopol? – unde aveam, de fapt, treabă cu adevărat. Mă gândeam să ajung la timp pentru întâlnire.

— Ești un adevărat troian, Peter, i-am spus. Continuă. Cum ai ajuns pe acel debarcader unde te-am găsit?

— A fost un drum greu, spuse el gânditor. Nu a fost deloc simplu să răzbat dincolo de gardurile de sârmă ghimpată care înconjoară Neuburg – da, până chiar și peste râu. Am reușit să ajung la timp în pădure și să fiu în siguranță, fiindcă eram convins că nici un neamț nu mă putea atinge în sălbăticie. Chiar și cei mai buni dintre ei, vânătorii, poate, nu sunt decât niște copii în savană, în comparație cu mine… Singurele neajunsuri erau foamea și gerul. Și atunci am întâlnit un negustor ambulant din Peru, căruia i-am vândut lucrurile mele și am cumpărat de la el astea. (Peter voia să spună un negustor ambulant evreu polonez.) Nu puteam merge mai departe cu ale mele, deși erau mai bune, dar el mi-a oferit zece mărci. După-aia, am ajuns într-un sat și am înfulecat ca lupul.

— Te-a urmărit cineva? am întrebat.

— Nu cred. Ei o luaseră, probabil, spre nord și mă căutau în gările marcate cu amabilitate de prietenii mei pe hartă. Mergeam voios prin sat, cu capul sus. Dacă mi se părea că cineva mă privește suspect, mă apropiam și căutam de vorbă. Le povesteam ceva trist și toți mă credeau pe cuvânt: eram un olandez sărac, nevoit să se întoarcă pe jos acasă la mama lui care era pe moarte, și mi se spusese că, pe lângă Dunăre, am să descopăr

drumul care ducea înapoi în Olanda. Erau oameni cumsecade, care mi-au dat de mâncare, iar o femeie mi-a dat și o jumătate de marcă și mi-a urat drum bun… În ultima zi din an, am ajuns lângă râu și am dat peste o mulțime de bețivani.

— Așa te-ai hotărât să te sui pe una din bărcile de pe fluviu?

— *Ja,* Cornelis. Îndată ce am auzit de bărcile astea, am înțeles că aveam o șansă. Dar ai fi putut să mă dobori și cu un pai, atunci când te-am văzut pe mal. A fost un noroc chior, prietene… M-am gândit o mulțime la germani și am să-ți spun ceva foarte serios: numai curajul îi poate năuci. Sunt printre cei mai harnici oameni pe care i-am întâlnit vreodată. Se gândesc la tot felul de dificultăți care ar putea să apară, dar nu chiar la toate, fiindcă nu prea au imaginație. Sunt ca niște motoare cu aburi, care funcționează perfect dacă merg numai pe șine. Acolo, sunt în stare să înhațe și să distrugă pe oricine, dar dacă îi duci în câmp deschis, sunt absolut pierduți. De-aia zic: tupeu, prietene, întotdeauna tupeu. Sunt un neam de ochelariști, nu vor vedea niciodată lucrurile foarte clar.

Peter tăcu o vreme, încântat de vederea unui stol de gâște în formă de V și a unor cârduri de lebede sălbatice, care treceau adesea prin aceste locuri. Povestea lui mă încânta teribil. Avusesem, într-adevăr, parte de un noroc formidabil și simțeam acum o încredere în reușita misiunii noastre, o speranță pe care n-o mai avusesem înainte. În acea după-amiază, am primit un alt impuls. Urcasem pe punte pentru o gură de aer proaspăt și mi se părea destul de rece, comparativ cu zăpușeala din sala motoarelor. Așa că l-am rugat pe unul dintre ajutoare să-mi aducă haina din cabină – aceeași pe care o cumpărasem în dimineața petrecută în satul Greif.

— *Der grune mantle*[53]? strigă omul, și i-am răspuns „Da!”.

Însă vorbele îmi rămaseră în minte ca un ecou și, mult timp după ce mi-o adusese și mă îmbrăcasem, am rămas cu privirea pierdută peste parapet.

Întrebarea lui atinsese o coardă a memoriei sau, ca să fiu mai explicit, dăduseră sens unui lucru vag, de neatins. Omul rostise exact aceleași cuvinte pe care Stumm i le adresase în șoaptă, pe ascuns, lui Gaudian. Eu nu auzisem decât ceva ce părea a fi „*uhnmantl*” și nu

înțelegeam deloc la ce se referă. Însă acum eram sigur de cele două cuvinte ca de propria mea existență. Stumm rostise *„Grune mantel”*. Și *„Grune mantel” – Mantaua verde,* orice o fi însemnat asta, era numele pe care Stumm nu voia ca eu să-l știu, fiindcă era un fel de talisman pentru misiunea pe care o propusesem și care avea legătură, cumva, cu misteriosul nume von Einem.

Această descoperire mi-a ridicat moralul semnificativ. Mi-am spus că, luând în calcul toate dificultățile, reușisem să aflu informații valoroase în cele câteva zile petrecute pe drum. Ceea ce demonstra ce poți face cu cele mai firave indicii, dacă nu pregeți să te gândești la ele, iar și iar…

După două zile treceam pe lângă cheiul din Belgrad și am profitat de ocazie să-mi dezmorțesc picioarele. Peter coborâse pe țărm pentru câteva fumuri de țigară și am pornit amândoi să facem câțiva pași pe străduțele înclinate de pe malul fluviului, de unde puteam zări arcadele marelui pod de cale ferată, la care germanii lucrau ca niște castori. În prezent, funcționa un ponton provizoriu pe care circulau trenurile, dar am calculat că podul principal avea să fie gata într-o lună.

Era o zi geroasă, dar senină și, privind spre sud, puteam vedea șiruri întregi de coline acoperite de zăpadă. Străzile din partea de sus a orașului păreau a fi încă întregi și existau magazine de unde puteam cumpăra ceva de mâncare. Îmi amintesc că am auzit vorbindu-se engleză și am zărit niște infirmiere de la Crucea Roșie în custodia unor soldați austrieci, venind din direcția gării.

Mi-ar fi fost tare de folos să pot schimba câteva vorbe cu ei. Mă gândeam la oamenii politicoși și amabili care locuiau în acest oraș, cum îi alungaseră deja de trei ori pe austrieci înapoi în țara lor, dincolo de Dunăre, pentru a fi apoi învinși prin trădarea josnică a așa-zișilor aliați. Într-un fel anume, acea dimineață în Belgrad ne dăduse, lui Peter și mie, un nou sens în misiunea pe care o aveam de îndeplinit. Era datoria noastră să punem bețe în roatele acestei mașinării sângeroase, care zdrobea viața și speranța unor mici națiuni de eroi.

Tocmai ne pregăteam din nou de plecare, când se apropie de chei un grup foarte distins. Purtau tot felul de uniforme – nemțești, austriece și bulgărești și, printre ei, se afla un gentleman cu haină de blană și pălărie neagră de fetru. Au privit barjele cum își ridică ancora și, înainte

să demarăm în formație, am reușit să prind câte ceva din conversația lor. Haina de blană vorbea engleză.

— Cred că sunt niște vești destul de bune, generale, spuse; dacă englezoii au șters-o din Gally-poly, ne putem folosi de aceste transporturi pentru mizele mai mari. Nu mai durează mult și leul britanic are s-o zbughească din Egipt cu coada între picioare.

Izbucniră toți în hohote.

— Și noi ne vom bucura curând de privilegiul acestui spectacol, a fost replica.

N-am dat prea mare atenție discuției; abia săptămâni mai târziu am înțeles că fuseseră primele indicii despre marea evacuare de la Capul Hellas[54]. M-a bucurat teribil, însă, vederea lui Blenkiron, elegant ca un frizer printre granguri ăia din armată. Eram doi dintre cei plecați în misiune, aflați la o distanță rezonabilă de visul lor.

CAPITOLUL ZECE
Grădina lui Suliman cel Roșu

Am ajuns la Rusciuc pe 10 ianuarie, dar nu am avut permisiunea de a debarca în acea zi. Ceva nu era în ordine în privința aranjamentelor de descărcare a mărfii sau, mai degrabă, cu calea ferată pe care trebuia transferată încărcătura, așa că am fost nevoiți să petrecem ziua legănându-ne întruna pe fluviul agitat. Colac peste pupăză, pe căpitanul Schenk l-au apucat frigurile și până seara ajunsese o epavă străvezie și tremurândă. Îmi făcuse mult bine omul ăsta și găseam că e de datoria mea să-l ajut. Așa că am preluat actele vasului și documentele de însoțire ale mărfii și am început să supraveghez transferul încărcăturii. Nu era prima dată când mă ocupam cu astfel de îndeletniciri, iar funcționarea macaralelor cu aburi îmi era destul de familiară. I-am spus căpitanului că urma să plec la Constantinopol și că Peter mergea cu mine, iar el a fost de acord. Oricum, avea de așteptat la Rusciuc marfa cu care urma să plece înapoi și putea găsi destul de ușor un inginer care să mă înlocuiască.

Am petrecut probabil cele mai istovitoare ore din viață supraveghind transferul mărfii pe țărm. Ofițerul din debarcader era bulgar, un tip competent, dacă l-ar fi ajutat însă și cei de la căile ferate cu vagoanele necesare. Mai era și o adunătură de ofițeri de transport germani, care strigau care mai de care cu impertinență la toată lumea. Am intrat și eu în competiția înjurăturilor și, cu ajutorul comandantului bulgar care era de partea mea, am reușit după două ore să-i reduc la tăcere. Însă marele necaz a apărut în dimineața următoare, când izbutisem să încarc aproape toată marfa în vagoane.

Un ofițer tânăr, în ceea ce bănuiam a fi uniformă turcească, s-a apropiat călare, însoțit de un aghiotant. Am remarcat că nemții l-au salutat cu respect, ceea ce îmi dădea de bănuit că era vreun mare ștab din armată. S-a apropiat de mine și, în germană și pe un ton foarte civilizat, mi-a cerut documentele care însoțeau transportul. I le-am prezentat, iar el le studie cu grijă, însemnând anumite poziții din listă cu un creion albastru.

Apoi i le-a înmânat aghiotantului, spunându-i ceva în limba turcă.

— Uite ce e, am nevoie de acte înapoi, i-am spus. Nu pot pleca fără ele și nu îmi permit să mai pierd timpul.

— Desigur, imediat, răspunse el zâmbind și îmi întoarse spatele.

Nu am spus nimic, în ideea că marfa era oricum destinată turcilor, așa că aveau și ei un cuvânt de spus despre asta. Transferul era aproape complet când gentlemanul turc reveni. Mi-a înmânat un set nou de documente, bătute cu grijă la mașină. Dintr-o privire rapidă, mi-am dat seama că mai multe piese grele ale transportului fuseseră omise de pe noua listă.

— Uite ce e, nu merge așa, i-am spus. Dă-mi înapoi actele corecte. Astea nu mă ajută cu nimic.

Drept răspuns, îmi făcu ușor cu ochiul, zâmbi ca un înger melancolic și întinse mâna. Ținea un sul de bani.

— Pentru tine, spuse. Așa merge treaba.

Era prima dată când încerca cineva să mă mituiască, lucru care m-a înfuriat până în măduva oaselor. Înțelegeam perfect ce urmărea. Turcia trebuia să-i plătească Germaniei contravaloarea mărfii: probabil o plătise deja, dar plătea dublu pentru obiectele care dispăruseră de pe listă, banii ajungând la tipul ăsta și la prietenii lui. Chestia asta mi se părea mârșăvie curată, chiar și pentru reputația orientalilor în a face afaceri.

— Uite ce e, domnule, i-am spus, nu mă mișc de aici până nu primesc înapoi listele corecte. Dacă n-ai de gând să mi le returnezi, scot imediat tot ce am încărcat în vagoane și fac o listă nouă. Așa că fie plec cu o listă corectă, fie las marfa aici până la Calendele grecești.

Era un tip slab, dichisit, și mă privi mai mult nedumerit decât ofensat.

— Dar îți ofer o sumă corectă, spuse el, întinzând din nou mâna spre mine.

În acel moment, aproape că am mârâit la el.

— Dacă încerci să mă mituiești, negustor neînsemnat de chilipiruri ce ești, te dau imediat jos de pe cal și te arunc în râu.

De data asta, înțelesese perfect. Începu să înjure și să mă amenințe, dar l-am întrerupt cu voce aspră:

— Ia vino tu la comandant, băiete, i-am spus și am luat-o înainte, rupând în bucăți listele date de el și aruncându-le peste umăr, ca pe un gunoi.

În biroul comandantului bulgar, am continuat să ne certăm ca chiorii. I-am spus că era datoria mea, ca reprezentant al Guvernului german, să supervizez predarea mărfii destinatarului de la Constantinopol, în întregime și în bună ordine. I-am spus că nu obișnuiesc să mă ocup cu falsificarea documentelor. El era total de acord cu mine, dar figura orientalului rămânea imperturbabilă ca a lui Buddha.

— Îmi pare rău, Rasta Bey, îi spuse comandantul bulgar, însă acest om are dreptate.

— Sunt autorizat de Comitet să fac recepția acestor mărfuri, spuse el ursuz.

— Eu am alte instrucțiuni, am intervenit eu. Încărcătura îi este destinată comandantului de artilerie de la Chataldja, generalul von Oesterzee.

Omul ridică din umeri.

— Foarte bine. Am să vorbesc și eu cu generalul von Oesterzee și am să îi adresez niște cuvinte speciale acestui om care își bate joc de Comitet.

Ne întoarse spatele și plecă, ca un băiețel alintat și supărat.

Comandantul rânji în urma lui:

— L-ai ofensat pe înălțimea Sa și să știi că nu e un dușman comod. Toții comitagiii[55] aceștia sunt foarte periculoși. Cred că ar fi mai înțelept să nu pleci la Constantinopol.

— Și să-l las pe spilcuitul ăsta cu pălărie roșie să jefuiască vagoanele pe drum? Nu cred. Am de gând să mă asigur că ajung în siguranță la Chataldja sau cum i-or spune depozitului de artilerie.

Am mai avut multe de spus pe această temă, dar aceasta este o traducere abreviată a remarcilor mele. Cuvântul meu pentru spilcuit era *trottel*[56], dar am folosit și alte expresii care i-ar fi ridicat părului pe mâini Tânărului Turc. Gândindu-mă mai calm, după o vreme, la acest incident, mi se pare că am exagerat făcând tărăboi pentru niște arme care, oricum, aveau să fie folosite împotriva băieților noștri. Atunci, însă, am văzut lucrurile altfel. Era la mijloc orgoliul meu profesional și nu suportam ideea de a contribui cu ceva la o afacere care duhnește.

— Ei bine, atunci, te sfătuiesc să mergi bine înarmat, spuse comandantul. Vei avea la dispoziție pază pentru

vagoane și te asigur că am să aleg numai oameni unul și unul. Au să te păzească și pe tine. Odată ce ai trecut frontiera, nu te mai pot ajuta, dar am să-i telegrafiez lui Oesterzee și el are să facă tărăboi mare dacă se întâmplă ceva pe parcurs. Cred, însă, că ar fi fost mai înțelept să-i faci pe plac lui Rasta Bey.

Înainte să plec, mi-a dat o telegramă.

— Iată un mesaj pentru căpitanul Schenk.

Am strecurat plicul în haină și am ieșit.

Schenk se simțea în continuare foarte rău, așa că i-am lăsat un bilet. La ora unu, am pornit trenul, cu câte doi gardieni germani în fiecare vagon și cu Peter alături de mine într-o boxă de cai. Mi-am amintit de telegrama adresată lui Schenk, care se afla încă în buzunarul hainei mele. Am scos-o și am deschis-o, cu intenția de a o transmite de la prima stație în care poposeam. Însă m-am răzgândit îndată ce am citit-o. Expeditorul era un oficial din Regensburg care îi cerea să aresteze numaidecât și să trimită înapoi în țară un om pe nume Brandt, despre care se credea că ar fi ajuns pe remorcher la Absthafen, pe 30 decembrie.

Am fluierat și i-am arătat-o lui Peter. Cu cât ajungeam mai repede la Constantinopol, cu atât eram mai în siguranță, de aceea ne rugam să ajungem înainte ca tipul din Regensburg să apuce s-o mai trimită o dată și telegrama să ajungă din nou la comandant, care ar fi transmis la rândul său mesajul să fim reținuți la Chataldja. Pentru că era în joc onoarea mea în livrarea acestor muniții destinatarului, eram gata să-mi asum orice risc ca misiunea asta să fie dusă la bun sfârșit. Peter nu mă înțelegea deloc. Încă tânjea să organizeze o distrugere în masă a încărcăturii, undeva, de-a lungul căii ferate. Însă aici nu era vorba de profesia lui Peter, așa că onoarea lui n-ar fi avut nicicum de suferit.

Ne deplasam teribil de încet. În Bulgaria a mai fost cum a fost dar, după trecerea frontierei printr-un loc numit Mustafa Pasha, ne-am lovit cu adevărat de indolența specifică orientalilor. Din fericire, am întâlnit acolo un ofițer german care avea ceva experiență în a urni lucrurile și tot interesul ca marfa să plece spre destinație cât mai repede. Era dimineața zile de 16 ianuarie, după ce Peter și cu mine trăisem ca niște porci de zile întregi, cu pâine neagră și o nenorocire mizerabilă dintr-o conservă de tablă, când, pe partea dreaptă, am zărit albastrul

inconfundabil al mării și am știut că nu puteam fi prea departe de destinația finală.

Apropierea de Constantinopol ne înveselea și din alt motiv. Ne-am oprit într-o gară, să ne dezmorțim picioarele pe peron, când am văzut că se apropie o siluetă familiară. Era prietenul Rasta, cu vreo șase jandarmi turci în urma lui.

L-am strigat pe Peter și ne-am cățărat în vagonul de lângă boxa cailor. Mă așteptam la o figură de genul ăsta și îmi pregătisem un plan.

Turcul se împăună în șa și ne strigă:

— Ai face bine să te întorci la Rusciuc! Preiau eu trenul de aici. Predă-mi documentele!

— Am ajuns cumva la Chataldja? am întrebat cu un ton naiv.

— Ai ajuns la finalul îndatoririlor tale, spuse el țepos. Mișcă-te repede, altfel o încurci rău de tot.

— Uite ce e, fiule, i-am spus, tu ești un mucos, care habar n-are cum merg treburile. Eu îi predau documentele numai generalului von Oesterzee și atât.

— Te afli în Turcia acum! urlă el. Te vei supune guvernului turc!

— Mă voi supune guvernului când trebuie. Dacă tu ești guvernul, atunci am să fac unul mai bun cu o bavețică și o zornăitoare.

Le spuse ceva oamenilor lui și aceștia și-au pregătit imediat armele.

— Doar n-ai de gând să începi să tragi acum! i-am spus. În acest tren, sunt doisprezece gardieni armați, care așteaptă ordine de la mine. În plus, prietenul meu și cu mine avem ceva experiență la sportul ăsta.

— Neghiobule! strigă, livid de furie. Pot avea un regiment la dispoziție în cinci minute.

— Nu te contrazic, i-am spus, dar gândește-te puțin. Am în vagoanele astea suficient armament cât să arunc în aer toată țara. Dacă îndrăznești să urci în tren, te împușc pe loc. Iar dacă ai să chemi un regiment, fac următorul lucru: voi da foc mărfii din tren și cred că au să adune bucățele din tine și din regimentul tău tocmai din peninsula Gallipoli.

Jucase la cacealma – o cacealma proastă – iar eu îi ținusem isonul. A înțeles că vorbesc serios și a tăcut.

— La revedere, domnule, mi-a spus. Ai avut o șansă și ai ratat-o. Ne vom întâlni din nou cândva și îți va părea

rău pentru obrăznicia de azi.

Se îndepărtă țanțoș și m-am abținut cu greu să nu alerg după el și să-l trântesc la pământ pentru a-i arde vreo două la fund.

Am ajuns cu bine la Chataldja, unde am fost primiți de către von Oesterzee ca niște frați de mult pierduți. Era un ofițer de artilerie tipic, care nu se gândea la nimic altceva decât la tunurile și obuzele sale. Am așteptat trei ore ca el să verifice corespondența dintre marfă și documentele de însoțire, după care mi-a înmânat o chitanță, pe care o am și acum. I-am povestit despre Rasta, iar generalul m-a felicitat pentru corectitudine. Incidentul nu l-a înfuriat atât de tare pe cât m-aș fi așteptat pentru că generalul și-ar fi primit oricum marfa în cele din urmă. Doar că mizerabilii de turci ar fi plătit de două ori contravaloarea ei.

Ne-a oferit prânzul și s-a purtat foarte civilizat, făcând conversație despre război. Mi-ar fi plăcut să aflu mai multe de la el, pentru că ar fi reflectat un punct de vedere german despre campania din est, dar nu mai aveam deloc timp de pierdut. În orice clipă ar fi putut ajunge un mesaj incriminator de la Rusciuc. În cele din urmă, ne oferi o mașină care să ne ducă cei câțiva kilometri rămași până în oraș.

Așa că, pe la ora trei și cinci minute, în data de 16 ianuarie, Peter și cu mine am intrat în Constantinopol, doar cu hainele de pe noi și nimic mai mult.

Mă simțeam destul de bine, fiindcă trecusem cu bine de ultimul obstacol, și eram teribil de nerăbdător să-mi întâlnesc prietenii. Însă, din păcate, prima priveliște întâlnită a fost o mare dezamăgire. Nici nu știu la ce mă așteptasem, de fapt – la un fel de poveste magică într-un oraș oriental, construit din marmură albă și mărginit de ape albastre, cu turci înalți și impunători în stihare ornamentate, cu nimfe ale paradisului în voaluri diafane, cu trandafiri și privighetori și cvartete de coarde cântând neîntrerupt o muzică suavă. Uitasem că iarna e la fel de mohorâtă cam peste tot. Cădea burnița și dinspre est bătea un vânt puternic, iar străzile erau, de fapt, niște șiroaie lungi de noroi.

Cea dintâi zonă în care am ajuns semăna cu o suburbie colonială zdrențăroasă – case de lemn și acoperișuri ruginite de tablă și, printre ele, o mulțime de

copii murdari și străvezii. Îmi amintesc că am zărit un cimitir cu caschete turcești înfipte la capul fiecărui mormânt. Apoi am intrat pe niște străzi abrupte și înguste, care coborau spre un fel de canal foarte lat. Am văzut ceea ce credeam a fi moschei cu minarete și care mă impresionau la fel de tare precum coșurile fabricilor. Din când în când treceam peste un pod și plăteam un ban pentru acest privilegiu. Dacă aș fi știut că tocmai trecusem peste faimosul Corn de aur, m-aș fi uitat cu mai multă atenție, dar nu am remarcat mare lucru în afara unor barje mâncate de rugină și a unor bărci mici și bizare, care semănau cu gondolele. Apoi am ajuns pe niște străzi aglomerate, în care birje dărăpănate trase de niște cai schilozi împroșcau noroi în toate direcțiile. Am văzut un tip mai în vârstă, care întruchipa imaginea mea despre turcaleți, dar majoritatea trecătorilor arătau ca niște zdrențăroși din Londra. Toți în afară de soldați, turci și germani, care păreau niște tipi bine îngrijiți.

Peter pășise lângă mine tot drumul ca un cățel fidel, fără să scoată o vorbă, dar vădit nemulțumit de acest oraș ud, rece și murdar.

— Ți-ai dat seama că suntem urmăriți, Cornelis? spuse el deodată. Avem coadă chiar de când am intrat în provincia asta împuțită.

Peter era de neegalat în astfel de momente și nu greșea nici o dată. Vestea mă sperie rău de tot, fiindcă mi-era teamă că telegrama buclucașă ajunsese la Chataldja. Apoi m-am gândit că nu poate fi acesta motivul – dacă generalul von Oesterzee ar fi vrut să mă prindă, nu mai pierdea timpul urmărindu-mă. Era vorba, mai degrabă, de amicul Rasta.

Am găsit feribotul pentru Ratchik întrebând un soldat, iar un marinar german mi-a indicat unde se află bazarul kurd: o stradă abruptă, care trecea pe lângă un șir de depozite cu geamurile sparte. Sandy ne spusese de partea stângă cum cobori pe stradă, ceea ce însemna partea dreaptă, dacă urci. Am pornit într-acolo și am descoperit cel mai mizerabil loc din lume. Vântul bătea cu putere și răscolea tot gunoiul. Părea să fie o stradă extrem de aglomerată, fiindcă la toate ușile se aflau grupuri de oameni privind pieziș, cu capetele acoperite, deși abia de zăreai câte o fereastră de casă în zidurile oarbe.

Strada se întortochea la nesfârșit. Câteodată, părea să se înfunde, după care descopeream o altă spărtură în zidul opus și reușeam să mergem mai departe. Adesea treceam prin unghere complet cufundate în întuneric, după care strada se lățea la dimensiunile unei alei normale și atunci ne bucuram de lumina moale a amurgului. Nu era deloc simplu să găsești o adresă în acea întunecime bizară și, după vreo 400 de metri, am început să cred că trecusem pe lângă cafenea. Nu avea nici un rost să-i întrebăm pe oamenii întâlniți în cale. Nu păreau să înțeleagă vreo limbă a civilizației.

Într-un final, am dat peste ea – o cafenea dărăpănată cu firma A. Kuprasso agățată deasupra ușii, scrisă ciudat, de o mână de amator. Înăuntru ardea o lumină slabă și se zăreau vreo doi, trei oameni fumând în jurul meselor de lemn.

Am cerut și noi cafea, un lichid dens și negru ca melasa, pe care Peter o înjură din toți rărunchii. Ne-a adus-o la masă un negru, căruia i-am spus în germană că aș vrea să schimb o vorbă cu domnul Kuprasso. El nu mi-a dat nici o atenție, așa că am strigat mai tare, iar zgomotul i-a atras atenția altui tip din spate.

Era un tip gras, ceva mai în vârstă și cu un nas lunguieț, ce semăna foarte bine cu negustorii greci pe care-i întâlnești pe coasta Zanzibarului. I-am făcut semn și cu mâna și el s-a apropiat de noi legănându-se, cu un rânjet mieros întins pe toată fața. L-am întrebat ce-ar vrea să bea și el îmi răspunse, într-o germană poticnită, că i-ar plăcea niște sirop.

— Dumneata ești domnul Kuprasso, i-am spus. Voiam să-i arăt prietenului meu localul. A auzit de grădina din spate și de distracția de acolo.

— Signor greșește. Nu am nici o grădină.

— Prostii, am continuat. Am mai trecut pe aici, băiete. Îmi amintesc de cocioaba din spate și de foarte multe nopți fericite petrecute în ea. Cum i se spunea? Ah, gata, îmi amintesc – Grădina lui Suliman cel Roșu.

El își duse mâna la gură, cu o privire vicleană.

— Signor își amintește bine, dar asta se întâmpla în zilele liniștite de odinioară, înainte de acest război teribil. Am închis localul de mult. Oamenii de aici sunt prea săraci ca să mai danseze și să cânte.

— Chiar și așa, tot mi-ar plăcea să mai văd o dată locul, i-am spus și i-am strecurat în mână o liră

englezească.

O privi uimit și, într-o clipă, atitudinea i se schimbă radical:

— Signor este un prinț și am să-i îndeplinesc voia.

Bătu din palme și negrul apăru din nou, ocupând locul lui Kuprasso în spatele tejghelei.

— Urmați-mă, spuse, și ne conduse printr-un pasaj lung și împuțit, în care tăiai întunericul cu un cuțit și te împiedicai în pavelele inegale. La urmă, descuie o ușă, care se închise cu putere în urma noastră, din cauza unei rafale de vânt.

Ajunsesem într-o curte meschină, mărginită în lateral de un zid înalt curbat, vădit mâncat de vreme, plin de mărăcini crescuți în crăpăturile sale. Niște mirți pipernicíți încercau să supraviețuiască în vasele sparte de lut, iar într-un colț înfloriseră ghimpii. În alt colț se afla o construcție de lemn cu aspect de capelă protestantă, dar vopsită cu un roșu înnegrit de vreme. Ferestrele și luminatorul erau pline de mizerie, iar ușa, prinsă cu o frânghie, zdrăngănea în bătaia vântului.

— Acesta este Pavilionul, spuse Kuprasso cu mândrie.

— Ăsta e localul de care-mi aminteam! am remarcat emoționat. Ce vremuri am mai trăit aici! Spune-mi, domnule Kuprasso, obișnuiești să-l mai deschizi?

Își lipi buzele de urechea mea.

— Dacă Signor va păstra tăcerea asupra acestei chestiuni, am să-i spun. Câteodată, e deschis – nu foarte des. Oamenii au nevoie de plăcere chiar și în vremuri de război. Câțiva ofițeri germani vin aici în căutare de plăceri, iar nu mai departe de săptămâna trecută am găzduit aici trupa de balet a Mademoisellei Cici. Poliția închide ochii și tace – nu prea des, însă – fiindcă nu e o perioadă prea veselă. Vă mai spun un secret mâine după-amiază avem un spectacol de dans – un dans fantastic! Doar cei mai apropiați clienți ai mei sunt invitați. Cine credeți că va veni mâine aici?

Își apropie capul și mai mult și spuse abia șoptit:

— La *Compagnie des Heures Roses*[57].

— Oh, ce veste grozavă, i-am spus pe un ton admirativ, deși habar n-aveam ce însemna această companie.

— Signor ar dori să vină la eveniment?

— Sigur, i-am spus. Amândoi. Suntem înnebuniți după orele trandafirii.

— Atunci vă aștept la ora patru a după-amiezii. Intrați direct în cafenea și va fi cineva pregătit să vă descuie ușa. Sunteți prima dată veniți în oraș? Ascultați sfatul lui Angelo Kuprasso și evitați să mai ieșiți pe stradă după căderea întunericului. Stambulul nu e un loc prea sigur acum pentru oamenii liniștiți.

I-am cerut să ne indice un hotel, iar el a înșiruit o listă întreagă, din care am reușit să aleg un nume ce părea a fi modest și adecvat bugetului de care dispuneam. Nu era foarte departe, la doar câteva sute de metri în sus, pe colină.

Imediat ce am plecat de la el, începu să plouă. Nu mersesem douăzeci de metri, că Peter mă înșfăcă de mână, privind în urmă ca un cerb vânat de câini.

— Suntem urmăriți îndeaproape, Cornelis, spuse el calm.

După alți zece metri, ne aflam la o răscruce, unde o moschee destul de mare mărginea deschiderea unei piațete. Puteam distinge în lumina slabă un grup de oameni ce păreau să se îndrepte spre noi. În același timp, am reușit să prind din zbor o voce stridentă înșiruind o mulțime de cuvinte anapoda și de *neînțeles. Era o voce familiară.*

CAPITOLUL UNSPREZECE
Companionii Orelor Trandafirii

Ne-am refugiat într-un colț, într-un ungher format de colțul unei clădiri ieșit în stradă. Era singura șansă de a ne apăra spatele, sprijinindu-ne de colțul zidului aceluia. Totul s-a petrecut în câteva secunde. Acum orbecăiam prin întuneric, încercând să ținem drumul corect, iar în secunda următoare ne lipisem cu totul de zidul întunecat, cu o mulțime gălăgioasă amenințând să ne înconjoare.

În câteva clipe, mi-am dat seama că eram atacați. Fiecare dintre noi are câte un instinct aparte, care-l avertizează în situații grele, iar al meu îmi spunea să mă feresc mereu de o mulțime furioasă. Nu suportam nici măcar ideea de mulțime – mizeria, lupta încrâncenată dintre oameni, sentimentul de pasiuni dezlănțuite, atât de diferite de trăirile unui bandit solitar. Era o lume întunecată pentru mine, iar mie nu-mi place întunericul. Numai în coșmaruri mai avusesem parte de astfel de imagini. Strada îngustă, plină de duhoare, vântul înghețat ce răscolea gunoaiele, limbajul necunoscut, murmurul violent și sălbatic și frica mea de acel haos necunoscut, toate astea îmi sugrumaseră stomacul.

— De data asta, suntem în furcile iadului, bătrâne, i-am spus lui Peter, care scosese deja pistoletul oferit de comandantul de la Rusciuc.

Cele două pistolete erau singurele noastre arme. Mulțimea le observă și ezitară o clipă, dar aveau să devină inutile în scurt timp, dacă s-ar fi decis să ne atace.

Vocea lui Rasta dispăruse. Își făcuse treaba și acum se retrăsese deoparte. Din mulțime, se auzeau strigăte răzlețe – *„Alleman!”* și un altul, *„Khafiyeh!”,* repetate în mod constant. Atunci nu înțelegeam ce vor să spună, dar acum știu că ne urmăreau fiindcă ne credeau spioni germani. Nu era nici o risipă de iubire între pungașii din Constantinopol și noii lor stăpâni. Ar fi fost o ironie teribilă ca Peter și cu mine să ne găsim sfârșitul linșați de o mulțime furioasă, care ne credea cârnățari. Și nu era departe deloc acest sfârșit. Auzisem de mult că în Orient e

un loc bun în care să dispari; nu existau gazete curioase și nici poliție incoruptibilă.

Mi-aș fi dorit atunci, mai mult ca orice, să fi știut o boabă de turcă. Le-am strigat totuși, într-un moment de domolire a zarvei, că eram marinari germani și că adusesem arme pentru Turcia, iar a doua zi urma să plecăm înapoi acasă. I-am mai întrebat ce mama dracului credeau ei că am făcut de ne încolțeau așa? Nu știu dacă înțelegea vreunul germană. Oricum, reacția a fost un vuiet și mai puternic de urlete, în care leit motivul era cuvântul *„Khafiyeh”*.

Atunci Peter trase câteva gloanțe în aer. A fost obligat să facă asta, fiindcă un tip tocmai încerca să-l strângă de gât. Răspunsul a fost o rafală de gloanțe, trase chiar deasupra noastră în zid. Părea ca și cum ar fi vrut să ne prindă în viață, ceea ce știam cu siguranță că nu trebuia să se întâmple cu nici un chip. Mai bine un sfârșit sângeros într-o încăierare de stradă decât mila de budoar a acelui asasin fanfaron!

Nu mai știu foarte clar ce s-a întâmplat după aceea. Mulțimea s-a năpustit asupra mea și am tras. Cineva a scâncit și mă așteptam ca, în clipa următoare, să fiu strangulat. Și atunci, dintr-o dată, gloata a înțepenit și în tot întunericul ăla dement se ivi o rază tremurândă de lumină. Niciodată nu am trecut prin niște chinuri atât de groaznice ca acelea. Avusesem parte de suficiente emoții și mister în aventurile ultimelor zile, dar niciodată nu înfruntasem pericolul direct. Când ajunsesem într-o situație cu adevărat gravă, reală, cu risc major cum fusese la Loos, măcar pericolul era clar, în fața mea. Știam cu ce mă confrunt și la ce să mă aștept. Dar acum trăiam, însă, o amenințare pe care n-o puteam distinge și care nu avea să se întâmple cândva, în viitor, ci ne înșfăcase de beregată chiar în clipa aceea.

Cu toate astea, simțeam că ceva lipsește, că toată conjunctura părea artificială. Rafala de gloanțe răpăind pe zid ca niște petarde, chipurile mai degrabă simțite decât văzute în întuneric, pălăvrăgeala din care nu pricepeam o iotă, toate păreau desprinse dintr-un vis, dintr-un coșmar. Numai Peter, înjurând de mama focului în olandeză, era mai departe extrem de real. Și atunci se făcu lumină și toată scena deveni și mai lugubră.

Lumina provenea de la două torțe cărate de niște tipi isterici, care-și croiau drum prin mulțime înarmați cu

două ciomege lungi. Văpaia tremurândă lumina zidurile din jur, îmbrăcându-le în umbre monstruoase. Vântul legăna limbile de loc în toate direcțiile, împroșcând la capete mănunchiuri de scântei. Mulțimea urla acum un cuvânt nou: „*Chinganeh*”, pronunțat cu teamă, nu cu furie.

La început, nu i-am putut vedea pe noii veniți. Erau ascunși de întunericul aflat sub văpăile torțelor, pe care le țineau cât de sus erau în stare. Și ei strigau ceva, niște urlete sălbatice și stridente, încheiate într-un ropot de cuvinte rapide, care păreau a fi adresate mai degrabă mulțimii decât nouă. Am simțit o undă vagă de speranță că, din cine știe ce motiv bizar, ei ar putea fi de partea noastră.

Gloata nu ne mai amenința la fel de intens. Din contră, începuse să se rărească și am sesizat zgomotul de păruieli între cei care o apucaseră pe străzile lăturalnice. Prima idee a fost că noii veniți erau, de fapt, poliția turcă. Dar mi-am schimbat rapid impresia, atunci când liderul lor păși într-un petic de lumină. Nu avea torță, ci doar un baston lung, cu care-i trosnea în cap pe cei prea înghesuiți ca s-o taie mai repede din loc.

Era cea mai stranie apariție pe care v-o puteți imagina. Un om înalt, îmbrăcat în tot felul de piei, cu picioarele dezgolite, înfășurate în sandale. Pe umeri îi atârna o bucată de pânză roșie și, tras pe cap până deasupra ochilor, purta o scufie de blană, cu o coadă ce-i flutura la spate. Sărea de colo-colo ca un animal sălbatic, cu mișcări înalte și monotone, care mă îngrozeau.

Dintr-o dată, mi-am dat seama că toată gloata se împrăștiase. Alături de noi rămăseseră creatura stranie și vreo șase tovarăși de-ai săi, toți îmbrăcați în haine de piele și unii dintre ei purtând torțe. Însă doar unul, ce părea a le fi conducător, purta scufia de blană; ceilalți aveau capetele descoperite, cu plete lungi și încâlcite.

Creatura îmi strigă o droaie de cuvinte în păsărească. Îi sticleau ochii ca unuia care fumează cânepă, iar picioarele nu-i stăteau locului nici o secundă. Ai fi crezut că o asemenea arătare nu poate fi decât un filfizon, totuși nu era nimic comic în prezența sa. Ci, mai degrabă, temere, sinistru și bizar. Iar eu mă abțineam din răsputeri să nu izbucnesc în râs.

În timp ce continua să urle, indica cu bastonul o direcție în susul străzii care urca pe deal.

— Cred că vrea să ne mișcăm, spuse Peter. Pentru Dumnezeu, trebuie să scăpăm cumva de vraciul ăsta din junglă.

Nu înțelegeam mare lucru, însă aveam măcar o certitudine: maniacii ăștia ne scăpaseră pentru moment de Rasta și de acoliții lui.

Atunci am comis o mare prostie. Am scos din buzunar o liră sterlină și i-am oferit-o liderului. Simțeam nevoia să-i demonstrez cumva gratitudinea noastră și, cum nu puteam s-o fac prin cuvinte, am exprimat-o în fapte.

El mi-a ars un ciomag peste încheietura mâinii, iar moneda zbură prin aer, direct în canalul de scurgere. Arunca flăcări din ochi și bastonul șuieră amenințător de câteva ori pe lângă capul meu. M-a înjurat – eh, știu bine când cineva înjură, chiar dacă nu înțelegeam o boabă din ce spune – după care le strigă camarazilor lui ceva și ei se alăturară înjurăturilor. Îl insultasem teribil, se pare, și stârnisem o vâltoare mai intensă decât gloata lui Rasta.

Peter și cu mine, mânați de același impuls, ne luarăm picioarele la sănătoasa. Nu aveam de gând să stricăm și mai tare căruța cu demonii ăștia. Am alergat în sus pe strada îngustă și abruptă, cu adunătura de lunatici pe urmele noastre. Părea că torțele se stinseseră, fiindcă puteai tăia întunericul cu un briceag la cât de dens era, iar noi alunecam pe mormane de resturi și ne stropeam în bălțile de lături. Urmăritorii erau destul de aproape și nu doar o dată am simțit atingerea bâtei pe umeri. Groaza ne dădea, însă, aripi și, dintr-odată, am zărit o oază de lumină, unde capătul străzii se deschidea într-un drum principal. Cei din urmă vedeau același lucru ca noi și păreau că o lasă mai moale cu goana. Chiar înainte să ajungem în strada luminată, ne-am oprit și am privit în jur. Era tăcere de mormânt și un întuneric așijderea pe aleea întunecată din urma noastră, care se pierdea în port.

— E un tărâm tare bizar pe aici, Cornelis, spuse Peter, pipăindu-și vânătăile. Se întâmplă prea multe și inimaginabil de repede. Nu mai am suflu.

Strada largă în care ajunsesem părea să țină lungimea crestei colinei. Avea felinare, trăsuri care abia se târau și niște magazine cu o aparență destul de civilizată. Am descoperit curând hotelul indicat de Kuprasso, un local mare cu o curte așijderea, un portic dărăpănat și niște obloane verzi și triste, care se zgâlțâiau

în bătaia vântului de iarnă. Așa cum mă temusem, se dovedi a fi îmbuibat de lume, majoritatea ofițeri germani. Cu ceva eforturi, am reușit să schimb două vorbe cu proprietarul, obișnuitul grec, căruia i-am transmis că a fost recomandat de domnul Kuprasso. Chestia asta l-a impresionat puțin spre deloc și probabil că urma să fim aruncați în stradă în următoarea secundă, dacă nu mi-aș fi amintit de pașaportul dat de Stumm.

I-am explicat că sosisem din Germania cu muniție și aveam nevoie de camere pentru o singură noapte. I-am arătat pașaportul și am făcut mare caz de prezența și însemnătatea lui, până când omul își schimbă atitudinea și ne promise că va face tot ce se poate pentru noi.

Tot ce se poate se dovedi a fi foarte puțin. Peter și cu mine am fost îngrămădiți la un loc într-o cameră micuță, cu două paturi de campanie și aproape nimic altceva, cu ferestre sparte, prin care vântul înghețat șuiera și își făcea de cap cum știa mai bine. Ni s-a servit și o cină oribilă, compusă din carne ațoasă de oaie fiartă cu legume, alături de o bucată de brânză albă care duhnea atât de tare, că ar fi sculat morții din somn. Am făcut rost, însă, de o sticlă de whisky pentru care am plătit o liră sterlină și am reușit să aprindem focul în cameră, să tragem obloanele și să ne mai încălzim sufletul cu o gură de trăscău. După care ne-am culcat și am dormit ca lemnul timp de douăsprezece ore.

A doua zi m-am trezit și am privit pe geam. Ningea. Cu mari eforturi am reușit să găsesc un servitor și să-l silesc să ne aducă niște cafea turcească, densă ca melasa. Nici unul dintre noi nu era prea vesel.

— Europa e o sărăcie înghețată, spuse Peter, pentru care nu merită să lupți. Un singur loc e potrivit omului alb, și acesta e Africa de Sud.

În acel moment, eram de acord cu el din toată inima.

Stând pe marginea patului, am încercat să evaluez situația în care ne aflam. Nu era deloc dătătoare de speranță. Aveam o mulțime de dușmani pe urmele noastre, care mai de care mai feroce. Cel mai periculos era Rasta, pe care-l insultasem și care nu putea uita chestia asta prea ușor. Avea la dispoziție o adunătură de pungași turci, cu care plănuia să ne vină de hac mai devreme sau mai târziu. Urma acel maniac cu scufia de vulpe. El nu-l înghițea pe Rasta și bănuiam că el și camarazii lui ciudați făceau parte dintr-o grupare ostilă

Tinerilor Turci[58]. Însă nu ne înghițea nici pe noi și întrevedeam o întâlnire cu scântei, dacă s-ar mai fi ivit ocazia. Al treilea pe listă era Stumm și guvernul german. Nu mai putea dura decât cel mult câteva ore până când autoritățile de la Rusciuc aveau să plece în căutarea noastră. Va fi doar o formalitate să ne ia urma de la Chataldja și, odată capturați, ne puteam lua adio de la lumea asta. Ofensele noastre se adunaseră într-un dosar extrem de gros, care nu s-ar fi putut evapora decât printr-un noroc inimaginabil.

Îmi era foarte clar că, dacă nu găseam adăpost și refugiu în cursul zilei, toată piaza rea care venea în urma noastră avea să ne înhațe până la urmă și ne vom găsi obștescul sfârșit de mâna unuia dintre acești vânători. Și unde, fir-ar al naibii, să găsești un asemenea adăpost? Nici unul dintre noi nu vorbea limba lor păsărească, iar găsirea unor identități false mi se părea o opțiune imposibilă. Pentru asta am fi avut nevoie de prieteni și de ajutor și nu-mi venea în minte nici o variantă de acest fel. Blenkiron se afla, cu siguranță, prin apropiere, dar cum să ajung la el? Iar la Sandy renunțasem de mult. Mereu fusesem de părere că planul lui era cel mai nebunesc dintre toate și cu cele mai mari șanse de ratare. Sandy bântuia, probabil, pe undeva prin Asia Mică și avea să ajungă la Constantinopol după vreo lună sau două, când va auzi din întâmplare, într-o crâșmă dărăpănată, povestea a doi olandezi mizerabili, care dispăruseră de pe fața pământului.

Întâlnirea de la Kuprasso era inutilă. Ar fi fost grozav dacă ajungeam aici fără coadă în urma noastră, ca să putem aștepta discret în local, până la sosirea lui Blenkiron. Ca să ne putem desfășura întâlnirea cu succes, aveam nevoie de timp pe îndelete și discreție totală, iar Peter și cu mine eram ca două vulpi, cu haite de ogari pe urmele noastre. Și așa, localul era compromis și extrem de periculos. Dacă ne arătam mutrele acolo, fie ne înhăța Rasta, fie poliția germană, fie lunaticul cu scufie de blană. Era o nebunie să atârnăm pe-acolo, în ideea că Blenkiron ar fi apărut în cele din urmă.

Mi-am dat seama cu amărăciune că eram în data de 17 ianuarie, ziua destinată încheierii misiunii noastre. Îmi făcusem speranțe mari în timpul călătoriei pe Dunăre gândindu-mă la întâlnirea cu Blenkiron – știam că el avea să ajungă la timp – moment în care i-aș fi spus toate

informațiile mele, adunate printr-un noroc chior, și le-am fi corelat cu informațiile lui, descoperind astfel misterul pe care Sir Walter îl aștepta cu atâta nerăbdare. După care, plănuisem să organizez o ieșire prin România și să ajung acasă prin Rusia. Speram ca, în februarie, să mă aflu deja în rândurile batalionului meu, pentru a-mi face mai departe datoria în război. Părea, însă, că toate informațiile aveau să ajungă în pământ odată cu mine, dacă nu reușeam să-l găsesc pe Blenkiron înainte de lăsarea serii.

Am vorbit despre toate lucrurile astea cu Peter, care îmi împărtășea punctul de vedere: eram terminați. Am decis să mergem la cafeneaua lui Kuprasso în acea după-amiază și să lăsăm restul în voia sorții. Nu aveam de ce să rătăcim aiurea pe străzi, așa că am rămas cuminți în cameră tot restul dimineții, pălăvrăgind povești de vânătoare, ca să uităm de mizeria în care intrasem recent.

Am mâncat de prânz – friptură rece de oaie și aceeași brânză puturoasă – pe care am stins-o cu whisky. Apoi am plătit factura, fiindcă nu îndrăzneam să mai rămân încă o noapte acolo. Pe la trei și jumătate am ieșit în stradă, fără nici cea mai vagă idee despre unde vom dormi în noaptea următoare.

Ningea abundent, ceea ce ne convenea de minune. Bietul Peter nu avea haină groasă la îndemână, așa că am intrat în magazinul unui evreu și am cumpărat o arătare de haină absolut groaznică, ce părea destinată mai degrabă unui preot protestant. Nu avea rost să mai economisesc, când viitorul părea atât de sumbru. Străzile erau pustii din cauza zăpezii, iar noi am apucat-o pe străduța lungă către feribotul spre Ratchik – o stradă la fel de pustie și tăcută. Nu cred să fi întâlnit pe cineva până am ajuns la cafeneaua lui Kuprasso.

Am intrat direct în cafenea, care era pustie, și ne-am îndreptat către pasajul întunecat, până am ajuns în fața ușii de la grădină. Am ciocănit și s-a deschis. Ne aflam din nou în fața grădinii triste și părăginite, acoperite acum de zăpadă, iar din pavilionul din fund străbătea o rază de lumină. Se auzea și un scârțâit de scripcă și flecăreala unor glasuri de oameni. I-am plătit negrului de la intrare și am trecut din după-amiaza amară într-un salon strident și de prost gust.

Înăuntru se aflau patruzeci sau cincizeci de oameni care beau cafea și sirop și umpleau aerul cu fum de

latakia[59]. Majoritatea erau turci în haine europene, dar cu fesul specific, însă erau și câțiva ofițeri germani și unii ce păreau a fi civili germani – funcționari în armată sau mecanici de la arsenal. O femeie împodobită cu gablonzuri ieftine zdrăngănea la pian, iar alte câteva întrețineau ofițerii. Peter și cu mine ne-am așezat discret în cel mai apropiat colț, unde bătrânul Kuprasso ne remarcă prezența și ne trimise cafea. O fată cu aspect de evreică se apropie de noi și ne spuse ceva în franceză, dar eu am dat negativ din cap, ceea ce o făcu să plece rapid.

Nu după mult timp, altă fată apăru pe scenă pentru un dans stupid – ciocniri stridente de tamburină și zvârcoleli penibile. Văzusem indigene dansând mult mai bine într-un sat din Mozambic. O altă femeie cântă un cântec nemțesc, o poveste simpluță și sentimentală despre bucle aurii și curcubeie, iar germanii aplaudară reprezentația frenetic. Localul era atât de poleit și banal încât, aflându-mă aici după săptămâni întregi de călătorie în cele mai aspre condiții, nu mai aveam stare. Uitasem o clipă că, deși unora li se părea a fi un salon vulgar și atât, pentru noi era la fel de periculos precum bârlogul unor tâlhari. Peter era, însă, în altă stare de spirit. Era foarte interesat de ce se întâmpla, așa cum îl preocupa orice noutate. Era extraordinar de talentat în a se bucura de orice moment.

Îmi amintesc că a avut loc o scenă de final, pe fundalul unui peisaj cu un lac albastru și cu niște coline verzi undeva, în depărtare. Pe când fumul de tutun devenea tot mai gros și scripca continua să scârțâie, desenul ăsta împopoțonat începea să mă cucerească tot mai tare. Parcă mă uitam pe fereastră la un minunat peisaj de vară, în care nu exista nici o urmă de pericol. Parcă simțeam deja căldura soarelui și aroma bobocilor dați în floare pe insule. Și atunci mi-am dat seama că locul era îmbuibat cu o aromă dubioasă.

În ambele capete ale încăperii ardeau vase cu mangal pentru căldură, iar fumul subțire care se ridica din ele mirosea a tămâie. Cineva aruncase un praf în acele cazane, fiindcă în local se lăsă deodată o liniște deplină. Scripca mai scârțâia încă, dar foarte încet, ca un ecou. Se stinseră luminile, cu excepția unui cerc de pe scenă, iar în mijlocul lui păși dușmanul meu cu scufie de blană.

Alături de el erau alți trei sălbatici. Am auzit o șoaptă în spate, aceleași cuvinte rostite de Kuprasso cu o

zi în urmă. Sălbaticii ăștia își spuneau „Companionii Orelor Trandafirii”, iar Kuprasso ne promisese un dans grozav.

Speram din tot sufletul să nu ne recunoască, fiindcă mă umpleau de groază. Peter avea exact aceeași reacție și ne-am făcut amândoi foarte mici în colțul nostru întunecat. Indivizii, însă, nu aveau nici pe departe ochi pentru noi.

Într-o clipire, pavilionul s-a transformat dintr-un salon banal, care ar fi putut foarte bine să existe și în Chicago sau Paris, într-un local misterios – da, și plin de frumusețe. Devenise Grădina lui Suliman cel Roșu, indiferent cine o fi fost tipul ăsta. Sandy spusese că toate capetele pământului se întâlnesc aici și iată că avea dreptate. Am pierdut noțiunea diverselor neamuri din jurul meu – germani solizi, turci în redingote, evreica stătută – și nu mai vedeam decât siluete ciudate făcând salturi într-un cerc de lumină, siluete ce se iveau dintr-un întuneric adânc, pentru a crea un moment de magie.

Liderul lor aruncă ceva în vasul cu mangal și de acolo izbucni o flacără imensă, albastră. Desena cercuri și intona ceva cu o voce tremurândă și înaltă, în vreme ce camarazii săi îi țineau isonul cu o incantație joasă, monotonă. Nu pot spune ce era acel dans. Chiar înainte de război văzusem baletul rusesc și unul dintre bărbații din acel spectacol îmi amintea de acest sălbatic. Dar dansul era cel mai puțin bizar element. Mirajul nu era provocat nici de sunet, nici de mișcare, nici de arome, ci ceva mult mai puternic. Într-o clipă, m-am trezit smuls din ghearele prezentului și ale pericolelor sale și transpus într-o lume plină de tinerețe și de frumusețe. Peisajul pictat dispăruse. Acum priveam chiar de la o fereastră la cel mai frumos peisaj din lume, scăldat în lumina pură și clară a dimineții.

Părea să fie un peisaj din savană, dar nu semăna cu nimic din ce mai văzusem până atunci. Era mult mai deschis, mai sălbatic și mai grațios. Într-adevăr, mă uitam la prima mea tinerețe. Aveam acel sentiment de nemurire și inimă ușoară, cunoscut doar de un băiat în zorii adolescenței sale. Nu mai simțeam nici o teamă de acești magicieni. Erau niște vrăjitori buni și amabili, care mă aduseseră într-un tărâm de poveste.

Apoi, din toată tăcerea din jur, am început să disting sunete de muzică. Parcă erau picuri de apă alunecând de

sus de tot într-o cană, fiecare însumând calitățile esențiale ale sunetelor pure. Noi uitasem farmecul notelor singulare, din cauza armoniilor mult prea elaborate. Nativii africani le știu prea bine și-mi amintesc că un om foarte învățat îmi spusese odată că și grecii dețineau aceeași artă. Acei clopoței de argint răsunau de undeva din spațiul infinit, atât de unic și de perfect, încât cuvintele noastre sunt insuficiente pentru a le descrie. Asta era muzica adevărată, pe care stelele o creau cântând împreună.

Încet, foarte încet, se schimbă. Strălucirea deveni din albastră mov și apoi un roșu violent. Sunet cu sunet, notele se amestecară între ele creând o armonie – un cântec grav și agitat. Și am devenit din nou conștient de prezența dansatorilor în haine de piele, care țopăiau mai departe în cercul lor de lumină.

Înțelegeam perfect acum tot ce se întâmplase. Toată feeria și tinerețea dispăruseră, iar atmosfera era încărcată de o pasiune dezlănțuită și sălbatică, care nu făcea parte nici din noapte, nici din zi, nici din moarte, nici din viață, ci doar lumii dintre acestea. Am avut brusc senzația că dansatorii sunt niște monștri, inumani și diavolești. Aromele înțepătoare care invadaseră aerul păreau ca o infuzie de sânge proaspăt. Din rândul spectatorilor au izbucnit urlete – de furie, de pofte și teroare. Am auzit o femeie suspinând, iar Peter, la fel de dur ca orice muritor, mă strânse de braț cu putere.

Mi-am dat seama că acești „Companioni ai Orelor Trandafirii” erau singurul lucru pe lume de care trebuia să mă tem. Rasta și Stumm păreau, prin comparație, niște mici prostovani. Fereastra pe care mă uitasem minute înainte se transformase acum într-un zid de închisoare – puteam vedea mortarul între cărămizile uriașe. Într-o secundă, acești diavoli și-ar fi adulmecat dușmanii ca niște vrăjitori. Am simțit fulgerele din ochii liderului lor scrutând prin beznă în căutarea noastră. Peter se ruga lângă mine cu voce tare și-mi venea să-l strâng de gât. Pălăvrăgeala lui ne putea trăda prezența, fiindcă aveam senzația că nu se mai afla nimeni acolo, decât noi și acești magicieni monstruoși.

Dintr-odată, vraja se spulberă. Ușa se deschise de perete și un vârtej puternic de aer înghețat se roti în mijlocul încăperii, alungând nori de cenușă din vasele de mangal. De afară se auzeau voci ridicate și se porni o

zarvă mare. O vreme, a fost destul de întuneric, după care cineva a aprins una din torțele de lângă scenă. Lumina dezvălui ochilor mizeria obișnuită dintr-un astfel de salon de doi bani – fețe palide, ochi somnoroși și minți îmbuibate. Pictura se afla în mijloc, în toată urâțenia sa stridentă.

„Companionii Orelor Trandafirii” dispăruseră. În ușă se afla un tip în uniformă și am auzit foarte clar și distinct un german șoptind: „e garda de corp a lui Enver”. Deși nu vedeam prea bine, auzul era extrem de fin. Așa se întâmplă, de regulă, când îți revii dintr-un leșin.

Localul se goli ca prin minune. Turci și germani se împotmoleau disperați unul peste altul spre ieșire, în vreme ce Kuprasso jelea și dădea disperat din mâini. Nimeni nu părea să-i oprească pe fugari din drumul lor și curând am înțeles foarte clar motivul. Gărzile respective ne căutau pe noi. Probabil Stumm ne ajunsese, în sfârșit, din urmă. Autoritățile ne luaseră urma și părea că aventura se încheiase pentru Peter și pentru mine.

O schimbare atât de bruscă de stare poate lăsa un om moale ca o cârpă. Nu prea îmi păsa de ce se întâmpla în acel moment. Se terminase și cu asta basta. Era Kismet[60], voia lui Dumnezeu, și nu aveam ce face decât să ne supunem. Nu am avut nici cea mai vagă intenție de a încerca să scap sau să opun rezistență. Pur și simplu, jocul se încheiase pentru noi.

Un tip ce părea a fi sergent arătă spre noi și îi spuse ceva lui Kuprasso, care dădu înțelegător din cap. Ne-am ridicat cu greu și am pornit împleticindu-ne spre ei. Am traversat curtea flancați de câte doi soldați, apoi pasajul întunecat și cafeneaua pustie și am ieșit în strada înzăpezită. Ne aștepta o trăsură închisă și am fost somați să ne urcăm în ea. Arăta exact ca un dric. Amândoi stăteam potoliți ca niște școlari prinși chiulind, cu mâinile așezate cuminți pe genunchi. Habar n-aveam încotro mergem și nici nu-mi păsa foarte tare. Mi se părea că urcăm dealul și am surprins strălucirea străzilor luminate.

— Ăsta e sfârșitul, Peter.

— *Ja,* Cornelis.

Și asta a fost tot ce ne-am spus.

După un timp – ore mai târziu, credeam – ne-am oprit. Cineva a deschis ușa și am coborât, pentru a descoperi că ne aflăm într-o curte a unei clădiri imense și întunecate. Închisoarea, am bănuit, și mă întrebam dacă

au să ne dea, totuși, niște pături, fiindcă era un ger de crăpau pietrele.

Am intrat pe o ușă, într-un hol mare de piatră. Era destul de cald înăuntru, ceea ce-mi dădea oareșce speranțe în privința celulelor. Un om într-un soi de uniformă ne indică să urcăm niște trepte și ne-am supus, târându-ne epuizați. Mintea îmi era prea înțepenită pentru a observa cu atenție împrejurimile sau ca să anticipeze măcar un viitor posibil. Ne preluă mai departe un alt gardian, care ne conduse pe un coridor, până în dreptul unei uși, unde se opri. Se dădu într-o parte și ne îndemnă să intrăm.

Am bănuit că era biroul guvernatorului și că urma să trecem de primul interviu. Mintea mea era incapabilă să mai gândească și mă hotărâsem să tac mâlc. Da, chiar dacă ar fi încercat să mă tortureze. Nu aveam nici un fel de poveste pregătită, dar eram foarte determinat să nu dezvălui nimic. În timp ce răsuceam mânerul clanței, încercam să-mi imaginez ce soi de turc smead sau ce german cu ceafă de zimbru aveam să descoperim înăuntru.

Era o încăpere tare plăcută, cu o podea de parchet lustruit și cu un foc zdravăn trosnind în șemineu. Pe canapeaua de lângă foc stătea întins un tip, cu o măsuță trasă lângă, la-ndemână. Pe masă se aflau rânduite câteva cărți de joc și un pahar micuț de lapte.

Rămăsesem mut de uimire în fața acestui spectacol, până ce am observat prezența unei alte siluete. Era omul cu scufie de blană, liderul maniacilor dansatori. Și eu, și Peter am făcut instinctiv un pas înapoi, după care am încremenit, pur și simplu. Dansatorul traversă încăperea din doi pași și îmi prinse cu putere ambele mâini:

— Dick, bătrâne, cât mă bucur să te revăd!

Sfârșitul volumului 1

John Buchan
MANTIA VERDE
Volumul 1

„Însă vorbele îmi rămaseră în minte ca un ecou și, mult timp după ce mi-o adusese și mă îmbrăcasem, am rămas cu privirea pierdută peste parapet. Întrebarea lui atinsese o coardă a memoriei sau, ca să fiu mai explicit, dăduseră sens unui lucru vag, de neatins. Omul rostise exact aceleași cuvinte pe care Stumm i le adresase în șoaptă, pe ascuns, lui Gaudian.

Eu nu auzisem decât ceva ce părea a fi „*uhnmantl*” și nu înțelegeam deloc la ce se referă. Însă acum eram sigur de cele două cuvinte ca de propria mea existență. Stumm rostise *„Grune mantel”.* Și *„Grune mantel” – Mantia verde,* orice o fi însemnat asta, era numele pe care Stumm nu voia ca eu să-l știu, fiindcă era un fel de talisman pentru misiunea pe care o propusesem și care avea legătură, cumva, cu misteriosul nume von Einem.”

crime scene 62

John Buchan

MANTIA VERDE

Volumul 1

„Însă vorbele îmi rămaseră în minte ca un ecou şi, mult timp după ce mi-o adusese şi mă îmbrăcasem, am rămas cu privirea pierdută peste parapet. Întrebarea lui atinsese o coardă a memoriei sau, ca să fiu mai explicit, dăduseră sens unui lucru vag, de neatins. Omul rostise exact aceleaşi cuvinte pe care Stumm i le adresase în mână, pe ascuns, lui Gaudian.

Eu nu auzisem decât ceva ce părea a fi *„Uhnmantl"* şi nu înțelegeam deloc la ce se referă. Însă acum eram sigur de cele două cuvinte ca de propria mea existență. Stumm rostise *„Grune mantel"*. Şi *„Grune mantel" - Mantia verde*, orice o fi însemnat asta, era numele pe care Stumm nu voia ca eu să-l ştiu, fiindcă era un fel de talisman pentru misiunea pe care o propusesem şi care avea legătură, cumva, cu misteriosul nume von Einem."

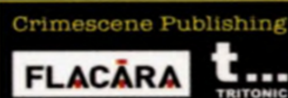
ISBN 978-606-8320-89-2

Recomandat de:

Crimescene Publishing

[1] Personaj mitologic, urmaș al uniunii dintre Gaia și Uranus, care avea o sută de brațe și 50 de capete. (*n. trad.*)

[2] Royal Flying Corps – Corpul de aviație al armatei Marii Britanii în timpul Primului Război Mondial, cu contribuție în artilerie și recunoaștere fotografică. (*n. trad.*)

[3] **Bătălia de la Loos** a fost una dintre marile ofensive britanice pe frontul de vest în 1915, în cadrul Primului Război Mondial. A fost primul atac în care britanicii au folosit gaz otrăvitor în timpul războiului, dar și noile unități de armată Kitchener, formate exclusiv din voluntari, după ideea și planul lui Horatio Kitchener, ministru de război al Marii Britanii. (*n. trad.*)

[4] **Campania Gallipoli**, cunoscută și sub denumirea de **Bătălia de la Gallipoli** sau **Bătălia de la Çanakkale** a avut loc în peninsula Gallipoli din Imperiul Otoman, între 25 aprilie 1915 și 9 ianuarie 1916, în timpul Primul Război Mondial. A fost o operațiune comună britanico-franceză, în vederea cuceririi capitalei otomane, Istanbul pentru a crea o rută sigură spre Rusia. Operațiunea a eșuat, cu multe victime și pierderi semnificative de ambele părți. Campania a fost considerată una dintre cele mai mari victorii ale turcilor și o mare înfrângere pentru Aliați. (*n. trad.*)

[5] **Frontul Macedonean** (sau Frontul de la Salonic) din timpul Primului Război Mondial a fost format în toamna lui 1915 ca încercare a puterilor aliate de a proteja Serbia împotriva atacului integrat al Germaniei, Austro-Ungariei și Bulgariei. Trupele aliate au ajuns, însă, prea târziu și cu forțe insuficiente pentru a preveni cucerirea Serbiei. Frontul Macedonean a fost stabilizat ulterior, până la marea ofensivă a aliaților din septembrie 1918, care s-a soldat cu capitularea Bulgariei și eliberarea Serbiei. (*n. trad.*)

[6] **SMS *Goeben*** era al doilea crucișător al Marinei imperiale germane, lansat la apă în 1911 și purtând numele generalului franco-prusac August Karl von Goeben. (*n. trad.*)

[7] **Enver Pasha** sau **Ismail Enver Pasha** (22 noiembrie 1881-4 august 1922) a fost ofițer al armatei Imperiului Otoman și lider al Revoluției tinerilor turci. A fost, totodată, principalul lider al Imperiului Otoman în Războaiele balcanice și în timpul Primului Război Mondial. În 1906 a devenit membru al Comitetului pentru Uniune și Progres, o organizație politică revoluționară turcă. (*n. trad.*)

[8] Sheikh-ul-Islam – titlu al autorității superioare în problemele Islamului. (*n. red.*)

[9] În anii 1870, un cleric musulman pe nume Muhammad Ahmad predica înnoirea credinței și eliberarea pământurilor, atrăgând numeroși susținători. În timpul unui protest împotriva egiptenilor, Muhammad Ahmad s-a autoproclamat Mahdi, salvatorul promis al lumii islamice. Guvernatorul Sudanului a trimis două companii de infanterie și un tun ca să-l aresteze, dar au eșuat lamentabil. Războiul **Mahdist** (sau Revolta Mahdistă) descrie un

război colonial de la sfârșitul secolului al XIX-lea, între Mahdiștii sudanezi egipteni și, ulterior, forțele britanice. (*n. trad.*)

[10] **Senussi** sau **Sanussi** se referă la un ordin musulman politico-religios din Libia și regiunea Sudanului, fondat la Mecca în 1837 de Sayyid Muhammad ibn Ali as-Senussi. În timpul Primului Război Mondial, Senussi a luptat împotriva britanicilor. (*n. trad.*)

[11] Wilhelm Leopold Colmar, Baron von der Goltz (1843-1916) a fost comandant al forțelor turcești în Mesopotamia. De-a lungul carierei, Goltz a fost soldat, lector în științe militare la Berlin și scriitor (a publicat *Națiunea la arme* în 1883). În iunie 1883, maior fiind, a devenit consilier militar în cadrul armatei turcești. (*n. trad.*)

[12] ***Pickelhaube*** era o cască de uniformă militară, purtată în secolele al XIX-lea și al XX-lea de către armata, corpul de pompieri și politia din Germania. (*n. trad.*)

[13] **Damaraland** era denumirea conferită părții nord-centrale a ceea ce a devenit mai târziu Namibia, locuită de gruparea etnică **damara**. (*n. trad.*)

[14] **Harrow School**, cunoscută sub denumirea simplă de „Harrow”, este o școală englezească independentă pentru băieți, situată în orașul Harrow, în partea de nord-vest a Londrei. (*n. trad.*)

[15] **Mahmud Shevket Pasha** (1856 – 11 iunie 1913) a fost general otoman și om de stat, cu descendență arabă și georgiană. S-a născut la Bagdad, unde a urmat școala primară, după care a plecat la Academia Militară din Istanbul. În 1882 a intrat în armată ca locotenent. O vreme, a lucrat sub comanda lui Colmar Freiherr von der Goltz (Goltz Pasha) și a călătorit în Germania. A fost numit ulterior guvernator al provinciei Kosovo, unde a deținut comanda Armatei a treia.

[16] **George Dewey** (26 decembrie 1837 – 16 ianuarie 1917) a fost amiral în Marina Statelor Unite. Este renumit pentru victoria din Bătălia din Golful Manila, în timpul războiului spaniol – american. Este, de asemenea, singurul ofițer al marinei americane care a obținut gradul de Amiral al Marinei, cel mai înalt rang al Marinei Statelor Unite ale Americii. (*n. trad.*)

[17] Catalogul Peerage este un sistem legal de înregistrare a titlurilor ereditare în Marea Britanie, prin care se ține o evidență a rangurilor nobilimii britanice. (*n. trad.*)

[18] Nemții numesc Germania *Vaterland* în imnul național, Das Lied der Deutschen. (*n. trad.*)

[19] „Revolta Maritz (Revolta Borilor sau Cel de-al treilea Război al Borilor) a avut loc în Africa de Sud în 1914, la începutul Primului Război Mondial, între cei care susțineau reinstaurarea vechilor republici ale Borilor și guvernul Uniunii Africii de Sud, deoarece nu doreau alierea cu Marea Britanie împotriva Germaniei, după ce tocmai trecuseră printr-un război lung și sângeros cu englezii. Foarte mulți Bori aveau origini germane și mulți

membri ai guvernului erau ei înșiși foști militari Bori, care luptaseră alături de rebelii Maritz împotriva Marii Britanii, cu doar 12 ani în urmă. Revolta a fost înfrântă de Louis Botha și de Jan Smuts”.

[20] În limba sud-africană, *rooinek* înseamnă un britanic nou sosit în colonii. (*n. trad.*)

[21] **Corpul Mesagerilor Regelui / Reginei** este format din curieri angajați ai Foreign Office. Ei transportă documente secrete către ambasadele și consulatele britanice din lumea întreagă. Documentele sunt transportate în genți speciale de care nu se pot separa sub nici o formă – câteodată, geanta este prinsă de încheietura curierului cu cătușe. (*n. trad.*)

[22] Copac rășinos subtropical sau tropical care crește în apa sărată a mării de la țărm.

[23] Faimoasă companie care se ocupă cu extracția, prelucrarea și tranzacționarea diamantelor. (*n. red.*)

[24] **George St Leger Lennox** (1845-1919), provenind dintr-o familie de scoțieni și cunoscut sub numele de **Scotty Smith**, a fost un bandit sud-african, un fel de Robin Hood local.

[25] Fondatorul companiei De Beers (*n. red.*)

[26] Oraș din provincia Benguela din Angola.

[27] Vrouw-*femeie* în dialectul taal

[28] Nachtmaal-*cină* în dialectul taal.

[29] Rebeliunea Maritz (sau Revolta Burilor) a avut loc în Africa de Sud în 1914, la începutul Primului Război Mondial. Oamenii care susțineau reinstituirea unei Republici sud-africane a burilor s-au răsculat împotriva guvernului Uniunii Sud-Africane. Foarte mulți membri ai guvernului erau ei înșiși buri care luptaseră alături de rebelii Maritz împotriva britanicilor, în cel de-al doilea Război al burilor, care se încheiase cu 12 ani înainte. Mișcarea de rebeliune a eșuat, iar liderii mișcării au primit pedepse grele și ani de temniță. (*n. trad.*)

[30] Dialect al populației Tsonga din Africa de sud.

[31] „Dumnezeu să pedepsească Anglia!”

[32] „Noroc” în germană.

[33] Taxi.

[34] Semi-zeu african.

[35] Crucea de Fier este un simbol prezentat în special în negru, cu un contur alb sau argintiu, care a fost creat după ce, în 1219, Regatul Ierusalimului i-a acordat Ordinului Teutonic dreptul de a combina crucea neagră teutonică cu cea de argint a Ierusalimului. Decorația militară intitulată Crucea de fier, folosită în Regatul Prusac și, ulterior, în Imperiul german, a fost instituită de către regele Friedrich Wilhelm al III-lea al Prusiei și acordată prima dată în timpul Războaielor napoleoniene. (*n. trad.*)

[36] Grupare etnică din Africa de Sud.

[37] Baas-taal pentru Boss, trad. *şefule.*

[38] **Erich von Falkenhayn** (11 septembrie 1861-8 aprilie 1922) a fost militar german şi şef al Statului Major în timpul Primului Război Mondial. Ulterior a devenit scriitor militar.

[39] Tabăra de detenţie de la Ruhleben a fost o tabără pentru deţinuţi civili, în timpul Primului Război Mondial. Se afla la 10 km vest de Berlin. (*n. trad.*)

[40] **John Bull** reprezintă personificarea Marii Britanii în general şi a Angliei, mai ales. În caricaturile politice şi alte lucrări grafice. În general, este prezentat ca fiind un tip solid de vârsta a doua, bine dispus şi extraordinar de practic. (*n. trad.*)

[41] Jibbah era uniforma de bază a soldaţilor din armata Dervish, în timpul invaziei sudului Egiptului de către Sudan în 1885. (*n. trad.*)

[42] Trad. *Dumnezeule mare*!

[43] Baston lung, cu vârf metalic ascuţit, folosit în alpinism; *baston de munte*.

[44] Grifon, în lb. germană. (*n. red.*)

[45] În germană înseamnă Unu, Primul. (*n. trad.*)

[46] Trad. *La revedere*! (*n.red.*)

[47] Nume peiorativ dat germanilor. (*n. trad.*)

[48] Actualul oraş de graniţă Ruse din Bulgaria.

[49] Frizonii sunt un trib germanic care locuieşte la coasta Mării Nordului, în Ţările de Jos şi în Germania. Sunt recunoscuţi oficial în Germania şi în Ţările de Jos ca minoritate naţională. (*n. trad.*)

[50] *Eglefin*-ul este un peşte marin din familia Gadidae. Preferă apele reci din regiunile polare şi cu climă temperată. (*n. trad.*)

[51] Trad. *Închisoare*.

[52] Râul Limpopo izvorăşte în partea centrală a Africii de Sud şi curge în general spre est, către Oceanul Indian. (*n. trad.*)

[53] *Der grune mantle* – trad. Manta verde.

[54] Capul Helles este un cap stâncos în partea cea mai sudică a peninsulei *Gallipoli* din Turcia. Aici s-au desfăşurat mai multe confruntări sângeroase între armatele turce şi cele britanice, în cadrul Campaniei de la Gallipoli din 1915. (*n. trad.*)

[55] Termenul de „comitagiu" se referea în secolul al XIX-lea la insurgenţii bulgari care, din motive patriotice, au fost activi în diferite acţiuni cu caracter paramilitar împotriva acelora pe care ei îi considerau duşmani ai naţiunii bulgare. După alipirea Cadrilaterului la România, bandele de comitagii treceau adesea frontiera în România pentru acte de sabotaj, incendieri, incitare, agresiuni şi atentate la adresa armatei şi a administraţiei române. Comitagiii au fost membri ai societăţii secrete bulgare numite

Ohrana, activă în Macedonia Egee în timpul celui de-al doilea război mondial. (*n. trad.*)

[56] Trad. *Idiot*.

[57] Compania Orelor trandafirii.

[58] Tinerii Turci (*Young Turks*) au fost un partid reformator secular și naționalist din Turcia, de la începutul secolului al XX-lea, care susținea reformarea monarhiei Imperiului Otoman. Era cunoscut sub denumirea oficială de Comitetul pentru Uniune și Progres (CUP), iar liderii săi au condus o rebeliune împotriva Sultanului Abdul Hamid al II-lea. Au ajuns la conducerea fostului Imperiu Otoman din 1908 până la încheierea Primului Război Mondial, în noiembrie 1918. (*n. trad.*)

[59] Tutunul Latakia este un tutun preparat într-un mod aparte, produs în Siria și denumit după orașul-port Latakia. În prezent, tutunul se produce în mare parte în Cipru. Este uscat la soare și apoi deasupra unui foc de lemne de pin și stejar, ceea ce îi conferă un gust și o aromă deosebit de intense. Este foarte puternic pentru mulți fumători, de aceea este utilizat preponderent ca și condiment de mărci de țigări britanice, americane sau din Balcani. (*n. trad.*)

[60] *Kismet* înseamnă soartă, destin. Are, se pare, origine turcă, dar este folosit și în indu, bulgară, macedoneană, albaneză și în unele dialecte sârbești. (*n. trad.*)

Table of Contents

Table of Contents